

keramiske noter 56/2022

28. årgang

Keramikkens Venner

Udstillinger hvor og hvornår – Danmark

ved Gunnar Jakobsen

Udstillingsoversigten er udarbejdet på grundlag af afsøgninger på Internettet.

København

Designmuseum Danmark, Bredgade 68, 1260 København K. Website: <https://designmuseum.dk>.

Ny Carlsberg Glyptotek, Dantes Plads 7, 1556 København V. Website: www.glyptoteket.dk.

Davids Samling, Kronprinsessegade 30, 1306 København K. Website: <https://www.davidmus.dk>.

Kastrupgårdsamlingen, Kastrupvej 399, 2770 Kastrup. Website: www.kastrupgaardsamlingen.dk.

Officinet, Bredgade 66, 1260 København K. Website: www.danskekunsthaandvaerkere.dk.

Peach Corner, Howitzvej 67A st., 2000 Frederiksberg. Website: www.peachcorner.dk.

Petersen - Collection & Craft, Kløvermarksvej 70, 2300 København S. Website: <http://apetersen.dk>.

→31.12.25 *Wonder*. Designmuseum Danmark. Udstillingen *Wonder* viser en perlerække af Designmuseum Danmarks mest fantastiske og finurlige genstande. Udstillingen sætter fokus på, hvordan en ting bliver til en genstand, enten i en privat samling eller på et museum.

Igennem fem udstillingssale inviteres publikum bl.a. indenfor hos en privat samler, kommer en tur forbi museets magasin, hvor genstande og møbler på reolerne venter på at komme på udstilling, og præsenteres for nogle af samlingens underfundige genstande i en gigantisk, sytten meter lang montre.

→31.12.25 *Bord, dæk dig!* Bordopdækning gennem tiden. Designmuseum Danmark.

Ligesom i eventyret om det magiske bord der dækker sig selv, inviterer udstillingen *Bord, dæk dig!* os med ind i en eventyrlig verden. Amorprikkede tallerkener, sukkersøde porcelænsfigurer, terriner formet som kálhoveder, drikke-

bægere i sølv så store som spande. Med kopper, kander, skåle, gryder, gaffler og skeer vises syv af museets egne, historiske borde dækket med sølv, glas og porcelæn, som kronologisk viser borddækningens historie fra Renæssancen til Modernismen og helt frem til i dag.

Borddækningens historie. Borddækningens spændende udvikling afspejler forskellige tiders iscenesættelse af måltidet, fra Renæssancens og Barokkens skuestykker, som skulle vise værtens rigdom, til modernismens spartanske borddækning.

I Rokoko kom naturen på bordet, med lågfade udformet som meloner eller aspargesknipper, og sirligt dekoreret service og figurer i pastelfarver. I løbet af 1900-tallet skete en gradvis forenkling, hvis klimaks blev Modernismens spartanske opdækkede borde, med service rensat for dekoration. Fokus var på form, materiale og anvendelighed.

Bord, dæk dig! er en historisk rejse ind i kunsthåndværkets og materialernes verden, fra håndmedede bordstykker i drejet sølv, over det hårfint hånddekorerede porcelæn fra Meissen, til Modernismens udekorerede og industrifremstillede produkter i "billige" materialer som stål, jern og plast.

→28.08.22 *Alive and Kicking in Cph*. Et keramisk mixed media installationsværk. Katarina Egsgaard. *Alive and kicking in Cph* er et led i udstillingsrækken *Nye talenter i Officinet*. Med København som ramme er udstillingen "*Alive and Kicking in Cph*" et værk, der eksperimenterer med at formidle fornemmelsen af liv. Dels gennem keramiske billeder af levende væsener, dels som fortolkninger af de spor af liv, vi efterlader os; fra store historiske monumenter som Rytterstatuen til den tabte nøgle, nogen nu desperat mangler - et andet sted.

Udstillingen er baseret på abstraktioner over klassisk naturalistisk figurtradition og består af kompositioner sammensat af keramiske elementer, readymades og fotos. De er tænkt som en form for forstørrede konversations- eller refleksionsstykker, der på den ene side fortolker et øjebliksbillede, og på den anden leger med hverdagens visuelle indtryk som skulpturelle kvaliteter, farvespil og materialemøder - æstetisk og narrativt. De er

visuelle improvisationer over kunstnerens byvandring i København.

Alive and kicking in Cph er et forsøg på at skabe historiefortællende keramiske billeder, der leger med erindring på tværs af tid - for at inspirere til at se byen i et nyt lys, og bringe lidt magi ind i hverdagen.

→24.09.22 *Nymphs of Vingerling*. Esben Kaldahl. Peach Corner.

Med udstillingen Nymphs of Vingerling præsenterer Peach Corner en soloudstilling af Esben Kaldahl (f. 1992), et nyt ungt talent, som fascineres af tingenes forførende egenskaber: Hvad er det i en ting, der taler til os? Hvad får os til at træde nærmere, til at ville røre og besidde? Gennem to indbyrdes forbundne værksier undersøger kunstneren, hvordan vi knytter os til de objekter, vi samler på, og tillægger dem følelsesmæssig og personlig betydning.

Kaldahl omtaler sine skulpturer som nymfer, en reference til mytologiske væsner, der befinder sig i grænselandet mellem krop og natur: Oceaniden er både menneske og flod, Dryaden er både et træ og en krop. Kaldahls nymfer fremstår som lokkende objekter, organiske former i hvidt stentøjsler, som med taktilt glaserede overflader drager beskueren tættere på. De umiddelbart abstrakte former antyder ved nærmere øjesyn elementer af krop: en knæhase, en albue, en delle på maven. Hver nymfeskulptur har sit eget individuelle værknavn, såsom "Tir" eller "Ort" eller "Mal". Navnene er en slags lydord, en reference til tingens lyd, der måske kan mærkes i skulpturenes åbninger, der kan minde om syngende munde. Lydordet kan ses både som en lyd fra et fremmed dyr, lyden af naturen eller et symbol i et alfabet, en rune, en besværgelse.

Sammen med Nymferne vises en række relikvieskrin, som hver indeholder et fragment af en nymfe. Relikvieværkerne er et studie i magiske objekter, som man kender dem fra religiøse sammenhænge, hvor relikvier kan være et fragment af en hellig figurs legeme, fx en knogle eller en mumificeret legemsdel, eller et objekt, der er tæt knyttet til figuren. I forlængelse af det magiske artefakt hænger en serie af "souvenirs", der kopierer en del af originalen. Relationen mellem original og kopi er et studie i, hvordan magien fra det oprindelige objekt kan bo selv i en billig nøglering, magnet eller lighter. Til trods for deres åbenlyse værdiløshed som objekter kan de have stor emotionel og personlig betydning.

Kaldahls relikvier suger os til sig med deres sanselige iscenesættelse og tilbyder os drilsk et objekt at tillægge betydning, et skrin, vi kan lægge vores følelser til rette i.

29.09.22-05.11.22 Linda Sormin (US) og Karen Kitani Harsbo. Peach Corner.

10.11.22-17.12.22 Sisse Lee (DK/NO). Peach Corner.

24.11.22-20.12.22 *Gitte Jungersen*. Officinet. I værkerne tager Gitte Jungersen udgangspunkt i en velkendt keramisk urform: krukken.

Enkle geometriske beholdere bærer voldsomme lag af glasurer, som smelter og koger under brændingen og danner masser og revner på en måde, der minder om geologiske processer.

Når nedkølingen sætter ind, fanges glasurerens bevægelse, så objekterne fremstår som stivnede øjeblikke fra udsmlt-ningsprocessen, og stoffet opleves som værende i en transformerende proces, mellem tilblivelse og opløsning.

27.04.23-01.10.23 *Biennalen for Kunsthåndværk & Design*. Bygning A, Kløvermarksvej 70, 2300 København S. Website: <https://dkod.dk/biennalen-for-kunsthandaendvaerk-og-design>.

Øvrige Danmark

Asnæs

Huset i Asnæs, Storegade 31, 4550 Asnæs. Website: <https://www.husetiasnaes.dk>.

→25.09.22 Asger Kristensen. Huset i Asnæs. På Asger Kristensens udstilling i Huset i Asnæs danner karret grundlag for forsøg på at skabe en symbiose mellem karret og det organiske objekt.

I arbejdet med karret har det håndværksmæssige været med til at understrege vigtigheden af håndværket. For Asger Kristensen er det interessant at kunne bruge sammenstillingerne mellem kar og objekt i nye sammenhænge, hvor det enkelte værk bliver et element i en større fortælling og derved skabe nye erkendelser.

Det er vigtigt for Asger Kristensen at undersøge hvordan formelementerne påvirker hinanden, og hvad der sker i sammenstillinger af værker med forskellighed i tekstur, struktur, form og farve. Hvilken betydning har størrelsesforhold og placering i forhold til hinanden, kan elementerne tale sammen? Det er nogle af de spørgsmål han har ønsket at få svar på.

På udstillingen vises store og mindre kar/objekter i form af cylinder, bowls og rørobjekter. Glasuren er desuden en vigtig forudsætning for Asger Kristensens værker

05.11.22-04.12.22 *Mette Møller Bovin, Pernille Stougaard og Anne Stougaard*. Huset i Asnæs.

Birkerød

→28.08.22 *Sten Lykke Madsen in memoriam*. Birkerød Kunstforening, Birkerød Gl. Præstegård, Stationsvej 32, 3460 Birkerød. Website: www.birkerod-kunstforening.dk.

Bogense

Galleri 55, Adelgade 55, 5400 Bogense. Tlf 64 81 33 55.

Frederikssund

J.F. Willumsens Museum, Jenriksvej 4, 3600 Frederikssund. Website: <http://www.willumsensmuseum.dk>. Samlingen omfatter værker udført i alle de forskellige medier, Willumsen afprøvede og arbejdede med. Samlingen rummer malerier, skulpturer, keramik, grafik, tegninger, arkitektur og fotografier.

04.11.22-19.02.23 *Mellem myte og virkelighed*. Willumsen, Gauguin, Lilja. Katalog. I samarbejde med Clay Keramikmuseum Danmark. Willumsens Museum.

Udstillingen viser keramiske værker af J.F. Willumsen (1863-1958) og Jean Gauguin (1881-1961) i en interessant dialog med skulpturer af den unge, fremadstormende billedkunstner Klara Lilja (f. 1989), der har beskæftiget sig indgående med Willumsens glasurer.

Udstillingen kobler de tre billedkunstnere på tværs af tid; Willumsen og Gauguin repræsenterer kunstnerkeramikken i henholdsvis 1800-tallets sidste årti og det 20. århundredes midte og nutiden repræsenteres ved Lilja. De tre kunstnere er bundet sammen gennem det skulpturelle arbejde med keramikken i en figurativt fortællende og ekspressiv stil med farvestærke glasurer. Dertil udviser alle tre kunstnere en uortodoks tilgang til de keramiske teknikker. Ingen af dem er uddannede keramikere, men til gengæld bringer de andre håndværksmæssige og kunstneriske tilgange med sig i bagagen. Arbejdet med leret er således delvist selvært med inspiration fra andre kunstnere og udøvere af faget. Fælles for de tre kunstnere er frem for alt den eksperimenterende og undersøgende tilgang til keramikken som medie med henblik på at udforske dens særlige form- og udtryksmuligheder. Hos Willumsen, Gauguin og Lilja bliver de keramiske værker således til stærke, skulpturelle fortællinger i tæt samspil med masse, form og glasur.

I de tre kunstners fabulerende værker finder man noget skævt og grotesk. Desuden repræsenterer de alle et særligt mod til at bryde med tidens tendenser og vise andre veje.

Frøstrup

Kirsten Kjærs Museum, Langvadvej 64, 7741 Frøstrup. Website: <https://www.kkmuseum.dk>.

De ca. 250 værker i Kirsten Kjærs Museums keramiske samling er doneret af lægen Axel Kok-Jensen. Den viser den et repræsentativt udsnit af bredden i dansk værksteds-keramik fra ca. 1970 til ca. 2014 og omfatter blandt andet værker af keramikere som Gutte Eriksen, Nina Hole, Steen Lykke Madsen og Bente Skjøttgård. Museets keramiske samling har sit eget galleri imellem In Between Galleri og New Galleri.

Haderslev

Ehlers Samlingen, Slotsgade 20, 6100 Haderslev. Website: <https://historiehaderslev.dk/ehlers-samlingen>.

Museets permanente udstilling beskæftiger sig primært med dansk lertøj som tidsmæssigt strækker sig fra middelalderen og frem til midten af 1900-tallet. Udstillingerne er opdelt i landsdele, så den besøgende får et klart indtryk af, hvordan

pottemageriet har udviklet sig forskelligt i de forskellige egne af Danmark.

Hasle

Grønbechs Gård, Grønbechs Gård 4, 3790 Hasle. Website: <http://www.groenbechsgaard.dk>. Se website for udstillinger.

Hjørring

01.10.22-08.01.23 *Lisbeth Eugenie Christensen og Per Ahlmann: Dage og Rum*. Vendsyssel Kunstmuseum, P. Nørkjærs Plads 15, 9800 Hjørring. Website: <https://vkm.dk>.

Udstillingen Dage og Rum giver et intimt indblik i kunstnerparret Lisbeth Eugenie Christensen (f.1969) og Per Ahlmann (f.1965) kontinuerlige arbejde i værkstedet. De mange daglige overvejelser om farve, linje, form og indhold i henholdsvis maleri og keramik. Løse tanker som har potentiale og folder sig ud i konkrete værker, og andre som blot arkiveres i bunken af til- og fravalg.

Parret bor og arbejder på Fyn, men er født og opvokset i hhv. Nord- og Vestjylland. Billedkunstner Lisbeth Eugenie Christensens værker er både formelle og naturinspirerede. Hun har gennem årene rendyrket tegningen og maleriet til et konsistent, forfintet og præcist udtryk.

Keramiker Per Ahlmans kunstneriske position er der, hvor skulpturen handler om skulptur. En skulptur er ifølge Ahlmann lykkedes, når den er selvberørende. Når skulpturen virker som en gengivelse af noget, man burde genkende, men alligevel er helt abstrakt.

Udstillingen præsenterer kunstnernes arbejde i form af et omfattende udvalg af helt nye som ældre værker. Kombineret med et stort udvalg af skitser og modeller. Udstillingen vil udtrække velkendte elementer fra kunstnernes billedvokabularium, forstærke dem og præsentere dem i en ny og fortættet udgave.

Holbæk

Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk. Website: www.vestmuseum.dk.

Knabstrup Lervarefabrik var i mange år en af de største arbejdspladser i Holbæk kommune. På Holbæk Museum findes landets største samling af Knabstrup-keramik.

Udstillingen præsenterer genstande fra teglværkets tid, men hovedvægten er lagt på genstande og fotos fra keramikfabrikens tid. Her kan man se urtepotter, dejfade, lysestager, lampefodder og hele stel som f.eks. det kendte Bellman-stel og thestellene Birthe og Tove.

Hovedformålet med udstillingen er først og fremmest at vise et repræsentativt udvalg fra museets store samling på over 1500 genstande fra Knabstrup. Derudover er der i museet en lille udstilling om Holbæk Lervarefabrik.

Holmegaard

Holmegaard Værk, Glasværksvej 53, Fensmark, 4684

Holmegaard. Website: www.holmegaardvaerk.dk.

"For sans og samling" er den samlende titel på det Holmegaard Værk skal formidle fra den 2. maj 2020. Det sker på kanten af Holmegaard Mose i de efterladte, renoverede og nyindrettede lokaler som står tilbage efter det gamle Holmegaard Glasværk. Og det sker i et partnerskab mellem Museum Sydøstdanmark (herunder Næstved Museum), Næstved Kommune og foreningen Realdania.

Holmegaard Værk udstiller en af Nordens største og vigtigste glassamlinger på mere end 42.000 glas fra Holmegaards Prøvesamling. I tillæg hertil er der en sal med værker m.v. fra glarmester Per Steen Hebsgaards værksted. Historierne fra både værksteder og tegnestue fortælles og giver hænderne lov til at udforske materialerne i Holmegaard Værks glas- og keramikværksteder. Et team af glasmagere sørger for røg i skorstenene fra det nye og ultramoderne glasværksted, hvor de i samarbejde med en række gæstekunstnere og -designere blæser idéerne til live. Derudover viser man de 6000 stykker keramik fra Kählers Værksted, som Næstved Museum havde samlet. I et særligt rum fortælles en fortættet historie fra både glas- og keramik-produktionen gennem alle årene.

→23.10.22 Picasso. En hyldest til livet. Holmegaard Værk.

At Pablo Picasso (1881-1973) er mest kendt for sine banebrydende malerier med motiver af bl.a. kvinder, krig og kærlighed, hersker der ingen tvivl om. Men dem kommer man til at spejle langt efter på den kommende særudstilling på Holmegaard Værk. Her har museet nemlig valgt at fokusere udelukkende på Picasso som kunsthåndværker og ikke som maler.

Udstillingen vil inkludere ca. 50 keramiske værker fra den amerikanske Rosenbaum Collection, som aldrig før har været udstillet i sin helhed i Danmark.

04.02.23-??07.23. Louise Hindsgavl. De udvalgte/The chosen ones. Holmegaard Værk.

Kolding

Trapholt, Æblehaven 23, 6000 Kolding. Website:

www.trapholt.dk.

Trapholts samling af keramik og tekstil var oprindeligt defineret i forhold til henholdsvis krukken og tæppet. Keramiksamlingen viser et bredt udsnit af væsentlige keramikere såsom Thorvald Bindesbøll, Axel Salto, Lisbeth Munch-Petersen, Christian Poulsen, Gertrud Vasegaard, Erik Nyholm, Bodil Manz og Bente Hansen.

Trapholt indsamler kunsthåndværk af særlig håndværksmæssig og konceptuel kvalitet eller social betydning. Nyere indsamling af keramik på Trapholt har således opmærksomhed overfor værker med skulpturelle og konceptuelle kvaliteter af blandt anden Karen Bennicke, Claydies, Cathrine Raben Davidsen og Morten Løbner Espersen.

Galleri Pagter, Adelgade 3, 6000 Kolding. Website:

www.galleripagter.dk.

07.10.22→??? Flora Danica. Koldinghus, Koldinghus 1, 6000 Kolding. Website: <https://www.kongernessamling.dk>.

En verden af overdådigt porcelæn og storslædede fortællinger vil åbenbare sig, når Kongernes Samling for første gang udstiller deres store beholdning af det originale Flora Danica-stel i Bibliotekssalen på Koldinghus.

Med 1.530 intakte dele er Flora Danica-stellet verdens bedst bevarede pragtstel fra 1700-tallet. Med den nye udstilling om Flora Danica-stellet bliver det nu muligt at komme helt tæt på store dele af det imponerende stel og ind bag den fascinerende historie om stellet tilblivelse. En historie om naturvidenskabelige landvindinger, storpolitiske dramaer og ubeskrivelig skønhed. Sat i scene på det skrøbelige hvide porcelæn, der med sine talrige steldele og sirlige gengivelser af den vilde danske botanik er en helt central nøgle til forståelsen af oplysningstidens Danmark og idealerne ved det danske hof i slutningen af 1700-tallet.

I udstillingen udfoldes historien om det historiske stels tilblivelse og om baggrunden for hvorfor enevælden besluttede at omsætte tidens store prestigeprojekt - kortlægning af den danske flora i kobberstik og bogværk - til porcelæn. Netop tanken om at gøre Den Kongelige Danske Porcelænsfabriks til dato største pragtstel til reklame for den storstilede kortlægning af planter, svampe, alger og blomster, vidner om, hvor stor prestige, enevælden lagde i arbejdet med systematisering af den vilde flora.

På samtlige af Flora Danica-stellets mange dele er der sirligt gengivet kobberstik fra bogværkets kortlægning i skalaen én til én. På terriner, vinkølere og tallerkner vrimer det med andre ord frem med den vilde flora: fra de mest undseelige alger på norske klipper over giftige svampe i danske skove til lange græsser på de holstenske heder.

Mens kobberstikkene let lod sig overføre til stellet store stykker som terriner og fade, måtte porcelænsmalerne udvise stor opfindsomhed for at få andre stik til at passe. Lange stilke måtte deles, græsplanter lægges ned og blade snos rundt for at få plads til plantedekorationerne på asietter, cremekopper og saltkar. Akkuratessen i forhold til forlæggene var på det originale Flora Danica-stel vigtigere end hensynet til æstetik, symmetri og skønhed.

Siden den store udstilling om Flora Danica-stellet i 1990 på Christiansborg Slot har det ikke været muligt at få en indgående præsentation af det overdådige service, der er næsten lige så mytisk som stellet er omfangsrigt.

Med afsæt i temaerne prestige, pragt og porcelæn vil publikum helt bogstaveligt blive budt til bords i udstillingen, der vil folde nye sider ud om stellet baggrund, udformning og brug. For blev det prægtige Flora Danica-stel vitterligt skabt til den russiske kejserinde som historien går? Hvad motiverede til de sælsomme dekorationer hentet fra bogværket af samme navn? Og hvad kan stellet fortælle os om manér, mad og mode ved det danske hof?

05.03.23-26.11.23 In clay and Paper. Michael Kvium (f. 1955) og Kjell Erik Killi-Olsen (f. 1952). Katalog. Trapholt. De to internationalt anerkendte kunstnere

præsenterer en række helt nye værker til udstillingen, der bevæger sig mellem udtryksfulde keramiske skulpturer og store tankevækkende papirarbejder.

Udstillingen er en fejring af 20-året for kunstnerens første samarbejde, der dengang blev vist på Esbjerg og Horsens Kunstmuseum.

Lemvig

→19.09.22 *Sappho/Sapfo*. Udstilling med værker af Peter Brandes og Mille Søndergaard. Katalog. Lemvig Museum, Vestergade 44, 7620 Lemvig. Website: <https://lemvigmuseum.dk>.

Sapfo levede på øen Lesbos 600 f.Kr. og skrev digte om længsel og begær til kvinder. I antikken blev hun kaldt den tiende muse for sine sanselige beskrivelser af begærets væsen. De fleste af Sapphos digte har vi kun som fragmenter fra fund af papyrus og potteskår.

I udstillingen inviteres publikum til at opleve Sapphos poesi fortolket både på skrift og i billeder.

Med forskellige udtryk har kunstnerne Peter Brandes og Mille Søndergaard fortolket Sappfos digte, og på udstillingen vises et bredt udvalg af grafik, skulpturer, keramik, stofcollager, fotografi og antikke artefakter relateret dertil.

Peter Brandes og Mille Søndergaard har gennem en årrække været grebet af Sappfos digte og nysgerrig på Sappfos person. Uafhængigt af hinanden illustreret de til nye oversættelser af Sappfos digte i 2020, som begge indgår i udstillingen. Første gang Sappfos digte udkom samlet på dansk var i 1924: oversat af digteren Thøger Larsen. Han var selvlært filolog, og fandt i sit arbejdsværkse, der bevaret på museet, et slægtskab til Sappfos poesi. Dermed skriver de alle sig ind i en lang tradition af kunstnere og digtere, der på tværs af tid, sted, kultur og køn har haft Sappfo som inspirationskilde.

Middelfart

Clay Keramikmuseum Danmark, Grimmerhus, Kongebrovej 42, 5500 Middelfart. Tlf 64 41 47 98. Website: <http://claymuseum.dk>. [Den permanente udstilling af dansk værkstedskeramik er nedtaget].

→18.09.22 *I håndværkets tjeneste - Clay College afgang 2021*. Clay Keramikmuseum Danmark. Charlotte Kluge og Han Nguyen har netop gennemført en to-årig diplomuddannelse på Clay College i Stoke-on-Trent, et kraftcenter for keramikken i Storbritanien. Her er der fokus på håndværket, og i denne visning hylder de to nyuddannede både pottemager- og keramikfaget som håndværk samt den kunstneriske frihed til at udforske og eksperimentere med en traditionel opfattelse af håndværk og kunst.

→18.09.22 *Laura Guiseppi: Underbelly*. Clay Keramikmuseum Danmark.

Clay viser Laura Guiseppis afgangsværk fra Det kgl. Kunstakademi i 2021. Værket består af seks store relieffer med den samlede titel *Underbelly*.

Med undertitlerne *The First shot, Pain, Stress, Anxiety, Hope* og *Freedom* skildrer reliefferne en graviditet, fra æg til fødsel. Laura Guiseppi tager afsæt i en højaktuel problematik omkring miljøets påvirkning af kroppen og det stigende behov for fertilitetsbehandling i den vestlige verden.

Værkerne går bogstaveligt talt i kødet på processen og stiller spørgsmål ved, hvad er naturligt og hvad er kunstigt? Og hvad er årsagerne til, at vi som mennesker får sværere og sværere ved at skabe nyt liv - uden hjælp fra lægevidenskaben?

De to af reliefferne, *The first shot* og *Pain* blev straks på afgangsudstillingen erhvervet af kunstsamlere Erik Veistrup. Det er de to, der nu udstilles sammen med fire nye værker.

→23.10.22 *Mellem myte og virkelighed*. Willumsen, Gauguin, Lilja. Katalog. Clay Keramikmuseum Danmark.

Udstillingen bliver til i samarbejde med Willumsen Museum og viser keramiske arbejder af J.F. Willumsen (1863-1958) og Jean René Gauguin (1881-1961) i en interessant dialog med billedkunstner Klara Lilja (f. 1989), der har beskæftiget sig indgående med Willumsens glasurer. Hos de tre kunstnere finder man noget skævt og grotesk i deres fabulerende værker. De repræsenterer alle et særligt mod til at bryde med tidens tendenser, eksperimentere med form og materiale og til at gå helt egne veje. Netop herved tjener de til inspiration til alle tider.

04.09.22-09.04.23 *Triumf og katastrofe*. Clay Keramikmuseum Danmark.

Udstillingen viser det frugtbare resultat af Morten Løbner Espersens intense værkstedsarbejde under Covid-19-pandemien med en præsentation af næsten 300 værker. Clay samler Morten Løbner Espersens to udstillinger, der har været vist i Nederlandene på Kunstmuseum Den Haag og Prinsessehof Keramikmuseum i Leeuwarden.

Morten Løbner Espersen er oplugt af glasurernes farver, strukturer og glans. Nysgerrigt undersøger han virkningerne, når de lægger sig hen over overfladen på udvalgte formtyper: den stringente cylinder med lodrette vægge, den sfæriske moon jar, den ellipseformede magma-krukke eller den overdådige Horror Vacui-amfora med sine kraftfulde, slyngede ornamentter.

På kartypernes overflader og krumninger har indflydelse på glasurernes udvikling og indgår et samspil, hvor de konstant veksler mellem det enkle og det komplekse. Påført lag på lag og udsat for adskillige brændinger udfolder glasurerne en uendelig rigdom af farvevirkninger og stoflige udtryk. Fra den blanke oliepøl, skovbundens svampede mos eller ørkenens knastørre sand til slikbutikkens skingre pangfarver. Morten Løbner Espersen bevæger sig ud hinsides regler og formelsamlinger, hvor resultaterne, når keramikken tages ud af ovnen, balancerer mellem det tiltrækkende og det frastødende, mellem triumf og katastrofe.

24.09.22-20.11.22 *Flat Craft*. Afgangsholdet 2022 fra Det Kongelige Akademi på Bornholm. Katalog. Clay Keramikmuseum Danmark.

Bachelorprojekter af 13 kunsthåndværkere, heraf seks danskere, fra programmet Crafts in Glass and Ceramics på Bornholm under Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering.

Roskilde

Roskilde Museum, Sankt Ols Stræde 3, 4000 Roskilde. Website: www.roskildemuseum.dk.

Roskilde Museum råder over fine samlinger af historiske genstande og fortællinger. På museet udstilles flere af disse i helt nyindrettede udstillingslokaler.

Alumina. *I sidste halvdel af 1800-tallet begyndte almindelige danskere at købe rigtige spisestel. Grødfade til deling blev erstattet af tallerkner af fajance, når maden skulle på bordet. Især stel fra fabrikken Alumina blev populære, for fabrikken producerede flotte tallerkner i massevis til overkommelige priser.*

Roskilde Museum råder over en stor samling af dansk fajance af mærket Alumina, som for 15 år siden blev skænket af en borger, der igennem et langt liv havde samlet flere tusinde genstande. På 1. sal findes museets Alumina-samling, der afspejler hele udviklingen fra fabrikken åbner i 1863 til 1969, hvor den sidste Alumina-tallerken forlader fabrikken.

Rø

Bornholms Kunstmuseum, Otto Bruuns Plads 1, Rø, 3760 Gudhjem. Website: www.bornholmsholms-kunstmuseum.dk. *Samlingens værker af kunst strækker sig tidsmæssigt fra guldalderen frem til nutiden, men indeholder også kunsthåndværk, herunder keramik.*

→11.09.22 *Flat Craft*. Afgangsudstilling. Katalog. Bornholms Kunstmuseum. *Bachelorprojekter af 13 kunsthåndværkere, heraf seks danskere, fra programmet Crafts in Glass and Ceramics på Bornholm under Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering.*

→15.01.23 *Brændt, blæst, dyrket & malet*. Værker indsamlet, Bornholm 2020. Bornholms Kunstmuseum. *Udstillingen viser værker skabt af 23 nulevende kunstnere og kunsthåndværkere med tilknytning til Bornholm. Værkerne blev indsamlet i 2020, som støtte til udøvende kunstners arbejde, da pandemien ramte Danmark og blandt andet umuliggjorde, at kunstnere kunne udstille deres værker offentligt eller få besøg af handlende kunstinteresserede i deres atelier og værksteder. Nogle af værkerne er skabt i 2020 andre er fra årene op til og har været udstillet i andre sammenhænge og lande, men alle indgår nu i den permanente samling på Bornholms Kunstmuseum og giver indblik i regionens udbredte traditioner og nybrud inden for glas, keramik og maleri.*

Kunstnerne er udvalgt af tidligere direktør for Bornholms Kunstmuseum, Lars Kærulf Møller, og værkindkøbene er generøst støttet af Brd. Larsens Legat. Indsamlingen er

omdannet til en udstilling, der reflekterer over at bevare værker for eftertiden.

Værkerne på udstillingen er skabt af følgende kunstnere: Anette Leegaard Fuhlendorff & Florin Alexandru Murar, Anne Mette Hjortshøj, Anne Sofie Meldgaard, Charlotten Thorup, Christian Finne, Christina Schou Christensen, Cæcilie Kaas Jørgensen, Rick Gerner & Johanne Jahncke, Heidi Bach Hentze, Kumiko Kimbara, Maja Frendrup, Maj-Britt Zelmer Olsen, Mia Lerssi, Michael Geertsen, Mie Mølgaard, Morten Klitgaard, Nynne Rosenkrantz Christensen, Pernille Stougaard, Sarah Oakman, Silas Inoue, Simon Koefoed.

08.10.22-21.05.23 *Keramisk Set (fast samling)*, Bornholms Kunstmuseum.

18.11.22-29.05.23 *Jørgen Haugen Sørensen*. Bornholms Kunstmuseum.

Rønne

Hjorths Fabrik · Bornholms Museum, Krystalgade 5, 3700 Rønne. Website: www.bornholmsholmsmuseum.dk.

Hjorths Fabrik er et arbejdende keramikmuseum. Derudover er der en omfattende udstilling af bornholmsk keramik og keramik fra Hjorths Fabrik i særdeleshed. Direktørboligen er indrettet med en særudstilling af den bedste unika-keramik fra Bornholm.

→27.12.22 *Figuriner*. Hjorths Fabrik.

Figurine-udstillingen perspektiverer samtidsværker af Irene Nordli (N), Malene Hartmann Rasmussen (DK/UK) og to lokale kunsthåndværkere Gitte Helle (DK) og Kumiko Kimbara Asti (DK) med værker fra museets samling. En samling hvor bl.a. Søholm, Michael Andersen, bornholmske pottemagere og Hjorths Fabrik er rigt repræsenteret.

Udstillingen bliver en dialog mellem figurinernes narrativer og ikke mindst formgivning og udsmykning gennem tiden. Figuriner - keramikfigurer - er en visuel historiefortælling, som kan have karakter af socialrealistiske gengivelser, parafraser eller udspringe af fantasi.

Alle udstillere vil være repræsenteret med mellem tre til syv værker afhængigt af figurinernes størrelser, og udstillingen. Figuriner sætter hele Hjorths Fabrik i spil, da udstillingen breder sig i både udstillingslokaler, fabrik og butik.

Hjorths Fabrik vil i anledning af udstillingen genoptage produktionen af en af sine historiske figuriner, som bliver solgt i butikken på Hjorths Fabrik.

Køppe Contemporary Objects, Munch Petersen Vej 9, 3700 Rønne, Website: <https://www.contemporary-objects.com>.

Silkeborg

Museum Jorn, Gudenåvej 7-9, 8600 Silkeborg. Website: <http://www.museumjorn.dk>.

Skælskør

Guldagergaard · International Ceramic Research Center, Æblehuset Heilmannsvej 31A, 4230 Skælskør. Website: <http://ceramic.dk>. [Se skulpturparken].

Thisted

18.11.22-17.12.22 Dansk keramik. Det Ny Kastet, Det Gamle Rådhus, Store Torv, 7700 Thisted. Website: <http://detnykastet.dk>.

Toreby

Fuglsang Kunstmuseum, Nystedvej 71, 4891 Toreby L. Website: <https://fuglsangkunstmuseum.dk>.

23.09.22-08.01.23 *Anne Marie Carl-Nielsen*. katalog. Fuglsang Kunstmuseum.

Anne Marie Carl-Nielsen (1863-1945) var i sin samtid anerkendt i Danmark såvel som i udlandet og hendes værker blev udstillet på og indkøbt af både danske og udenlandske museer. Alligevel har eftertiden ikke givet hende en plads i kunsthistorien, som modsvarer hendes vægtige bidrag til dansk kunst. Dette rådes der nu bod på med denne særudstilling, der viser mere end 120 af hendes værker.

23.09.22-08.01.23 *Osmosis*. Katalog, Fuglsang Kunstmuseum. *Billedhuggeren Elisabeth Toubro (f. 1956) giver i en stor, ny keramisk skulptur ved navn Osmosis sit bud på, hvordan vi kan forstå Anne Marie Carl-Nielsens (1863-1945) værker i dag. Osmosis er skabt som et selvstændigt bidrag til Fuglsang Kunstmuseums store udstilling om Anne Marie Carl-Nielsen og vises her for første gang.*

I den langstrakte skulptur, der er hele 4,15 meter lang og 1,10 meter bred, snor to landskaber sig ind og ud af hinanden. I det ene ses et udvalg af Anne Marie Carl-Nielsens mytologiske figurer gengivet i Toubros fortolkning. Det andet landskab er Elisabeth Toubros eget, nutidige spor. Her krydser Toubros alter ego, Vandringskvinden, veje med den ældre kollega.

I værket mødes de to billedhuggere, en levende og en død, i en fælles vandring, et fælles åndedræt, på tværs af to verdner, praksisser og udtryk. Udgangspunktet er Toubros fascination af Anne Marie Carl-Nielsens dybe forståelse for det levende, dyrene og naturen. Med Osmosis peger Toubro bl.a. på, at Anne Marie Carl-Nielsens værker kan minde os om, at det er tid til at mennesket indtager en mere ydmyg position i forhold til både dyr og jord.

I forbindelse med udstillingen udgives en bog med bidrag af Liza Kaaring, Stense Andrea Lind-Valdan og Emilie Boe Bierlich. Bogen undersøger, hvad der sker i mødet mellem de to billedhuggere.

Vejen

Vejen Kunstmuseum, Østergade 4, 6600 Vejen. Website: www.vejenkunstmuseum.dk. *Museet er nu genåbnet - se de flotte udstillingssale med museets store samling af bl.a. dansk og fransk keramik.*

Viborg

Skovgaard Museet, Domkirkestræde 2-4, 8800 Viborg. Website: <http://www.skovgaardmuseet.dk>.

Skovgaard Museets samling omfatter kunst af fem generationer af familien Skovgaard samt værker af kunstnere i kredsen omkring dem. Samlingen belyser maleriets, billedhuggerkunstens og kunsthåndværkets historie i Danmark fra 1830 til 1960, herunder keramiske værker af Skovgaard'erne og Thorvald Bindesbøll m.fl.

Aarhus

23.09.22-18.12.22 *Sappho/Sapfo*. Udstilling med værker af Peter Brandes og Mille Søndergaard. Katalog. Antikmuseet ved Aarhus Universitet, Victor Albecks Vej 3, 8000 Aarhus C. Website: <https://antikmuseet.au.dk>. *Se info under Lemvig.*

Aars

01.23-05.05.23 *Samleren*. Himmerlands Kunstmuseum, Søndergade 44, 9600 Aars. Website: <https://himmerlandskunstmuseum.dk>.

Udstillinger hvor og hvornår – udlandet

ved Gunnar Jakobsen

Udstillingsoversigten er udarbejdet på grundlag af afsøgninger på Internettet. Oversigten dækker ikke alle lande. Oversigten indeholder et udvalg af udstillinger med keramik, udstillinger, hvor keramik indgår, og er ikke komplet for det pågældende land. Oversigten publiceres med forbehold for eventuelle aflysninger/ændringer. Inden et eventuelt besøg bør man derfor undersøge, om udstillingen nu er blevet til noget samt udstillingens åbningstider.

Skal man en tur til udlandet, så vil bl.a. følgende websites med gode links til museer eller med udstillingsoversigter kunne anbefales:

www.konstkalendern.se [Sverige]
<http://www.svenskstkulturarv.se> [Sverige]
www.keramikfreunde-keramos.de
www.thefrenchporcelainsociety.com

Nogle af de bedre tidsskrifter indeholder også gode omfattende udstillingsoversigter som bl.a.:

Ceramic Review - www.ceramicreview.com
Neue Keramik/New Ceramics - www.neue-keramik.de

Sverige

Falkenberg

→28.08.22 *Lisa Larson - En resa genom åren*. Katalog. RIAN Designmuseum, Skepparestrådet 2, S-311 74 Falkenberg. Website: <http://www.rian.se>.

Lisa Larson har sedan 1950-talet skapat keramik som gått rätt in i hjärtat på miljontals människor. Humoristiska djur, känsligt utförda barnporträtt och kraftfulla kvinnogestalter tillhör hennes återkommande motiv. Rians stora utställning sommaren 2022 presenterar Lisa Larsons konstnärskap i hela dess bredd och gläntar på dörren till hennes kreativa process. Vid sidan av ett rikt urval serietillverkade föremål visas också prototyper, unika objekt, skisser och sådant som inspirerat henne. Utställningen bygger på Lisa Larsons egna samlingar och innehåller mycket som tidigare inte har visats. Föremålen i utställningen formar en berättelse om mer än sju decennier av arbete, skapande fantasi och en stark kärlek till leran som material - en livsresa med keramiken.

Utställningen presenterar Lisa Larson i helfigur genom ett rikt urval av hennes verk - från träfigurer hon skar som tonåring, till de populära stengodsfigurerna från Gustavsbergs porslinsfabrik, hennes frilansformgivning för olika producenter och de senaste årens designuppdrag för japanska tillverkare. Vid sidan av Lisa Larsons egna arbeten innehåller utställningen också verk av konstnärskollegor som hon inspirerats av eller stått nära, bland andra Stig Lindberg, Endre Nemes och Torsten Renqvist. De flesta av dessa verk kommer från Lisa Larsons privata samling. Till utställningen har Lisa Larson också gjort ett urval ur sin

stora samling av folkkonst, som hon samlat under resor världen över.

Lisa Larson (f. 1931) slog igenom som nyanställd form-givare på Gustavsbergs porslinsfabrik på 1950-talet och blev snabbt känd för sina uttrycksfulla, modernistiska figurer och kärli i stengods. Hennes skicklighet i att med små medel fånga de karakteristiska dragen hos ett djur eller en människa har gett henne många beundrare. Under 2000-talet har hennes arbete fått en stor publik i Japan. Hon är fortfarande yrkesverksam som formgivare och har under de senaste åren presenterat flera nya modeller tillverkade av Keramikstudion i Gustavs-berg och olika japanska producenter.

Gustavsberg

Gustavsberg Porslinsmuseum, Nationalmuseum, Odelbergs väg 5, S-134 40 Gustavsberg. Website: <https://gustavsbergsporslinsmuseum.se>.

Gustavsbergs Porslinsmuseum är en del av Nationalmuseum. I samlingarna finns över 45.000 föremål från Gustavsbergsfabrikens 170-åriga historia. Runt 2.500 föremål presenteras utifrån olika teman i färg-sprakande scenografi. Du får uppleva allt från studiotill-verkat konstgods och prakturnor till välkända serviser och äldre sanitetsprodukter. Här finns även föremål av emalj och plast, samt provexemplar, det som aldrig kom att produceras.

→23.04.23 After Glow - nytt nordiskt porslin. Gustavsberg Porslinsmuseum.

Göteborg

Röhsska Museet, Vasagatan 37-39, S-400 15 Göteborg. Website: <https://rohsska.se>.

Lerverk, Postgatan 8A, Kronhusbodarna, S-411 13 Göteborg. Website: www.lerverk.se.

Sintra, Landsväggsgatan 5, Haga, S-413 04 Göteborg. Website: www.sintra.se.

Höganäs

Höganäs Museum, Polhemsgatan 1, S-263 37 Höganäs. Website: <https://www.hoganasmuseum.se>. Se website for information om udstillinger.

Under 50-talet började museet samla och köpa in keramikföremål, som blev grunden till dagens unika keramiksamlingar. Museet har ett särskilt ansvar för keramiken där flera generösa donationer från bland annat Höganäsbolaget och Åke Holm, en av Höganäs stora keramiker, utgör en stor representation i museets fantastiska samlingar. Förutom föremål formgivna av bland andra Helmer Osslund, Patrick Nordström och Albin Hamberg. Samlingarna omfattar även modern keramik och utökas ständigt genom donationer och inköp.

Keramiskt Center, Gärdesgatan 4B, S-263 39 Höganäs.
Website: www.keramisktcenter.se. Se website for information om utställningar.

En permanent avdelning som handlar om den keramiska traditionen i Höganäs, om hur och varför Kullabygden fick sitt epitet Keramikbygden. Med fokus på Höganäsbolaget och Andersson & Johansson/Höganäs Keramik.

Lidköping

Rörstrand Museum, Fabriksgatan 4, S-531 30

Lidköping. Website: www.rorstrand-museum.se.

Se website for utställningsinformation.

→23.10.22 *Ruhwald vs. Stålhane*. Rörstrand Museum. Sedan flera år samlar keramiken Anders Ruhwald på stengods av Carl-Harry Stålhane, formgivet för Rörstrands porslinsfabrik på 1950- och 60-talen. Anders Ruhwald har fascinerats av Stålhanepjäsernas perfektion och tekniskt avancerade glasyrer, som var frukten av ett nära samarbete mellan olika yrkeskompetenser på fabriken.

Föremålen har utgjort en inspirationskälla för en ny serie av verk, som Anders Ruhwald kallar för Glasur Stykker. I utställningen visas trettio av Anders Ruhwalds Glasur Stykker tillsammans med närmare ett sextiotal Stålhane föremål.

Keramiken Anders Herwald Ruhwald är född och uppvuxen i Danmark, men är verksam i USA sedan många år. Sedan sitt genombrott i början av 00-talet har han haft en omfattande produktion av skulpturer och installationer, med glaserat lergods som främsta material. Ofta utgår han ifrån vardagens ting och miljöer och han har i flera större utställningsprojekt skapat platsspecifika verk för historiska byggnader. Ett återkommande tema i dessa projekt har varit hur former och erfarenheter från äldre dagar genljuder och upplevs idag och hur mötet med det historiska kan gestaltas fysiskt i produktionen av nya konstverk.

Stålhane pjäser kommer både från Anders Ruhwalds samling och andra privata samlingar och från Rörstrand Museum. Utställningen är produceras av Rian designmuseum i samarbete med Rörstrand Museum och Porslinsfestivalen i Lidköping. Till utställningen finns en flerspråkig katalog med texter av bl.a. Martina Margetts, lärare på Royal College of Art i London och tidigare redaktör för tidskriften Crafts, och Shelley Selim, intendent vid Indianapolis Museum of Art.

*Anders Ruhwald (f. 1974) är en av de internationellt mest väletablerade keramikerna i sin generation och hans arbeten finns i cirka 25 museisamlingar i Europa, USA och Asien. I Sverige är hans representerad i Nationalmuseums, Röhsska museets och Statens konstråds samlingar. Bland hans större utställningar finns *The Anatomy of a Home: Saarinen House* (Cranbrook Art Museum, USA 2013), *The Body, The Mind, This Constructed World* (Casa Museo Jorn, Italien 2018) och *Century Garden* (Indianapolis Museum of Art, USA 2020).*

Carl-Harry Stålhane (1920-1990) var knuten till Rörstrand 1939-1973 och fungerade under större delen av perioden som fabriken ledande konstnär. Han stod bakom både

formgivning av servisgods och en omfattande ateljéproduktion av stengods liksom monumentala väggreliefer för offentlig miljö. Från 1973 arbetade han i den egna verkstaden Designhuset, som han startade och drev tillsammans med tidigare kollegor från Rörstrand. Under Rörstrandstiden ställde han ofta ut internationellt och finns representerad i ett femtontal museisamlingar i Europa och USA. Också idag uppmärksammas han internationellt som en av modernismens främsta svenska keramiker.

05.11.22-05.02.23 *Henrik Allert: "Sprunget ut lera"*. Rörstrand Museum.

Med denna retrospektiva utställning sluts cirkeln och sätter på sätt och vis punkt där allt en gång i tiden började. Allerts förmåga att gestalta individer som förenar det andliga med det jordiska är helt unik.

Some of the most interesting artists around 1970 were at Rörstrand. Rörstrand what a magnet the artists were drawn to. Carl Harry Stålhane attracted Henrik Allert to Rörstrand after his art studies in Gothenburg where Stålhane had been his teacher. Allert was associated with Rörstrand as a freelancer during the years 1969–1972.

This was the beginning of his career as an artist. It gained extra momentum in connection with the exhibition at Galleri Petra in Stockholm in 1971 when one of the works was purchased by the National Museum. Allert is now 85 years old, world famous but still very well rooted in Säter's crowd in Billingen.

Let yourself be enchanted and fascinated by sculptures and other works.

Lund

Kulturen, Tegnersplatsen, S-22104 Lund. Website:

www.kulturen.com. Vår samling av keramik är en av de största och mest betydande i Norden och kan berätta om viktiga händelser och utbyte mellan kulturer. Här finns Kinas keramik från äldsta tider fram till 1700-talets importerade "vita guld". Islamisk kultur och konst lyfts fram genom fajanser från Persien och Mellanöstern och i de spanskmoriska fajanserna.

Renässansens fajanser från Spanien, Italien och Holland möter det kinesiska porslinet och en europeisk porslinstradition utvecklas bland annat i Meissen. Den sprids med hantverkare över Europa och även till Sverige, först med fajanstillverkning vid Rörstrand och Marieberg och senare i porslin.

→02.23 *Kaffe en het historia*. Kulturen.

"Kaffe - en het historia" är en väldoftande utställning om mörk beska och vardaglig rit kring Sveriges mest älskade dryck. Den berättar kaffets historia ur ett brett perspektiv, från medicin till "Swedish fika" och ger ledtrådar till hur det exotiska kaffet kom att bli en lustfylld del av den svenska identiteten.

Stockholm

Kaolin, Hornsgatan 50, S-118 21 Stockholm.

Website: www.kaolin.se. Se website for utställningsinformation.

blås&knåda, Hornsgatan 50, S-118 21 Stockholm.
Website: www.blasknada.se. Se website for utstillingsinformation.

Nationalmuseum, Södra Blasieholmshamnen, Stockholm. Website: <https://www.nationalmuseum.se>.
Designmagasinet: Om keramikens utveckling genom tiderna. I montrarna skildras material, trender och tillverkningsprosesser genom mer än 1 200 föremål, från 1700 till det allra senaste ur Nationalmuseums samling. Men också hur samhällets skiftande behov och önskingar påverkar och påverkas av formgivning och materialutveckling.

Exempel på teman som behandlas är Inspiration från Kina under 1700-talets början, Svensk jugend 1850-1900, Swedish Grace, Pop och print från 1960-1970, Figurinens återkomst och Samtiden kommenterad.

Hallwylska museet, Hamngatan 4, 111 47 Stockholm.
Website: <http://hallwylskamuseet.se>.

17.09.22-05.10.22 *Ryozo Miki*. Fågel, Fisk & Jag. Kaolin.

08.10.22-26.10.22 *Ann-Sofie Gelfius*. Kaolin.

Uppsala

Uppsala Konstmuseum, Drottning Christinas väg 1E, S-752 37 Uppsala. Website: <https://konstmuseum.uppsala.se>.

→21.08.22 *Trillers keramiksamling*. Österbybruks Herrgård, S-748 32 Österbybruk, Sverige. Website: <https://www.osterbybruksherrgard.se>.
År 1935 brände Erich och Ingrid Triller sitt första stengods i verkstaden i Tobo där de verkade fram till 1972. Ett livsverk var då avslutat, som satt utplånliga spår i det svenska konsthantverkets historia. Makarna Triller var pionjärer inom studiokeramik, så som dagens keramikere nu arbetar.

Utstillingen i herrgårdsbyggnaden visar delar av makarna Triller's verkstad tillsammans med ett allsidigt utbud av föremål och verktøyg från deras verksamhet. Paret Triller blev kjanda for deres perfektionism med en exakthet i form og glasyr vilket grundlades tack vara deres fokus på detaljer og minutiøs dokumentation.

Värnamo

2023. *Lisa Larson - En resa genom åren*. Katalog. Skulpturvägen 2, S-331 44 Värnamo. Website: <http://www.vandalorum.se>. Se Falkenberg.

Norge

Bergen

→11.09.22 *Nina Malterud*. Bogududgivelse. Kode Art Museums and Composer Homes, Rasmus Meyers allé 9, N-5015 Bergen. Website: <http://kodebergen.no>.
Nina Malterud (f. 1951) har gjennom snart femti år vært en av Norges fremste kunstnere på sitt felt. Hun er en aktiv og aktuell kunstner, og en pionér i historien om det nye kunsthåndverket på 1970-tallet.

Malterud ble utdannet innen keramikk på Statens håndverks- og kunstindustriskole i Oslo på 1970-tallet, og hun har holdt seg til dette mediet i hele sin kunstneriske karriere. Hun har utført utsmykninger, bygget store, skulpturale krukker for hånd, og laget kopper og fat. Når hun i dag lager ovale, runde eller rektangulære former, kan de leses både som fat, brikker eller fliser og som bilder eller objekter.

I sin kunst er Malterud åpen for de visuelle resultatene som kan oppstå gjennom mer eller mindre styrte tilfeldigheter. Hun utforsker materialets muligheter og bruker glasurer i lag på lag på en fri og udogmatisk måte. Sporene etter prosessen er en vesentlig del av det visuelle språket.

«Nina Malterud. Materielle påstander» inngår i KODEs presentasjoner av sentrale kunstnerskap med tilknytning til Vestlandet. Utstillingen vises i Hovedsalen på Stenersen, KODE 2 og er kuratert av Jorunn Veiteberg. Den ledsages også av en større publikasjon.

Utstillingen viser arbeider fra tidsrommet 1975-i dag, i tillegg til skisser og annet arkivmateriale, mens over halvparten er nye arbeider fra 2000-tallet. De nyeste har ikke vært utstilt før. Godt over halvparten av verker er i kunstnerens eie, resten er lånt fra museer og private.

Kristiansand

SKMU Sørlandets Kunstmuseum, Skippergata 24 B, N-4611 Kristiansand. Website: <http://skmu.no>.

Oslo

Nasjonalmuseet, Brynjulf Bulls plass 3, 0250, Oslo.
Website: <http://nasjonalmuseet.no>.

Det nye Nasjonalmuseet er Nordens største kunstmuseum og et sted for helt nye møter med kunsten. Aldri før har det vært bygget et kunstmuseum som dette i Norge. Det nye Nasjonalmuseet er det største kulturbygget i Norden.

Kunst, design og arkitektur i nye sammenhenger. Hele 6.000 kunstverk stilles ut i den faste samlingsutstillingen. Utstillingen er kjernen i museet. Her møtes eldre og moderne kunst, arkitektur, design, kunsthåndverk og samtidskunst i nye sammenhenger.

10.11.22-26.03.23 *Grayson Perry*. Nasjonalmuseet.
Grayson Perry er blant Storbritannias mest feirede og internasjonalt anerkjente kunstnere. I 2003 vant Perry den prestisjetunge Turner-prisen for sine nyskapende bildefortellinger og sitt skarpe satiriske blikk på engelsk kultur- og samfunns-liv. Han har bakgrunn som bildekunstner, men begynte å eksperimentere med keramikk som kunstnerisk uttrykk i 1980-årene. Selv om Perry i dag arbeider med en rekke forskjellige

sjangre, er det keramiske vaser med humoristiske og provoserende bildefortellinger som har blitt hans varemerke.

Utstillingen vil gi innblikk i Grayson Perrys kunstneriske produksjon fra 1980-årene og fram til i dag. Den inkluderer keramikk, skulpturer i tre og metall, grafikk, monumentale bildevever og broderier. Interessen hans for håndverks- og gjenstandskultur vil også framheves. I sin helhet representerer mangfoldet av verk og sjangre sentrale temaer i Perrys kunstnerskap.

Perrys personlige og mellommenneskelige blikk på samfunnet vil komme tydelig fram i utstillingen. Verkene kretser om temaer som identitet, samfunnsklasser, kjønnsroller og konsumersamfunnet. Kunsten hans avdekker og utfordrer samfunnets normer, verdier og tabuer, strukturer som påvirker vår selvoppfattelse og selvtillit – og hvordan andre ser på oss.

Trondheim

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Munkegata 3-7, N-7013 Trondheim. Website: <https://nkim.no>. 1. februar 2021 stengte vi bygningen i Munkegata på ubestemt tid.

Finland

Helsinki

Design Museum, Korkeavuorenkatu 23/Högbergsgatan 23, SF-00120 Helsinki. Website: www.designmuseum.fi.

Design Museum Arabia, Tavastvägen 135, SF-00560 Helsinki. Website: www.designmuseum.fi.

Storbritannien

Aberystwyth

→25.09.22 Paul Scott: *New American Scenery*. Aberystwyth Arts Centre, Penglais, Aberystwyth, Ceredigion, Wales SY23 3DE. Website: <https://ceramics-aberystwyth.com>. Se website for yderligere udstillingsinformasjon.

Paul Scott is well known for his provocative, politically conscious work. He uses familiar transfer-printed tableware designs like the Willow Pattern to comment on our life and times. This exhibition features ceramics inspired by the so-called 'American transfer-ware' that was made in 19th century Staffordshire and decorated with imagery celebrating the new American republic.

Many of the pieces on display have resulted from periods of travel and research in the USA, when he studied examples of American transfer-ware and visited the locations depicted. Paul's up-dated views reflect current events as well as historical, social and environmental change. Back-stamps are printed on the reverse of each piece. Part signature, part narrative, they often provide substantial information about the subjects depicted.

These ceramics have involved technical wizardry. The original visual motifs of central image and border pattern are manipulated and seamlessly altered. Undecorated antique pieces are over-printed with contemporary views. Sometimes the Japanese method of Kintsugi has been employed, applying a mixture of resin and gold leaf to joins and cracks, thus honouring the marks of time and use. Paul Scott is based in Cumbria, North West England. This exhibition marks 20 years since his work was first shown in the Ceramics Gallery at Aberystwyth Arts Centre.

Bath

The Museum of East Asian Art, 12 Bennett Street, Bath BA1 2QJ. Website: <https://meaa.org.uk>.

The Museum of East Asian Art's permanent collection consists of some 2,000 objects, mostly from China and East Asia, representing 7,000 years of art and craftsmanship. The artefacts include a comprehensive jade collection, ceramics, carvings, metalware and lacquerware. The museum also highlights Bath's historical relationship with China – the trade in tea and porcelain being an important aspect of 18th century Bath's social life.

Victoria Art Gallery, Bridge Street, Bath BA2 4AT, Somerset. Website: <https://www.victoriagal.org.uk>.

Bideford

The Burton Art Gallery and Museum, Kingsley Rd, Bideford, Devon EX39 2QQ. Website: <https://www.burtonartgallery.co.uk>.

Pots have been produced in north Devon since the Middle Ages, using the local clay found at Fremington.

At one time thousands were made for use in local homes and farms and exported to parts of England, South Wales and to the American colonies.

Bideford's history is intimately bound up with the pottery industry. In the 17th century small ships voyaged to the New World with cargoes of pots - many examples of which can be found there today in museums. Due to the accessibility of clay and wood, potters made a good living in the Bideford area and many became wealthy trading merchants. Vast quantities of pots, crocks and ovens left Bideford Quay for the settler sites of Virginia and the ships returned laden with tobacco.

Much of the pottery produced around Bideford was plain earthenware for cooking and storage. North Devon is particularly well known for its harvest jugs. These were made for celebrations and were covered with shapes and patterns from the natural world and might also be inscribed with poems or sayings. This area is also famous for two decorative techniques. One is slip trailing, which is the use of slip - or liquid white clay - to dip pots or trail patterns on them. The other is sgraffito: a technique for making shapes by scratching through slip to reveal the clay underneath.

The Ceramics Collection at the Burton at Bideford is a unique and significant collection of predominately North Devon slipware. It provides an ideal introduction to the history and heritage of ceramics in the area. Dating from the

late 1600s to the 1970s, both everyday domestic ware and fine decorative pieces are included. Locally-produced 'harvest jugs' form an important part of the collection.

→25.09.22 **RJ Lloyd Ceramic Collection.** Gallery Three. Katalog. The Burton Art Gallery and Museum. *Spanning 300 years and more than 500 items, the RJ Lloyd collection celebrates the diversity within the collection, from the humble terracotta brick, drain cover, and cloam oven to the most elaborate royal souvenir platter and elaborate puzzle jugs.*

RJ Lloyd began collecting just after World War Two when he moved to Devon and became fascinated by the shapes and decoration of local pots. His fascination for the slipware pottery of England, and especially North Devon, allows us to show many rare early pieces through to work made by renowned craft potters such as Michael Cardew, Sidney Tustin, and Clive Bowen and also RJ Lloyd's ceramic work.

Bovey Tracey

→18.09.22. **Japanese Potters.** A selection of work by contemporary Japanese Potters. Devon Guild's Riverside Gallery, Riverside Mill, Bovey Tracey, Devon TQ13 9A. Website: www.Crafts.org.uk. *The variety and skills of Japanese potters are renowned, and going back to Bernard Leach and Shoji Hamada, there is a strong tradition of links between the UK and Japan in the world of ceramics, particularly in the South West. This tradition continues to the present day; this exhibition will show a group of mid-career Japanese potters, some of whom are from Mashiko, the town known for its potteries, and where Shoji Hamada lived.*

Bowness-on-Windermere

Blackwell, The Arts & Crafts House, Bowness-on-Windermere, Cumbria LA23 3JT. Website: www.blackwell.org.uk.

Brighton

Brighton Museum & Art Gallery, Royal Pavilion Gardens, Brighton BN1 1EE. Website: <https://brightonmuseums.org.uk>. *A selection of ceramic vessels, plaques, tiles and ornaments dating between the 1600s and 1900s, the collection of 2000 plus pieces illustrates British popular culture, politics, history and society.*

Based on 23 themes outlined by the collector Henry Willett including professions, crime, religion, pastimes and clubs, the pieces on display offer a snapshot into British culture.

The Ceramic House, 75 Stanmer Villas, Brighton BN1 7HN. Website: <https://www.theceramichouse.co.uk>.

Cambridge

Fitzwilliam Museum, Trumpington Street, Cambridge CB2 1RB. Website: www.fitzmuseum.cam.ac.uk.

Some of the finest manufacturers and decorators are represented in the exceptional collection of earthenware and porcelain pieces, covering a range of forms from decorative sculpture to practical tableware, tiles and vases. The ceramics collection, which is still being expanded today, forms part of the museums 30,000 strong Applied Arts collection.

The Fitzwilliam Museum is home to one of the most important collections of European, Middle Eastern and Far Eastern ceramics in the United Kingdom. Both earthenware (Iznik, Minai, Italian Maiolica, Delft, Staffordshire, etc.) and porcelain (Ming, Imari, Meissen, Sèvres, Chelsea, etc.) are represented in the collection in myriad forms, from tableware and tiles to vases and sculptures. Amongst the collections on display are pieces from the finest manufacturers and most talented decorators, many of which were commissioned for patrons who were arbiters of taste in their times. Acquired from some of the most prolific nineteenth- and twentieth-century British collectors, the collection also embodies connoisseurial tastes for ceramics in the United Kingdom.

One of the stars in the Fitzwilliam's Asian collections is what is considered to be the best group of Korean Koryo celadon pottery outside of Korea. This variety of ceramics was the standard pottery produced in Korea during the Goryeo dynasty, and has a beautiful, distinctive, pale green hue.

The delights from Japan include hundreds of carved netsuke, Japanese sword fittings and blades and a splendid collection of Imari and Kakiemon porcelain - the best anywhere in the UK.

Durham

The Bowes Museum, Barnard Castle, Co Durham DL12 8NP. Website: <http://thebowesmuseum.org.uk>. *The collection pottery features objects from the 16th to 19th centuries, with a particular focus on French porcelain and delicate faience pieces. The Bowes Museum also has a strong collection of English and Oriental pottery, and pieces from most of the major German porcelain producers. Some high-lights of the vast and vivid collection include 18th century Dutch Delft vases, the Lady Ludlow collection - dominated by rococo ceramic birds, and Japanese Arita ware.*

Farnham

Crafts Study Centre. University for the Creative Arts, Falkner Road, Farnham, Surrey GU9 7DS. Website: <https://www.csc.uca.ac.uk>. *Se website for udstillinger. The Crafts Study Centre holds an outstanding collection of objects and archives which are central to the history of the 20th century studio crafts movement in Britain. The ceramics collection dates broadly from c.1920 to present day. Many pioneer and leading studio potters are represented and fine examples of their work are, in certain cases, supported by archives. The Centre holds archive material from Michael Cardew, Marianne de Trey, Henry Hammond, Bernhard Leach and Dame Lucie Rie. Richard Batterham, Michael Cardew, Hans Coper, Bernhard Leach, Lucie Rie, Katherine*

Pleydell-Bouverie and William State Murrey, etc are some of the makers represented in the collection.

13.09.22-19.08.23 *A private view.* Curated by Magdalene Odundo. Crafts Study Centre.

Dame Magdalene Odundo has had a long association with the University for the Creative Arts. She is a distinguished alumnus, sometime Professor of Ceramics, now Emeritus Professor, and since 2019, Chancellor of the University. Her ceramic vessels are on a quest for 'perfect simplicity, for natural forms; and as Christopher Frayling has said, express 'an art which transformed energy and inspiration into restraint and beauty'. In this exhibition, Odundo presents her vessels and drawings alongside works she has selected from the Crafts Study Centre's collections. The presentation offers a means of inquiry, dialogue and deep personal conversation.

20.02.23-13.05.23 *New Craftsmen, St Ives: The craft of selling.* Crafts Study Centre.

The Crafts Study Centre holds two important archives relating to the selling of crafts: that of The Craftsmen's Shop and New Craftsman, both established in Fore Street, St Ives. These provide the foundational documents for an exhibition that reflects on their connected histories. The first shop drew on the vision of David Leach and Robin Nance ('the craftsmen') and the second the inspirational partnership of Janet Leach and Mary 'Boots' Redgrave.

The first shop promoted Leach Pottery and Nance Wood-work 'in conjunction with good contemporary handweaving, printed textiles and other handicrafts which look well and go naturally together; and New Craftsman presented high quality design and major ceramic artists, such as Lucie Rie and Hans Coper, moving into the promotion of significant fine art from Cornwall and jewellery by outstanding figures such as Breon O'Casey. A new book by Crafts Study Centre Director, Simon Olding, will be published to accompany the exhibition, which is presented in association with New Craftsman Gallery, St Ives.

Gateshead

Shingley Art Gallery, Prince Consort Road, Gateshead NE8 4JB. Website: <https://shingleyartgallery.org.uk>.

The Shingley Art Gallery opened in 1917 with a collection of 504 paintings bequeathed by local solicitor Joseph Shingley. Since then the collection has grown to include nearly 800 paintings and collections of works on paper, decorative art and contemporary craft. The Shingley's art collections were designated as being of national importance in 1998.

*In 1977 the Shingley began collecting contemporary art made in Britain. Over the last 25 years the venue has become established as a national centre for contemporary craft and has built up one of the best collections outside London, including ceramics, wood, metal, glass, textiles and furniture. **Henry Rothschild Study Centre.** The Shingley is also home to The Henry Rothschild collection of studio ceramics. In 1946, Henry Rothschild opened Primavera in London. It became the country's leading craft retailer. The shop stocked furniture, textiles and glass but mostly ceramics. Henry Rothschild was an important figure for craftspeople, offering them his*

encouragement and support. He worked hard to promote the best potters when others had yet to take notice.

The Henry Rothschild Study Centre presents a superb collection of 20th century craft and design amassed by Henry Rothschild between the 1940s and 2006. The collection includes work by leading ceramicists working in Britain and internationally since the 1950s.

Although wide-ranging, the collection was not intended to be comprehensive or encyclopaedic. It is a testament to Henry Rothschild's passion for ceramics and his zest and enthusiasm for discovering outstanding works made by highly skilled craftspeople. In his own words, every piece 'has its own story to tell and gives great pleasure on daily acquaintance'.

The Study Centre is the culmination of a long relationship between Henry Rothschild and the Shingley Art Gallery that began in 1990 with loans and gifts to the gallery. Henry was attracted to the Shingley's commitment to encouraging public engagement with contemporary craft and design. Today the Shingley is home to more than 330 works originally collected by Henry. This Study Centre enables us to see Henry Rothschild's collection en masse for the first time.

Hove

Hove Museum and Art Gallery, 19 New Church Road, Hove BN3 4AB. Website: <https://brightonmuseums.org.uk>.

Langport

Muchelney Pottery, Muchelney, Nr. Langport, Somerset TA10 0DW. Website: www.johnleachpottery.co.uk.

→24.09.22 *Nick Rees - 50 Years a Potter.* One-man exhibition at Muchelney Pottery to celebrate Nick's pottery career. Muchelney Pottery. [Website: <https://www.nickreespotter.co.uk>].

Nick Reese began potting at Muchelney Pottery in July 1972 and retired in July 2018; 46 years as John Leach's right hand man producing the catalogue range of kitchenware pots. It is said that potters never fully retire and Nick is no exception; continuing to throw his individual pieces at his home workshop and electric firing them.

'I never tire of exploring the subtleties of form; for example, how a shape can change at the top of a pot by the process of taking away a little more clay in its lower part. The visual volume changes with even the slightest adjustment of profile. While making there is always an exploration of a 'family' of shapes as well as the defining of form through decorative techniques and rich glaze quality to further express my love of thrown pots'. [Nick Reese, June 2022].

Leeds

→01.10.22 *Jeremy Nichols - Solo Ceramic Showcase.* Craft Centre & Design Gallery Leeds, Leeds City Art Gallery, The Headrow, Leeds, West Yorkshire LS1 3AA. Website: www.craftcentreleeds.co.uk.

Renowned and celebrated ceramicist Jeremy Nichols joins our 40th anniversary exhibition programme with his first Solo Ceramic Showcase here in Leeds. His recognisable salt glazed pots are made from thrown and slipcast components and decorated with vitreous slip and stains which achieve his remarkable variations in colour, tone and texture. Added to this his expertise in salt glazing, and his pots come alive. We're truly delighted to be able to showcase this inspiring collection with us in our 40th anniversary year.

Jeremy creates saltglazed ceramics that combine functionality with visual impact. Graduating with a first in Workshop Ceramics from the University of Westminster (Harrow) in 1997, the following year he set up his workshop in a converted farm building in Broxbourne, Hertfordshire, where he has been making ever since. The shape of each pot and the way they have been created is heavily influenced by Jeremy's longstanding interest in aviation and the precision of engineered objects.

With a degree in Aeronautical Engineering from the 1970s the forms and structures of flight add a unique dynamic to his work, likely contributing to his success exhibiting widely across the UK and in Europe. With a passion for the art of problem solving, Jeremy's signature teapots reflect his engineering-focused mind. Carefully balancing visually interesting designs, created to stimulate the imagination, while refusing to compromise on functionality, he enjoys the challenge of making and firing the pieces to form beautiful and reliable pieces for use in the home.

"I continue to take from my engineering training all those years ago, a fundamental interest in the relationship between function and form. My aim is to make functional and visually arresting pots that have a sense of movement and balance for both the hand and eye to appreciate. The ergonomics of the pot and the clarity of its form are equally important for me: for a design to be successful, the pot must be satisfying and pleasurable to use, whilst at the same time having the power to hold the viewer's attention and interest."

Jeremy's pots are made from thrown and slipcast components where shape and form are key to his unique work. The teapots, for which he is well-known, are thrown in 2 halves, upper and lower, then joined and turned to their final shape. The slipcast spout and handle are then joined to the body, with clay fillets worked in to ensure a smooth transition from one to the other. Slip is subsequently sprayed onto these transition areas to enhance this effect.

After biscuit firing and glazing internal surfaces, the external surfaces are decorated by applying a vitreous slip and stains to achieve variations in colour, tone and texture from the salt firing. The vitreous slip is sprayed on as a thick layer for the smooth surface effect and very thinly for the characteristic saltglaze 'orange peel' effect. The colour is obtained by then spraying on various mixes of blue and black stains. Alongside his teapots Jeremy makes pourers, beakers, mugs, jars, bowls and boxes to complete his collection of both functional and decorative ceramics.

14.01.23-15.04.23 *In Celebration of Mugs*. Craft Centre & Design Gallery Leeds.

Fancy or plain, functional or decorative, our celebration of mugs will make that morning cuppa a delight with a selection of drinking vessels handmade by some of the most talented ceramicists on the craft scene today. Carefully curated to showcase the skills employed to make this everyday object and to celebrate the originality in each design from form to decoration this exhibition will make you rethink your favourite mug as you choose a new favourite from our collection and not forgetting a teapot or two!

London

British Museum, Great Russell St, London WC1B 3DG. Website: www.britishmuseum.org.

Victoria and Albert Museum, Cromwell Road, South Kensington, London SW7 2RL. Website: www.vam.ac.uk.

Contemporary Ceramics Centre, Great Russell Street 63, Bloomsbury, London WC1B 3BF. Website: www.cpaceramics.com. Altid et besøg værd. Har også en fin website med britisk keramik. Contemporary Ceramics Centre is the only retail gallery in London specialising exclusively in British Studio Ceramics.

The gallery is a benchmark for current practice in studio ceramics and with an annual exhibition programme and regularly changing display, it is always possible to see and buy a wide range of work from functional tableware to individual collector's pieces.

Contemporary Applied Arts, 6 Paddington Street, London W1U 5QG. Website: www.caa.org.uk.

Erskine, Hall & Coe, 15 Royal Arcade, 28 Old Bond Street, London W1S 4SP. Website: www.erskinehallcoe.com.

Marsden Woo Gallery, 229 Ebury Street, London SW1W 8UT. Website: www.marsdenwoo.com. Our gallery space is now closed and we are based full-time at our exclusive Belgravia showroom where we carry a carefully curated stock of important artwork by our featured artists.

Thrown, Highgate Contemporary Art (Ground Floor), 26 Highgate High Street, Highgate, London N65JG. Website: <https://www.throwncontemporary.co.uk>.

Messums, 28 Cork Street, London W1S 3NG. Website: <https://www.messumslondon.com>.

→10.09.22 *Jane Perryman*. 35 Years. Contemporary Ceramics Centre.

→26.09.22 *Richard Batterham*: *Studio Potter*. Bogudgivelse. V&A, Room 146. *Richard Batterham (1936-2021) was one of the most revered potters of his time. This display presents a unique collection of pots, selected with Richard from his archive, tracing his exploration of form and uncompromising dedication to pottery.*

Richard Batterham dedicated his life to all aspects of making a pot. From mixing his own clay to packing the kiln, he viewed each stage as equally important for producing a good pot and was committed to the whole process of making.

While other potters might hire help to support their work or undertake some of the manual tasks, Richard preferred to work alone and completed each element of the process himself. He produced hundreds of pots every year for over 70 years and wrote meticulous lists of everything he made. Working in this way was incredibly hard work and required absolute focus and dedication to his craft, but he took great enjoyment from making pots and believed that he had been "chosen to do it".

26.09.22 kl 19.00-20.45. *Onsite Talk: Edmund de Waal in Conversation.* Victoria and Albert Museum.

Join artist and writer Edmund de Waal in conversation with V&A Director Tristram Hunt for a unique look at ceramics, inspiration, and the power of the object.

Artist and writer Edmund de Waal is known for his large scale porcelain installations as well as his literary works, often exploring the history and resonance of objects. Join him in conversation with V&A Director Tristram Hunt for a discussion of his inspirations and practice, and their shared love for ceramics, including an exploration of the remarkable connection between Josiah Wedgwood, porcelain, and the hunt for the great white clay.

07.09.22-30.09.22 *James Tower.* Ceramics, Sculptures & Drawings. Erskine, Hall & Coe.

James Tower (1919-1988). This exhibition aims to present the many sides of James Tower's artistic explorations. It encompasses not only his ceramics, but also sculptures, bronzes and works on paper that help to remind us of his beginnings as a painter.

The majority of the works in the exhibition have come directly from the Tower family, with the earliest dating from 1952 and the latest from 1986.

15.09.22-08.10.22. *Peter Beard.* Contemporary Ceramics Centre. *Peter Beard's work has been loosely inspired by flat textured surfaces in stone, both man-made and natural, and is a continuation of his exploration of form and colour. Integrating more complex patterns to his usually wax resist techniques, Peter will also be going in a slightly new direction in the forms and techniques of his ground work.*

Wax resist technique is layering glaze and painting patterns in wax between the layers to create pattern and texture with the wax burning away in the kiln. Peter builds to 1cm thickness and glazes his pieces up to three times before grinding away at the surface to reveal the colours and patterns formed within the structure, starting coarse and going finer until the surface is silky smooth. This process means that the works can take up to six months to make.

"I hope people will get pleasure from my work over many years and continually see new areas of beauty within the surface. To have a timeless quality."

13.10.22-05.11.22 *Dogra Magra.* Akiko Hirai. Contemporary Ceramics Centre.

26.10.22-08.01.23 *Strange Clay: Ceramics in Contemporary Art.* Bogudgivelse. Hayward Gallery, Southbank Centre, Belvedere Rd, London SE1 8XX. Website: <https://www.southbankcentre.co.uk>. *The first large-scale group exhibition in the UK exploring how contemporary artists have used clay in unexpected ways. Featuring 23 international artists working across recent decades, the exhibition examines the plasticity and the possibilities of ceramics.*

The artworks on show encompass fantastical creatures and uncanny representations of the everyday, as well as ranging from small abstract works to large-scale installations that take the medium beyond the kiln.

Strange Clay does not present a comprehensive survey of artists who work with ceramics today - instead the exhibition explores the possibilities of thinking through making.

The artworks vary in scale, finish and technique, and address topics that range from architecture, to social justice, the body, the domestic and the organic.

While contributing to the broadening dialogue between art and craft, this exhibition provides a closer look at this tactile medium.

The exhibition features works by Aaron Angell, Salvatore Arancio, Leilah Babirye, Jonathan Baldock, Lubna Chowdhary, Edmund de Waal, Emma Hart, Liu Jianhua, Rachel Kneebone, Serena Korda, Klara Kristalova, Beate Kuhn, Takuro Kuwata, Lindsey Mendick, Ron Nagle, Magdalene Odundo, Woody De Othello, Grayson Perry, Shahpour Pouyan, Ken Price, Brie Ruais, Betty Woodman and David Zink Yi.

Manchester

→01.01.23 *Trading Station: How Hot Drinks Shape Our Lives.* Manchester Art Gallery, Mosley Street, Manchester M2 3JL. Website: www.manchesterartgallery.org.

Exploring the changing social use of tea, coffee and hot chocolate. Hot drinks, once expensive luxuries for the few, have enriched our lives, promoted the exchange of ideas and influenced the design of our homes. Trading Station traces, revealing their global histories, connections to slavery and colonisation and contemporary ethical issues. Spanning four centuries and ranging from silver, porcelain, glass, fashion, lighting, prints and painting, this showcase of exquisite and utilitarian objects asks probing questions and uncovers hidden histories.

Norwich

The Sainsbury Centre for Visual Arts, University of East Anglia, Norwich, Norfolk NR4 7TJ. Website: <https://www.sainsburycentre.ac.uk>. *Not formally part of the Robert and Lisa Sainsbury Collection, the Lisa Sainsbury Ceramics Collection represents a major collection of 20th century studio ceramics. Lisa Sainsbury's collection of*

modern pots began in the 1950s, when she and Sir Robert first purchased work by Lucie Rie.

A remarkable group of pots by Lucie Rie, as well as examples from her war-time work in button production, are the highlights of the collection. The Sainsbury's friendship with Lucie Rie led them to the work by Hans Coper, with Sir Robert seeing his works as "sculptures". The Sainsbury Centre now holds the largest public collection of Hans Coper ceramics, many donated by his widow after his death in 1981.

The collection also includes pieces by Rie's and Coper's contemporaries such as Bernard Leach and Shoji Hamada. Other artists represented include; James Tower, Ewen Henderson, Claudi Casanovas, Rupert Spira, Jennifer Lee, Julian Stair, Sara Radstone, Gabrielle Koch and Ian Godfrey.

Other highlights include a selection of Lucie Rie's work in wartime button production, and pots by Rupert Spira and James Tower.

Oxford

Ashmolean Museum, Beaumont Street, Oxford OX1 2PH. Website: <https://www.ashmolean.org>.

European ceramics and glass. Thanks to the scholarly collecting of C.D.E. Fortnum the Ashmolean possesses Italian, Spanish and Mexican maiolica collections of international importance. These are complemented by a comprehensive collection of Delftware from the Marshall, Reitlinger, Jahn and Oppenheimer collections and by the English tiles from the collection of Dr Anthony Ray. In addition there are noteworthy collections of English slipware, Toby jugs and English and German salt-glazed stoneware.

The porcelain collections include the Marshall Collection, the most extensive and encyclopaedic collection of early coloured Worcester porcelain in existence. There is also an exceptionally rare example of 16th-century 'Medici' porcelain and important groups of 18th-century porcelain from other English and Continental factories.

In the refurbished 19th-Century Art Galleries there are new acquisitions and loans of 19th-century Art Pottery, including important pieces by the Martin brothers and by Christopher Dresser for Minton, Wedgwood, Linthorpe and Ault.

Over the past 30 years the Museum has assembled a comprehensive collection of British Studio Ceramics.

China. Chinese ceramics have always been highly regarded and avidly collected and the Ashmolean collection mainly comprises earthenware, high-fired ware and porcelain from China's most famous kilns. It also includes the most important collection of greenware celadons outside China. Many of the 17th- and 18th-century porcelains the museum now houses were acquired during the 19th century, although a few were presented by Elias Ashmole himself in 1683.

Japan. The Japanese collection is now best known for its ceramics, in particular the collection of seventeenth- and eighteenth-century export porcelain which is one of the most comprehensive collections in the world. Ceramics for the Japanese market are also well represented, including fine examples of Arita, Nabeshima and Hirado porcelain, tea ceremony wares and Kyoto earthenwares.

Islamic Middle East. The Museum's extensive collection of Islamic ceramics dating from the 8th to the 19th centuries is particularly important. Numbering over 1500 pieces, this collection forms a major resource for research and teaching both for the University of Oxford and visiting students and scholars.

The collection's core is formed by the generous gifts to the Museum by Sir Alan Barlow and Gerald Reitlinger, in 1956 and 1978 respectively. A significant selection of vessels and tiles is on permanent display in the Islamic Middle East gallery. The Museum's collection is complemented by extensive archaeological material from Islamic Syria, Iraq and Iran.

Oxford Ceramics Gallery, 29 Walton St, Oxford OX2 6AA. Website: www.oxfordceramics.com.
See website for udstillingsinformation.

Ruthin

Ruthin Craft Centre, Centre for Applied Arts, Park Road, Ruthin, Denbighshire, Wales LL15 1BB. Website: www.ruthincraftcentre.org.uk.

St. Ives

Leach Pottery, Studio & Museum, Higher Stennack, St Ives, Cornwall TR26 2HE. Website: www.leachpottery.com. See website for udstillingsinformation.

Stoke-on-Trent

The Potteries Museum & Art Gallery, Bethesda Street, City Centre, Stoke-on-Trent ST1 3DW. Website: www.stokemuseums.org.uk.

The Potteries Museum holds the world's most comprehensive collection of Staffordshire pottery. The collection is not limited to just Staffordshire pottery though, everything from Neolithic pottery to an impressive assortment of 20th century British studio ceramics is on show.

Gladstone Pottery Museum, Uttoxeter Road, Longton, Stoke-on-Trent, ST3 1PQG. The last complete Victorian Pottery factory in the country.

Wedgwood Museum, Wedgwood Drive, Barlaston, Stoke-on-Trent, Staffordshire ST12 9ER. Website: www.wedgwoodmuseum.org.uk.

The Wedgwood Museum tells the story of the Josiah Wedgwood and Sons company who, in the late 1750s, began producing what would become the one of the world's most famous pottery brands.

As well as having the museum, The World of Wedgwood is also the site of Wedgwood's working factory, open for tours,

so you can learn about the casting, design, and decoration developed over 250 years, then watch it being done today.

→08.01.23 *Lovely Jubilee: Three Centuries of Royal Commemorative Pottery*. The Potteries Museum & Art Gallery.

Swadlincote

Sharpe's Pottery Museum, West Street, Swadlincote, Derbyshire DE11 9DG. Website:

<https://www.sharpespotterymuseum.org.uk>.

The museum tells the story of the pottery and South Derbyshire's pivotal role in the development of sanitary ware such as toilets, sinks and sewage pipes. Sharpe's manufactured sanitary ware using local clay for a century – from the 1850s to 1950s, closing in the 60s after struggling to modernise following the Clean Air Act.

As well as sanitary ware there are many other examples of domestic and decorative work by other potteries local to South Derbyshire on display. An exhibit in collaboration with The National Forest examines the negative impact the coal and clay industries had on the local area, and the recent transformation of this landscape.

Swindon

Swindon Museum and Art Gallery, Bath Road, Swindon, Wiltshire SN1 4BA. Website:

www.swindonmuseumandartgallery.org.uk.

Telford

Coalport China Museum, High Street, Telford TF8 7HT. Website: <https://www.ironbridge.org.uk>.

The beautifully bizarre-looking bottle kilns sitting proudly on site at Coalport China Museum give away what this site was used for between the late 1700s and early 1900s. Coalport China was a major manufacturer of fine porcelain and its founder, John Rose, was instrumental in developing new decorating techniques and glazes.

The factory produced some exquisite pieces during its operation, and the museum now holds the official National Collections of Caughley and Coalport china. Of the objects on display, the colossal Northumberland Vase – the largest item ever made by the pottery - and the china made for Queen Victoria stand out as partially spectacular pieces.

Uppingham

17.09.22-?? *Lee Kang-hyo Ceramics*. Goldmark Gallery, 14 Orange Street, Uppingham, Rutland LE15 9SQ.

Website: <https://www.goldmarkart.com>.

Pots by Lee Kang-hyo, who had set aside the very best of his work for five years in preparation for this show and the results are breathtaking. Lee is recognised to be one of the finest potters presently working in Korea and, with recent interviews in Tatler Magazine and a major exhibition in Hong Kong, has an international reputation to match.

Wardlow Mires

10.09.22-11.09.22 *Wardlow Mires Pottery & Food Festival*. A Celebration of the Table. A bustling festival of pots and food in the Peak District. Three Stags' Heads, Wardlow Mires, Derbyshire SK17 8RW. Website: www.potsandfood.co.uk.

Winchcombe

Winchcombe Pottery, Broadway Road, Winchcombe, Gloucestershire GL54 5NU. Website:

<http://www.winchcombepottery.co.uk>.

Wolverhampton

Malthouse Gallery, Wightwick Manor and Gardens, Wightwick Bank, Wolverhampton, West Midlands WV6 8EE. Website:

<https://www.nationaltrust.org.uk/wightwick-manor-and-gardens>.

William and Evelyn De Morgan. We are working in partnership with the De Morgan Foundation to bring a new exhibition from their collection of art and ceramics. William and Evelyn De Morgan were one of the most energetic and creative couples of the late 19th and early 20th century. He worked with William Morris, supply-ing Morris & Co with iconic red lustre tiles and decorative ceramics. She studied art at the Slade School and develop-ed a vivid technique in the later Pre-Raphaelite style.

Our new exhibition will explore what motivated them as artists, look at their creative process and showcase how they reacted to the socio-political changes of the era as they strived for a better, more beautiful world.

Worcester

Bevere Gallery, Bevere Lane, Worcester, Worcestershire WR3 7RQ. Website: <http://beveregallery.com>.

Croome, [near High Green], Worcester, Worcestershire WR8 9DW. Website:

<https://www.nationaltrust.org.uk/croome>. *Historical objects from the 6th Earl of Coventry's collection have returned to Croome. Very important pieces that have been absent for over 70 years - including Lord Coventry's exquisite Meissen, Worcester and Sèvres porcelain - are presented in unique ways.*

York

Centre of Ceramic Art (CoCA), York Art Gallery, Exhibition Square, York YO1 7EW. Website:

www.centrefceramicart.org.uk.

CoCA highlights and celebrates our collection of British Studio Ceramics, which is the largest and amongst the most important in the UK and covers the entire British studio ceramics movement.

Formed mainly of large gifts from significant private collectors, it retains the unique personality, passions and obsessions of its creators, providing an insight into the socio-economic development of the British studio ceramics movement.

The collection is supported by extensive and fascinating archives, as well as historical collections of ceramics which date back to prehistory.

CoCA is housed in two beautiful new gallery spaces on the first floor of York Art Gallery and will present changing exhibitions and displays, new acquisitions, and commissions.

The Anthony Shaw Collection. *Anthony Shaw has been collecting art for over 40 years. His collection is now on long term loan to York Museums Trust. Shaw is particularly drawn to work that explores the sculptural and painterly qualities of clay.*

In the first display of his collection in York, which opened on 1 August 2015, Shaw selected a variety of work by an array of artists. These included sculptural pieces by Gordon Baldwin and Ewen Henderson, figurative mixed media work by Kerry Jameson, and functional ceramics by Jim Malone.

Shaw has always felt that his collection is most at home in a domestic environment, and worked with the ceramist Martin Smith to develop a domestic-style space in which to show his collection.

Taking the form of two rooms, Shaw placed his objects on furniture, between books on shelves, and in front of paintings, inviting visitors into the space to share the experience of living with a collection.

→April 2023 *The Yorkshire Tea Company.* W.A. Ismay and his Collection of British Studio Pottery Katalog. York Art Gallery, Exhibition Square, York, YO1 7EW. Website: <https://www.yorkartgallery.org.uk>.

Explore the remarkable collection of W.A. Ismay MBE (1910-2001), the UK's most prolific collector of post-war British studio pottery, in a new exhibition opening at York Art Gallery's Centre of Ceramic Art (CoCA) this month. Ismay accumulated over 3,600 pieces by more than 500 potters between 1955 and 2001. Upon his death, he left his collection and its associated archive to the city of York. It has been 20 years since the Ismay Collection moved from private to public ownership, and CoCA are celebrating that anniversary with an exciting new display.

Items from Ismay's vast archive documenting his life and ceramics collection will be on public display for the first time, offering visitors the chance to learn more about his remarkable life. The eclectic collection on display will include objects created by many of the most significant potters working in the UK, such as Lucie Rie, Hans Coper, Bernard Leach and Michael Cardew, as well as examples of work by lesser-known makers. Themes explored include competitive collecting, functional ceramics and domestic display. There is a focus on key artists in the collection, particularly those working in Yorkshire, such as Barbara Cass who had a studio on The Shambles, York and Sheffield-born Jim Malone, the potter whom Ismay collected the most works by.

Tyskland

Bamberg

Sammlung Ludwig, Altes Rathau, Obere Brücke 1, D-96047 Bamberg. Website: <https://museum.bamberg.de/sammlung-ludwig>.

→16.10.22 Wunderwerke. malerie auf Keramik von Grita Götze. *Sammlung Ludwig zeigt 2022 erstmalig eine Retrospektive der keramischen Werke von Grita Götze. Ihr künstlerischer Werdegang wird vom Keramikstudium an der Burg Giebach-enstein in Halle 1980 bis heute nachgezeichnet.*

Von Anfang an stand bei ihrer Arbeit figürliche und farbintensive Malerei im Vordergrund. Vor allem deshalb hat sie Deckelvasen und Teller als optimale Bildträger für ihr Schaffen ausgewählt. Ihre Motive findet sie in der Natur: die Flora am Wegesrand, im Garten, auf ihrer Terrasse. Nicht selten erhebt sie „Unkraut“ zum Thema, man entdeckt Gräser, Löwenzahn oder Brennnesseln. Insekten jeder Art, auch mal eine Eidechse oder anderes Kleingetier, gesellt sie gern hinzu. Ein weiteres Hauptmotiv sind Frauengestalten, meist in Florales eingebunden, die in Reigen ihre Vasen umwandern. Neben den Gefäßen entstanden auch einige skulpturale und architekturbezogene Arbeiten, die beispielhaft in der Ausstellung zu sehen sein werden.

Grita Götzes hauptsächliche Maltechnik ist die Engobemalerei. Engobe ist eine flüssig aufgeschlämmte und eingefärbte Tonmasse. Da sie für die Pinselmalerei nur bedingt geeignet ist, hat sie verschiedene Techniken entwickelt, um sie für ihre Malerei zu nutzen. Der Vorzug von Engoben ist ihre Stabilität im Brand, im Gegensatz zu Glasuren gibt es keine ungewollten Verläufe und Zufälligkeiten.

Jedes Stück ist ein Unikat, Naturstudien und Aquarellentwürfe gehen jeder Arbeit voraus. Deshalb werden auch einige Papierarbeiten in der Ausstellung gezeigt werden.

Zeitgenössische Fayencen bereichern für eine Weile die Sammlung Ludwig mit barocken Keramiken in Bamberg.

Berlin

Bröhan-Museum, Schloßstraße 1a, D-14059 Berlin (am Schloß Charlottenburg), Website: www.broehan-museum.de. 1. Mittwoch im Monat freien Eintritt.

The collection at Bröhan-Museum includes applied arts and fine art from the end of the 19th century until the start of the Second World War. It is divided into three areas: of international significance is the collection of art nouveau, providing a truly representative overview of the art of this period. In the collection area of art deco and functionalism, the museum has outstanding examples of modern design from the 1920s and 1930s, from exquisite individual pieces to items that went into serial production. An extensive collection of paintings and prints from the Berlin Secession completes the museum's holdings.

The art nouveau collection is the heart of Bröhan-Museum. It shows the various national incarnations of this movement, for

example, the English arts and crafts movement, French art nouveau, German and Scandinavian Jugendstil, and the Viennese Secession. The museum owns outstanding works by Hector Guimard, Eugène Gaillard, and Louis Majorelle, and significant ensembles of work by Henry van de Velde, Peter Behrens and Alfred Grenander. The porcelain collection is especially rich, featuring works from the most important German, French, and Scandinavian manufacturers, including Königliche Porzellan-Manufaktur Berlin, Meissen, Royal Copenhagen Porcelain Manufaktur, Manufacture Nationale de Porcelaine de Sèvres and the porcelain makers Rörstrand and Bing & Grøndahl. The glass art of art nouveau is represented by works by Emile Gallé, Daum Frères et Cie. and Johann Loetz Wwe.

Art Deco. Bröhan-Museum possesses first-class holdings of French art deco furnishings, including several designs by Jacques Emile Ruhlmann, but also significant works from the designers Dominique and Süe et Mare. In the realm of metal-working, the collection includes iron pieces by Edgar Brandt and silver by Jean Puiforcat and Tétard Frères. German art deco is featured with ceramics from Hael-Werkstätten and metal work from the Reiman-Schule.

Functionalism. Functionalist approaches to design can be found early on around Deutscher Werkbund, represented by works by leading members like Richard Riemerschmid, Bruno Paul, Hermann Gretsch, and Wilhelm Wagenfeld.

Kunstgewerbemuseum, Staatliche Museen zu Berlin, Kulturforum, Matthäikirchplatz, D-10785 Berlin.
Website: www.smb.museum.

Keramik-Museum Berlin, Schustehrusstraße 13, D-10585 Berlin-Charlottenburg. Website: www.keramik-museum-berlin.de.

Galerie Theis, Schustehrusstraße 15, D-10585 Berlin-Charlottenburg. Website: www.galerietheis.de.

Studio Galerie Berlin, Frankfurter Allee 36 A, D-10247 Berlin [U-Bhf. Samariterstraße - S-Bhf. Frankfurter Allee]. Website: <https://studio-galerie-berlin.de>. 60 Künstler*innen präsentieren und verkaufen ihre Arbeiten jederzeit in der Galerie.

KPM Welt, KPM Königliche Porzellan-Manufaktur Berlin GmbH, Wegelystraße 1, D-10623 Berlin. Website: <https://www.kpm-berlin.com>.

Schloss Köpenick, Schloßinsel 1, D-12557 Berlin.
Website: <https://www.smb.museum>.

Brutto Gusto, Wielandstraße 34, D-10629 Berlin.
Website: <https://bruttogusto.berlin>.

20.03.19 → *The Worlds of Rococo*. A new permanent presentation of the porcelain and faience collection. Kunstgewerbemuseum.

The eighteenth century was the century of porcelain. Princes, aristocrats and the well-to-do bourgeoisie were absolutely addicted to this "white gold". People would even speak of the *maladie de porcelaine*. Those who couldn't afford genuine porcelain turned to faience to decorate their dining tables, cabinets, mantel pieces and commodes.

The exhibition has various thematic focuses:

- How did porcelain make its way from Asia to Europe?
- To what extent are the aristocratic lifestyles of the Rococo period reflected in the art of porcelain and faience?
- What were some of the compositional particularities of the medium, and what were the production techniques?

The fact that porcelain remains relevant to designers today is displayed through a feature on "Porcelain and 3D Printing".

The collection of eighteenth-century European porcelain and faience represent a focal point of the museum, and feature items of outstanding quality. Their new presentation within the chronological progression of the display is positioned beside the cabinet, which was installed in 2014, featuring fashion and accessories from the Rococo period, allowing visitors to draw parallels between the two displays.

→04.09.22 *Ansehen! Kunst und Design von Frauen 1880-1940*. bogudgivelse. Bröhan-Museum.

Von den mehr als 20.000 Sammlungsobjekten des Bröhan-Museums stammen nur etwa 1.500 von Frauen - rund 7,5%. Den knapp 1.000 männlichen Künstlern der Sammlung stehen 99 Künstlerinnen gegenüber. Was sind die Gründe für dieses Ungleichgewicht? Und wer waren diejenigen, die sich im späten 19. und frühen 20. Jahrhundert trotz aller Widrigkeiten für eine Laufbahn als Künstlerin oder Designerin entschieden?

Ausgehend von diesen Fragen widmet sich das Bröhan-Museum erstmals speziell den Künstlerinnen der Sammlung: Malerinnen der Berliner Secession wie Maria Slavona und Julie Wolfthorn, Künstlerinnen der Wiener Werkstätte wie Vally Wieselthier und Hilda Jesser, Bildhauerinnen wie Chana Orloff, Keramikerinnen wie Margarete Heymann-Loebenstein und Ursula Fesca, außerdem Silberschmiedinnen, Glaskünstlerinnen, Möbel-, Porzellan- und Textil-designerinnen.

Die Ausstellung zeichnet die vielfältigen Werke und spannenden Biografien dieser Künstlerinnen nach und verdeutlicht dabei ihre entscheidenden Beiträge zur europäischen Kunst- und Designentwicklung. In einem Kunstbetrieb, der Kreativität und Schöpferkraft als vorrangig männliche Eigenschaften definierte und Frauen bestenfalls dekorative Talente zubilligte, sind diese Leistungen umso beachtlicher.

Die Sammlungsrevision ermöglicht eine neue Perspektive auf weibliche Gestaltung zwischen 1880 und 1940. Neben der historischen Betrachtung wirft die Schau auch einen Blick in die Gegenwart und reflektiert über heute wie damals relevante Themen - wie zum Beispiel Mutterschaft, Care-Arbeit oder den Gender Pay Gap. In einem Raum, der zum Austausch und zum Nachdenken einlädt, entsteht im Laufe der Ausstellung ein interaktives Künstlerinnen-Lexikon.

Mit ihrem breiten Panorama an Gestaltungspositionen möchte die Ausstellung einen aktuellen Beitrag zur Sichtbarkeit von Künstlerinnen und Designerinnen der Moderne leisten.

Braunschweig

Herzog Anton Ulrich-Museum, Museumstraße 1, D-38100 Braunschweig. Website: <https://3landesmuseen-braunschweig.de>.

Die Abteilung Angewandte Kunst enthält die Sammlungen der italienischen Majolika, des Limousiner Maleremails, der Kostbarkeiten, des Fürstenberger Porzellans und Porzellane anderer Manufakturen, der Wedgwoodkeramiken, der Fayencen, des Steinzeugs, der Gläser, der Glyptik, der historischen Möbel, der Uhren, der Waffen und der Spitzen.

Eines der bedeutendsten Werke der Abteilung Angewandte Kunst ist das aus den herzoglichen Sammlungen stammende Gefäß aus Medici-Porzellan. Es entstand um 1575/80 in den Werkstätten des Großherzog Francesco I. de' Medici (1574-1587), wo man zu dieser Zeit das ehrgeizige Ziel verfolgte, eine dem chinesischen Porzellan ebenbürtige Töpferware herzustellen. Die dabei erzielten Ergebnisse unterscheiden sich allerdings deutlich vom Porzellan, denn sie enthalten einen relativ großen Anteil an glashaltigen Substanzen.

Das Braunschweiger Gefäß ragt unter den heute rund 60 noch erhaltenen Stücken der Medici-Porzellane besonders heraus, weil es im Unterschied zu den allermeisten anderen mehrfarbig bemalt ist. Ein vergleichbares Exemplar besitzen lediglich das British Museum und ein Privatsammler. In der umlaufend auf dem Gefäßkörper dargestellten Landschaft erscheint ein kastellartiges Gebäude, das an die Engelsburg in Rom erinnert. Das Gefäß hatte ursprünglich die Form einer Vase. Nachdem die Enden der Henkel abgebrochen waren, gestaltete man es zu Beginn des 17. Jahrhunderts durch das Anbringen der vergoldeten Silberapplikationen zu einer Gießkanne um. Sie dokumentieren die von Anfang an bestehende große Wertschätzung des Gefäßes.

Die Sammlung der italienischen Majolika wurde 1765 in das Herzogliche Kunst- und Naturalienkabinett aufgenommen. Sie wurde hauptsächlich von Herzog Anton Ulrich zusammengetragen.

Fürstenberger Porzellan. Diese Bestände beinhalten künstlerisch herausragende Erzeugnisse der Manufaktur Fürstenberg von der frühen Zeit bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts. Somit dokumentiert die Sammlung auf exemplarische Weise die Entwicklung der Produktion vom Spätbarock bis zum Spätklassizismus der Manufaktur Fürstenberg, die 1747 von Herzog Carl I. gegründet wurde.

Die Sammlungsabteilung Fürstenberger Porzellan zeichnet sich durch die Reichhaltigkeit und Vielzahl seltener bzw. unikater Stücke aus. Einen besonderen Schwerpunkt bildet die Unterabteilung der Biskuitbüsten mit Ausformungen von Köpfen nach antiken und zeitgenössischen Vorlagen. Mit 148 unterschiedlichen Einzelstücken ist sie wohl die weltweit größte Sammlung historischer Porzellanbüsten. Neben den Büsten sind zudem der Bestand der Frühen Produktion, die von Pascha Johann Friedrich Weitsch (1723-1803) mit Landschaften

bemalten Porzellane sowie die umfangreiche Sammlung der Vasen zu erwähnen.

Brühl

Brühler Keramikmuseum, Kempishofstraße 10 & 15, D-50321 Brühl. Website: www.bruehler-museumsinsel.de/keramikmuseum-bruehl.

900 Jahre - vom 7. Jahrhundert bis 1530 - gab es im Brühler Raum Töpferwerkstätten. Ihre Erzeugnisse waren auf sämtlichen europäischen Märkten eine begehrte Handelsware.

Die ausgestellten Badorfer, Pingsdorfer und Brühler Gefäßkeramiken zählen zu den bedeutenden Kulturgütern des Rheinlandes.

Im 13. Jahrhundert vollzog sich im deutschsprachigen Raum der epochale Stilwandel von der Romanik zur Gotik. Für die rheinische Töpferkunst lässt sich dieser Wandel nirgendwo anders so anschaulich und reich belegen wie in der Töpferstadt Brühl.

Bürgel

→03.10.22 Ludwig Laser. Kunst · Keramik. Keramik-Museum Bürgel, Am Kirchplatz 2, D-07616 Bürgel. Website: www.keramik-museum-buergel.de.

Coburg

Europäisches Museum für Modernes Glas, Rosenau 10, D-96472 Rödental (bei Coburg). Website: www.kunstsammlungen-coburg.de.

Creußen

Krügemuseum der Stadt Creußen, Am Rennsteig 8, D-95373 Creußen. Website: www.kruegemuseum.de.

Dornburg

Rokokoschloss Dornburg, Max-Krehan-Straße 2, D-07774 Dornburg-Camburg. Website: www.keramik-museum-buergel.de.

Dresden

Staatliche Kunstsammlungen Dresden, Porzellansammlung, Zwinger, Sophienstraße, D-1067 Dresden. Website: www.skd.museum.

Schloss Pillnitz, August-Böckstiegel-Straße 2, D-01326 Dresden. Website: www.skd.museum.

→ Die Königlichen Paraderäume Augusts des Starken und das Porzellankabinett. Residenzschloss, Taschenberg 2, D-1067 Dresden.

The celebrations surrounding the marriage of Electoral Prince Friedrich August II to Maria Josepha, daughter of the Austrian Emperor, in Dresden in September 1719 occasioned the construction of the royal State Apartments. The opening of the faithfully reconstructed State Apartments 300 years after their original creation marks the glorious climax of 33 years of reconstruction work on Dresden's former electoral and royal palace, the Residenzschloss.

The luxurious suite of rooms included a banqueting hall, two antechambers, the Audience Chamber with the throne, and the State Bedroom containing the magnificent imperial bed. Thanks to a great deal of hard work, expense and professional expertise, as well as supreme craftsmanship, it has been possible to recreate a structural work of art that provides an authentic experience of the palace's magnificent 18th-century interior.

The preserved originals from the Kunstgewerbemuseum, such as the gilt silver furnishings from Augsburg, numerous paintings from the Gemäldegalerie Alte Meister, valuable mirror frames and the gold pilasters from the Audience Chamber, which were already exceptionally precious at the time of their creation, testify to the original appearance of the rooms and still today cannot fail to impress.

The famous passion of August the Strong for 'white gold', i.e. porcelain, is reflected in the reconstructed Porcelain Cabinet in the Tower Room. Set up by his son August III, it served for more than 200 years as a prominent showroom for Meissen porcelain, for which Saxony was much envied.

Unique and important works of the Meissen Manufactory - the vases representing the elements, created by the court sculptor and model master Johann Joachim Kaendler - have finally returned to the palace after having slumbered for 75 years in the storeroom of the Porzellansammlung.

Masterpieces from the Meissen Porcelain Manufactory.

The 'Elements vases' were originally commissioned by August III as a highly ambitious diplomatic gift for Louis XV, King of France. Then as now, these innovative vases with the character of sculptures, which were created by the Dresden court sculptor and chef modeller Johann Joachim Kaendler, are among the most outstanding masterpieces from the Meissen Porcelain Manufactory.

Porcelain Cabinet in the Turmzimmer. *For a good two centuries the Turmzimmer in the piano nobile of Dresden's Residenzschloss was a prominent room used for displaying the electoral and royal porcelain. Alongside vases from China and Japan, August III exhibited, in particular, the best products of his unique and much-envied Meissen Manufactory, presenting them on gilt consoles set against red painted walls.*

With only minor changes, the Baroque Porcelain Cabinet remained intact until the destruction of the Palace in 1945, and it is now being reconstructed. Among the outstanding masterpieces of the Meissen Manufactory that will be returning to the Palace after 75 years in the storerooms of the Porzellansammlung are the vases created by the court sculptor and modeller Johann Joachim Kändler as representations of the elements. Numerous empty wall consoles will act as reminders of the many porcelain items that were lost after being removed for safekeeping before the war.

→ **Neugestaltung des Böttgersaals.** Die legendären Anfänge der Meissener Porzellanmanufaktur. Staatliche

Kunstsammlungen Dresden, Porzellansammlung, Zwinger.

The light-flooded pavilion on the level of the Zwinger corridor, dedicated to the famous porcelain inventor Johann Friedrich Böttger (1682-1719), can be considered the heart of the Dresden Porzellansammlung (Porcelain Collection). It is dedicated to the earliest products of the Meissen Porcelain Manufactory, which were a real sensation more than 300 years ago. Saxony had succeeded in doing what had been attempted in vain throughout Europe for 250 years: to reveal the secret behind the recipe for Chinese red porcelain stoneware and - above all - East Asian porcelain.

In the early days of the Meissen manufactory, in which considerable technological hurdles had to be overcome, the Far Eastern originals in the royal collection remained the most important yardstick, constant stimulus and inexhaustible source of inspiration. The first showcase is therefore dedicated to the East Asian model. However, Böttger recognized the special potential of his inventions in being able to shape the materials previously imported from the other side of the world according to European maxims. The oscillation between East and West and the ingenuity in the design of the earliest Meissen products can be vividly traced.

In targeted juxtapositions, the new presentation encourages comparative viewing - when, for example, a parade of six similar jugs demonstrates the variety of finishing forms of Böttger stoneware. A series of large vases that sank or burst open in the fire still show the forces they were exposed to in the fire, which were difficult to control. Despite their deformations and cracks, they entered the royal collection - as technological masterpieces and small marvels.

Duingen

Töpfermuseum Duingen, Töpferstrasse 8, D-31089 Duingen. Website: www.toepfermuseum-duingen.de.

Düsseldorf

Hetjens-Museum, Schulstrasse 4, D-40213 Düsseldorf. Website: www.duesseldorf.de/hetjens.

Edenkoben

Schloss Villa Ludwigshöhe, Villastrasse 64, D-67480 Edenkoben. Website: www.keramik-sammlung.de / <http://schloss-villa-ludwigshoehe.de>. *Anfang 2020 beginnt die abschließende Bauphase der Sanierung der Villa Ludwigshöhe bei Edenkoben. Während dieser Zeit bleibt die Villa für zwei Jahre bis zum Beginn der Sommersaison 2022 geschlossen.*

Eichenzell

Museum Schloss Fasenerie, Schloss Fasenerie, D-36124 Eichenzell. Website: <http://www.schloss-fasenerie.de>. *Schloss Fasenerie beherbergt eine permanente Porzellanausstellung im Untergeschoss des Nordflügels. Hier sind Schätze präsentiert, die man sonst nur in einem ausgewiesenen Porzellan- und Keramikmuseum erwarten würde. Tafelgeschirre verschiedenster Art, Figuren, Möbel- und Kamindekorationen entführen den Betrachter in die Welt des „weißen Goldes“.*

Erbach im Odenwald

→06.01.23 Zu Gast im Schloss. Zerbrechliche Schönheiten der Frankenthaler Porzellanmanufaktur. Gräfliche Sammlungen Schloss Erbach, Schlosshof, Marktplatz 7. D-64711 Erbach im Odenwald. Website:

<https://schloss-erbach.de>. Frankenthaler Porzellanschätze aus öffentlichen und privaten Sammlungen werden in historischem Ambiente gezeigt.

Die Sonderausstellung „Zu Gast im Schloss. Zerbrechliche Schönheiten der Frankenthaler Porzellanmanufaktur“ bietet Einblicke in die höfische Welt durch das Brennglas des Mediums Porzellan, das durch die Manufakturgründung in Meißen einen unvergleichlichen Siegeszug erfuhr. Kaum ein Kunsthandwerk erlebte im 18. Jahrhundert eine so große Aufmerksamkeit.

Der Besitz eigener Porzellanmanufakturen galt unter den europäischen Fürsten als besonders erstrebenswert, wodurch zahlreiche Gründungen erfolgten. Kurfürst Carl Theodor von der Pfalz (1724-1799) bildete dabei keine Ausnahme; er förderte die Ansiedlung einer Porzellanfabrik in Frankenthal, unweit seiner neuen Residenz in Mannheim.

Waren die Erbacher Schenken einst bei unzähligen Gastmählern der kurpfälzischen Regenten zugegen, so kehren nun deren Porzellanerzeugnisse ein ins Erbacher Schloss und werden hier als Gäste empfangen. Über 300 Frankenthaler Porzellanwerke werden in den Schlossräumen auf Tischen eingedeckt und auf Möbeln und in Vitrinen ausgestellt. Tauchen Sie ein in vergangene Zeiten und erleben Sie historische Tischdekorationen und beliebte Porzellanmoden jener Zeit hautnah!

Flensburg

TonArt - Flensburg, Schloßstrasse 16, D-24939 Flensburg. Website: www.tonart-flensburg.de.

Frankfurt am Main

Japan Art - Galerie Friedrich Müller, Braubachstraße 9, D-60311 Frankfurt am Main. Website: www.japan-art.com.

Frankfurt-Höchst

Porzellan Museum Frankfurt im Kronberger Haus, Bolongarostraße 152, D-65929 Frankfurt-Höchst. Website: <https://historisches-museum-frankfurt.de>.

Frechen

Stiftung Keramion - Zentrum für moderne + historische Keramik, Bonnstrasse 12, D-50226 Frechen. Website: www.keramion.de.

Fulda

→28.08.22 *Design & Dynastie*. Stadtschloss Fulda, Schlossstrasse 1, D-36037 Fulda. Website: <https://fulda2022.de>. *Splendid grandeur! Baroque palatial rooms with giant chandeliers, stories of kings and queens, princes and princesses, royal tableware, regal jewels, it all appeals to the imagination.*

In the German city of Fulda this is all on display during the summer of 2022 in a spectacular summer exhibition revolving around the Orange-Nassau dynasty.

Occasion is the 250th anniversary of King William I Frederick (1772-1843). It is not a widely known fact, but before he became the first king of The Netherlands, from 1802 to 1806 he ruled over the principality of Nassau-Orange-Fulda in Germany. For this first king it all started in Fulda!

Surrounded by the original decorations of the Baroque city palace William Frederick and the many marriages of the Oranges and Germans come to life. Almost all Dutch kings and queens married a German prince(ss) or nobleman: William I, William III, Wilhelmina, Juliana, and Beatrix.

Fürstenberg

Museum Schloss Fürstenberg [Porzellanmanufaktur Fürstenberg], Meinbrexener Straße 2, D-37699 Fürstenberg/Weser. Website: www.fuerstenberg-porzellan.com.

The attraction of the Fürstenberg castle complex is in its combination of the past and the present. On the one hand, there is the historic Weserrenaissance castle and on the other, the modern manufactory with its extensive range of porcelain and accessories. The new porcelain museum shows a fascinating change in dining from 1747 to the present day. The observation deck provides a breathtaking panoramic view of the Weser Valley.

→30.10.22 *In Herz und Hand*. 275 Jahre Fürstenberg - Schätze aus Privatbesitz. Museum Schloss Fürstenberg.

Föhr

→30.10.22 *Begegnung und Dialog*. Keramik von Kirsten Holm · Malerie von Frauke Gloyer. Dr.-Carl-Häberlin-Friesen-Museum, Rebbelstieg 34, D-25938 Wyk auf Föhr.

Kirsten Holm, geb. 1946, ist ebenso wie Frauke Gloyer fasziniert von der Natur. In ihren keramischen Arbeiten geht sie auf Spurensuche nach den vergänglichen Spuren der Natur. Häufig dient der Keramikerin ein Fund aus dem Meer wie beispielsweise eine erodierte Austernschale, ein versteinertes Seeigel oder ein auffälliger Stein als Ausgangspunkt für ihre bis ins Einzelne ausgeklügelte Bearbeitung des Tonnes. Auf der Drehscheibe entsteht eine Art Krug, der in seiner Oberfläche vielfach behandelt wird. Lineaturen werden von Kirsten Holm als Fortführung von Spuren in ihrem Fundstück genutzt. Um der Farbpalette der Natur so nahe wie möglich zu kommen, mischt sie alle Farbtöne selbst und brennt ihre Werke anschließend in Muffeln, also Behältern, die sie mit sorgfältig ausgewähltem Brennmaterial befüllt. „Mit dieser Brennmethode möchte ich meinen Werken einen zusätzlichen organischen Ausdruck verleihen,“ so die Künstlerin. Zum Schluss wird das Fundstück als ‚Deckel‘ in die keramische Form aufgenommen. Natur und Kunst verbinden sich zu einem Ganzen.

Gotha

Schloss Friedenstein, Schlossplatz 1, D-99867 Gotha. Website: www.stiftungfriedenstein.de.

Großalmerode

Glas- und Keramikmuseum, Kleiner Kirchrain 3, D-37247 Großalmerode. Website: www.geschichtsverein-grossalmerode.de.

Aus Oberton getöpferte Keramik kam bis in die 1950er Jahre in fast allen Haushalten vor: Essgeschirr, Kochtöpfe, Backformen, Vorratsgefäße und vieles mehr. Schmuckteller und Porzellangeschirr ergänzen die typische Haushaltskeramik.

Zu den Spezialitäten des Großalmeroder Keramikhandwerks gehörten Dachziegel und Wasserrohre. Beides wurde beim Brand mit einer Salzglasur überzogen und war daher besonders haltbar. Auch salzglasierte Tonmurmeln waren ein Exportschlager.

Zur Industriekeramik zählen insbesondere Schmelztiegel und Schamottesteine. Die Tiegel bestehen unter anderem aus dem hitzebeständigen Fetton vom Hirschberg. Seit dem Mittelalter werden sie in Metallgießereien weltweit nachgefragt und haben den guten Ruf der Stadt begründet.

Hamburg

23.11.22-23.11.23 *Contemporary Craft: Young-Jae Lee.* Museum für Kunst und Gewerbe, Steintorplatz. D-20099 Hamburg. Website: www.mkg-hamburg.de.

*Mit einer neuen Ausstellungsreihe „Contemporary Craft“ rückt das Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg das Thema Kunsthandwerk stärker in den Fokus. Die erste Ausgabe der Reihe, die künftig jedes Jahr parallel zur renommierten MK&G messe starten wird, eröffnet die bekannte Keramikerin Young-Jae Lee (*1951, Seoul, Südkorea).*

Young-Jae Lee gilt seit 40 Jahren als wegweisende Persönlichkeit im Bereich der Keramik. In der Ausstellung werden ihre künstlerischen Unikate gezeigt, die fernöstliche und westliche Formensprachen verbinden. Lees Keramikobjekte wurden international ausgestellt und befinden sich weltweit in Museen und Privatsammlungen. Seit 1987 leitet die Südkoreanerin zudem die historische Keramische Werkstatt Margaretenhöhe in Essen, die vor fast 100 Jahren eröffnet wurde.

In ihrer Einzelausstellung im MK&G zeigt Young-Jae Lee groß- und kleinformatische Keramiken aus ihrem gesamten Œuvre, unter anderem ihre bekannten Spindelvasen und Schalen, aber auch neue Gefäße, die sie speziell für die Ausstellung gefertigt hat.

Hameln

Keramikgalerie Faita, Alte Markstrasse 45, D-31785 Hameln. Website: www.keramik-galerie-faita.de.

Heidelberg

Galerie Marianne Heller, Friedrich-Ebert-Anlage 2, Im Stadtgarten, D-69117 Heidelberg. Website: www.galerie-heller.de.

Herrnhut

Völkerkundemuseum Herrnhut, Goethestraße 1, D-02747 Herrnhut Website: <https://voelkerkunde-herrnhut.skd.museum>.

Hildesheim

Roemer- und Pelizaeus-Museum, Am Steine 1-2, D-31134 Hildesheim. Website: <http://www.rpmuseum.de>. *Das Roemer- und Pelizaeus-Museum besitzt eine der bedeutendsten Sammlungen chinesischen Porzellans in Europa. Fast 100 Stücke aus dieser besonderen Sammlung präsentiert das Roemer- und Pelizaeus-Museum jetzt in einer Neuaufstellung der Ausstellung „Chinesisches Porzellan“. Thematisch gegliedert, erlauben die kostbaren Objekte Einblicke in die Dekortechniken der chinesischen Porzellane und die Vielfalt und Bedeutung ihrer Dekormotive.*

Im Zentrum dieser Neupräsentation von Porzellanen des 15. bis 19. Jahrhunderts stehen prächtige Blauweiß-Porzellane der Ming- und der Qing-Dynastie, die durch zahlreiche mono- und polychrome Porzellane ergänzt werden.

Darüber hinaus richtet sich der Blick aber auch auf die Vorstellungswelt des Daoismus und des chinesischen Buddhismus, das Gelehrtenwesen und die Schreibkunst.

Der Stifter dieser Sammlung, der 1827 in Betheln bei Hildesheim geborene Ernst Ohlmer, lebte als Beamter des chinesischen Seezolldienstes von 1868 bis 1914 in China. 1880 schenkte er dem Museum einige bedeutende Stücke aus seiner umfassenden Sammlung, die nach seinem Tod im Jahre 1927 schließlich dem Museum übereignet wurde. Die besondere Bedeutung der Sammlung Ohlmer beruht darauf, dass der größte Teil der Porzellane nicht für den Export nach Europa, sondern für den chinesischen Markt, den kaiserlichen Hof und die hohe Beamtenschaft, hergestellt wurde.

Hochheim

Galerie Rosemarie Jäger, Wintergasse 13, D-65239 Hochheim am Main. Website: www.rosemarie-jaeger.de.

Hohenberg an der Eger

Porzellanikon Hohenberg, Deutsches Porzellanmuseum, Freundschaft 2, D-95691 Hohenberg/Eger. Website: www.porzellanikon.org. Se website for yderligere oplysninger om udstillinger.

07.05.22-08.01.23 *Unikate erzählen.* Künstlerisches Meissen 1970-2010. Porzellanikon Hohenberg. *Was geschah in der Staatlichen Porzellan-Manufaktur Meissen eigentlich während der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts? Ganz schön viel! Dieses spannende Kapitel Manufakturgeschichte beleuchtet das Porzellanikon in Hohenberg a.d. Eger. Die größte Unikatsammlung dieser Art, die das Museum von einem Hamburger Sammlerehepaar erhielt, lädt mit über 200 ausgewählten Objekten auf knapp 300 Quadratmetern zum Staunen und Entdecken ein.*

Die Ausstellung liefert in einem nie dagewesenen Umfang Einblick in die künstlerische Entwicklungsabteilung

Meissens - ihre Mitglieder sowie ihr unikatives Schaffen. Die aus jungen Künstlerinnen und Künstlern bestehende Abteilung „Künstlerische Entwicklung“ brachte mit ihren Entwürfen aus Meissener Porzellan einiges ins Rollen. Sie schrieb die Tradition der Manufaktur fort, während sie ihr gleichzeitig einen gehörig neuen Anstrich verpasste.

Insbesondere die ab den 1970ern entstandene Unikatkunst leitete in der Manufaktur eine neue Ära ein. In der Abteilung entstand bis 2010 eine Vielzahl an Unikaten, die unterschiedlicher nicht sein könnten. Sie stammen aus den Händen von Ludwig Zepner, Heinz Werner, Peter Strang, Rudi Stolle, Volkmar Bretschneider, Jörg Danielczyk, Sabine Wachs, Silvia Klöde, Gudrun Gaube, Olaf Fieber, Andreas Ehret und Andreas Herten und bestechen durch ihre thematische und gestalterische Vielseitigkeit.

Höchstädt an der Donau

Museum Deutscher Fayencen, Schloss Höchstädt, Herzogin-Anna-Straße 52, D-89420 Höchstädt an der Donau. Website: www.schloss-hoechstaedt.de.

... zu schauen lohnt sich! Den Besucher erwartet ein einzigartiges Museum, in dem die Welt der deutschen Fayence des 17. und 18. Jahrhunderts präsentiert wird.

Höhr-Grenzhausen

Keramikmuseum Westerwald, Deutsche Sammlung für Historische und Zeitgenössische Keramik, Lindenstraße 13, D-56203 Höhr-Grenzhausen. Website: <https://www.keramikmuseum.de>. See website for yderligere udstillinger.

→26.02.23 Gertraud Möhwald. Keramikmuseum Westerwald. Die Arbeiten einer der bedeutendsten Keramikerkünstlerinnen der DDR.

Möhwald was a pioneering artist of contemporary ceramics. She studied and taught for a long time at Burg Giebichenstein in Halle, which is one of the largest ceramic educational institutions in Germany.

The Bauhaus workshop and the subsequent teaching under Gerhard Marcks, as well as decisively Marguerite Friedlaender, shaped the Halle school in the first half of the 20th century. Gertraud Möhwald took up this key position after 1970. These two artists are to be regarded as innovators of ceramic education. Friedlaender set standards for industrial form design in ceramics. Möhwald must be considered the "Godmother" of figurative sculpture in contemporary ceramic art and shaped the present generation with her unorthodox approach.

In Gertraud Möhwald's monumental sculptures, as with many sculptors in the GDR, the human body was the focal point. Her apprenticeship in the ceramics department at Burg Giebichenstein focused on the craftsmanship and modular construction of the vessel. Möhwald first studied sculpture in Dresden and Halle and switched to ceramics after the birth of her children. While vessel ceramics were the focus of her interest in the beginning, she later turned to the human figure. Möhwald built her heads, torsos and

hands from shards and other found objects. Her figures pose the universal questions of life and death, healing and destruction, past and memory. Thus, she suggests that it is not the perfectly formed but rather the becoming and fragile form that is her interest. She herself commented in 1999:

Johannesberg

Galerie Metzger, Hauptstrasse 18, D-63867 Johannesberg. Website: <https://www.galerie-metzger.de>.

Kandern

Heimat- und Keramikmuseum, Ziegelstraße 30, D-79400 Kandern. Website: www.kandern.de.

Karlsruhe

Museum in der Majolika, Ahaweg 6, D-76131 Karlsruhe. Website: www.landesmuseum.de.

The Majolica Manufactory of Karlsruhe is the only ceramic factory in Germany which has survived every political and economical crisis of the last century and is still running today. It was founded in 1901 by the painter Hans Thoma and his friend Wilhelm Süs. The museum, which is located in the former administrative building of the Manufactory, presents an overview of its production from its very beginnings as the Grand Ducal Majolica Manufactory until today. It was later renamed National Majolica Manufactory.

Since it was founded, this manufacturing plant has responded to nearly all trends and events in cultural and art history. The exhibited items reflect the artistic and historical change of the last century: from historicism and art nouveau to expressionism, constructivism, New Objectivity, Domestic Revival and art of the National Socialist period, to the tendencies of the 1950s and 1960s and finally to the current trends in art.

Museum beim Markt, Karl-Friedrich-Straße 6, D-76133 Karlsruhe. Website: www.landesmuseum.de.

Kassel

Hessisches Landesmuseum, Brüder-Grimm-Platz 5, D-34117 Kassel. Website: <https://museum-kassel.de>.

The collections of the Landgraves of Hesse form the core of today's collection. It includes pieces from the art cabinets of Wilhelm IV (r. 1567-1592) and Moritz the Scholar as well as gilt-silver objects from the former Silver Cabinet. There are Baroque works of art created for the court of Landgrave Carl (r. 1677-1730), a collection of historical glassware, a notable collection of amber, another of carved ivory, Hessian faience and porcelain from Meissen, Kassel, and Fulda as well as specimens from the Landgraval porcelain gallery originally imported from China and Japan.

Kellinghusen

Museum Kellinghusen, Hauptstraße 18, D-25548 Kellinghusen. Website: <https://www.kellinghusen.de/museum>.

Museum Kellinghusen helliger sig stedets berøm-te tradition inden for keramikens verden. Samlingens ho-vedvægt er lagt på fajence fra Kellinghusen, der er fremstil-let i 1700- eller 1800-tallet. Der lå seks værksteder i Kellinghusen

mellem 1765 og 1860. Stedet opnåede at blive berømt for sine tallerkner, der har blomsterpyntet rand på strålende gul farve og en blomsterbuket i midten. Ud over den typiske fajence vises udvalgte enkeltstykker.

Köln

Museum für Angewandte Kunst, An der Recht-schule, D-50667 Köln. Website: www.museenkoeln.de.

Galerie Greve, Drususgasse 1-5, D-50667 Köln. Website: <https://galerie-karsten-greve.com/de>.

Museum für Ostasiatische Kunst, Universitätsstraße 100, D-50674 Köln. Website: www.museenkoeln.de.

→31.12.22 *Handelsgut Global*. Exportporzellan aus China und Japan. Museum für Ostasiatische Kunst. *Seit dem Beginn der chinesischen Porzellanherstellung in Jingdezhen im 14. Jahrhundert, werden Formen und Dekore im Geschmack von Käuferkreisen in Übersee gefertigt. Die Ausstellung zeigt anhand von Objekten aus der eigenen Sammlung, welche Arten von chinesischem Porzellan insbesondere im 17. und 18. Jahrhundert nach Europa kamen.*

Landshut

Museen der Stadt Landshut, Stadtresidenz, Altstadt 79, D-84028 Landshut. Website: www.landshut.de/museen. *Sammellust - der Titel zeigt es unmissverständlich an: Es geht um Begeisterung und Leidenschaft. Seit etwas mehr als andert-halb Jahrzehnten pflegen die Museen der Stadt Landshut eine Partnerschaft mit dem Münchner Keramiksammler Rudolf Strasser. Bereits 2003 konnten die Museen einen Teil der umfangreichen Privatsammlung in ihre Bestände übernehmen; seither gehört die zeitgenössische Keramik in Landshut zum ständigen Ausstellungsprogramm.*

Seiner Herkunft nach ursprünglich ein leidenschaftlicher Fürsprecher zeitgenössischer Gebrauchskeramik, also für das von Hand geformte, handwerklich gut gemachte Gefäß, richtete sich Rudolf Strassers Interesse schon bald mit gleicher Intensität auf das künstlerisch gestaltete Gefäßobjekt; speziell in jüngerer Zeit trat verstärkt noch die keramische Plastik hinzu.

Die aktuelle Studioausstellung in der Landshuter Stadtresidenz konzentriert sich auf ausgewählte Hauptwerke der Sammlung aus dem Grenzbereich von Gefäßobjekt und freier Plastik und macht mit einigen der jüngsten Neuerwerbungen Rudolf Strassers bekannt. Namen wie Claude Champy, Michael Cleff und Jean-François Fouilhoux, Bodil Manz, Renée Reichenbach und Jordi Serra vergegenwärtigen stellvertretend die Vorlieben und Ambitionen eines leidenschaftlichen Sammlers und eröffnen eine individuelle Perspektive auf die Vielfalt künstlerischer Keramik der Gegenwart.

Leipzig

Grassi, Museum für Angewandte Kunst, Johannisplatz 5-11, D-04103 Leipzig. Website: <https://www.grassimak.de>.

→02.10.22 *Lotte Reimers zom 90. Geburtstag*. Foyerausstellung. Grassi Museum.

Lotte Reimers zählt zu den wichtigsten deutschen Keramik-künstlerinnen der Moderne und seit 1998 zu einer der bedeutendsten Förderinnen des GRASSI Museum für Angewandte Kunst. Anlässlich ihres 90. Geburtstages zeigt die Foyerausstellung 19 Gefäße, die durch Schenkungen der Künstlerin oder durch Sammlerinnen und Sammler in den Museumsbestand übergegangen sind.

→09.10.22 *Fragile Pracht*. Porzellane von Barock bis Klassizismus. Grassi. *Outstanding 18th- and 19th-century porcelains from our own collection are presented in this special exhibition. The most important manufactories are represented with both crockery and figurines- from the Baroque, Rococo, Classicism, and Biedermeier periods. The focus is on porcelain from the Thuringian manufactories of Gera, Gotha, Limbach, Kloster Veilsdorf, Volkstedt, and Wallendorf, as well as early porcelain from Meissen - the first manufactory of its kind in Europe.*

Significant donations from recent years complete the presentation. In 2015, a collection of 330 items of precious early Meissen porcelain was acquired, with pieces painted by Johann Gregor Herold. Four years later, the museum received a collection of 36 exceptionally detailed painted plates from the Royal Porcelain Manufactory in Berlin, which come from a table service with botanical designs commissioned by Napoleon Bonaparte for Empress Joséphine of France.

Ludwigsburg [ved Stuttgart]

Keramikmuseum des Württembergischen Landesmuseum, Schloss Ludwigsburg, Schlossstrasse 30, D-71634 Ludwigsburg. Website: www.schloss-ludwigsburg.de. *Das Keramikmuseum in Schloss Ludwigsburg wurde 2004 als Zweigmuseum des Landesmuseums Württemberg eröffnet. Mit rund 4.500 Exponaten auf etwa 2.000 Quadratmetern zählt es zu den größten seiner Art in Europa. Die Exponate aus Irdenware, Steinzeug, Majolika, Fayence, Porzellan und Steingut vermitteln die Geschichte der Keramik vom Mittelalter bis zur Gegenwart.*

Thematischer Schwerpunkt ist die europäische Porzellankunst. Neben qualitativollen Stücken aus Meissen, Wien und anderen bedeutenden Manufakturen setzt der weltweit größte Bestand an Ludwigsburger Porzellan einen starken landesgeschichtlichen Akzent. Von internationalem Rang ist auch Herzog Carl Eugens Sammlung italienischer Majolika. Die umfangreiche Sammlung von Unikat-Keramik seit 1950 spiegelt das Kunstschaffen in sechs europäischen Ländern wider.

Mainz

Landesmuseum Mainz, Große Bleiche 49-51, D-55116 Mainz. Website: <https://landesmuseum-mainz.de>.

Dauerausstellung: Vom Glanz der Kurfürstenstadt: Mainzer Barock. *Diese Abteilung lässt den barocken Glanz der Kurfürstenstadt Mainz wieder aufleben. Nach den Zerstörungen im 30-jährigen Krieg und im Pfälzischen Erbfolgekrieg 1689 begann für Mainz eine über 100-jährige Blütezeit, in der Handwerk, Architektur, die schönen Künste und die Wissenschaften Wertschätzung und Förderung erfuhren.*

Diese lassen sich in dieser Abteilung durch eine Auswahl hervorragender Gemälde, Skulpturen, Möbel und Porzellane des 17. und 18. Jahrhunderts aus Deutschland, Frankreich, den Niederlanden und Italien nachempfinden. Meisterstücke der damaligen Schreinerkunst, eine umfassende Porzellansammlung aus der kurfürstlichen Manufaktur Höchst mit einzigartigen Einzelfiguren finden Sie dort neben Gemälden von bedeutenden Malern.

Mannheim

Reiss-Engelhorn-Museen, Museum Zeughaus C5, D-68159 Mannheim. Website: www.rem-mannheim.de.

Meißen

Meissen Porzellan-Museum, Talstraße 9, D-01662

Meißen. Website: www.porzellan-stiftung.de.

Seit 2015 ist die Meissen Porzellan-Stiftung GmbH Eigentümerin der Museumsobjekte der Staatlichen Porzellan-Manufaktur Meissen und betreut das Porzellan-Museum.

Im Stil einer neoklassizistischen Festhalle errichtet, wurde das Museum im Januar 1916 mit einer großen, repräsentativen Modellschau eröffnet. Das Gebäude der Schauhalle besteht noch immer in seiner ursprünglichen Form und wurde im Jahre 2005 durch einen modernen Anbau erweitert. Die wertvolle historische Innenausstattung aus dem Jahre 1916 ist bis heute Bestandteil des Museumskonzeptes. Vitrinen aus dunkel gebeizter Eiche, passend dazu die Verkleidung der Türnischen, Türen, Pfeiler und Tische bilden einen würdigen Rahmen für das Meissener Porzellan.

Im ersten Obergeschoss entdecken Sie die einmalige Sammlung Meissener Porzellans von 1710 bis in die Gegenwart. Chronologisch geordnet sehen Sie Höhepunkte aus dem über 300-jährigen Meissener Porzellanschaffen.

Die ausgestellten Porzellane sind der öffentlich zugängliche Teil der umfangreichsten Sammlung Meissener Porzellans von 1710 bis heute.

→31.12.22 300 Jahre Markengeschichte 1722-2022. Das geschichtsträchtige Signet der Porzellan-Manufaktur Meissen, die blauen Gekreuzten Schwerter, steht weltweit für die Echtheit und Qualität des Meissener Porzellans. Das erste Markenzeichen Europas wird 300 Jahre alt! Nachdem der Arkanist (Geheimnisträger) Samuel Stölzel nach Wien geflohen war und das Geheimnis der Porzellanherstellung ausgeplaudert hatte, gründete man dort die zweite Porzellanmanufaktur Europas. Zunächst kopierte man alles, was aus Meissen kam. Deshalb schlug der damalige Inspektor der Manufaktur, Johann Melchior Steinbrück, im November 1722 vor, die gekreuzten Schwerter des kursächsischen Wappens zur Kennzeichnung der originalen Meissener Porzellane zu verwenden. Die Kombination der gekreuzten Blauen Schwerter mit dem verbindlichen Schriftzug Meissen erfolgte seit 1792. Die Schreibweise mit doppeltem „s“ berücksichtigt die internationale Umsetzung des Namens in andere Sprachen, in denen das „ß“ unbekannt ist. Bis heute werden die Schwerter in kobaltblauer Unterglasurmalerei von ausgebildeten Schwerterern von Hand auf die Meissener Porzellane aufgetragen. Für das Jubiläumsjahr hat das Meissen Porzellan-Museum Medienstationen konzipiert und

lädt Besucherinnen und Besucher ein, sich interaktiv und spielerisch mit der Meissener Markengeschichte zu beschäftigen.

→26.02.23 Eine große Leidenschaft - 10 Jahre.

Im Jahr 2012 erschien die erste Kollektion der amerikanischen Künstlerin Chris Antemann mit Unikaten und limitierten Kunstwerken in Meissener Porzellan. Inspiriert durch Figuren des 18. Jahrhunderts, gestaltet sie mit charakteristischer Handschrift eine Vielzahl von Tafelaufsätzen, sinnlichen Figuren, Leuchtern und Vasenobjekten. Die Ausstellung zeigt Bezüge ihrer Arbeiten zur Manufakturgeschichte und beleuchtet den zeitgenössischen Beitrag Antemannscher Formensprache.

Mettlach

Keramikmuseum Mettlach, Alte Abtei, Saaruferstraße, D-66688 Mettlach. Wegen Umbau geschlossen.

München

Marstallmuseum, Museum „Nymphenburger Porzellan“ (Sammlung Bäuml), Schloss Nymphenburg, D-80638 München. Website: www.schloss-nymphenburg.de.

Im 1. Stock des Marstallmuseums ist eine einzigartige Privatsammlung Nymphenburger Porzellane vom 18. bis 20. Jahrhundert zu sehen. 1747 gründete Max III. Joseph die kurfürstliche Porzellan-Fabrik. Ein Glücksfall für die junge Manufaktur war die Anstellung von Franz Anton Bustelli als Modellmeister. Seine lebendig erzählenden Figuren zierten einst die höfische Desserttafel. Im frühen 19. Jahrhundert setzte sich König Ludwigs I. für die Porzellankunst ein. Er gründete die „Kunstanstalt“ nahe der Kunstakademie, um dort die besten Porzellanmaler ausbilden zu lassen. Einen weiteren Höhepunkt des Museums bilden die Jugendstil-Porzellane mit ihren innovativen Formen und Dekoren.

Begründet wurde die Sammlung durch Albert Bäuml, der 1888 die Leitung der Manufaktur übernommen hatte. Um die künstlerische Qualität zu verbessern, sammelte er Nymphenburger Porzellan als Modellvorlagen. 1912 übernahm sein ältester Sohn diese Aufgaben. Die Sammlung, die mit Porzellanen aus dem Besitz der Bayerischen Schlösserverwaltung ergänzt ist, wird noch heute von der Familie aus privaten Mitteln erweitert.

Pinakothek der Moderne, Barer Strasse 40, D-80333 München. Website: www.pinakothek.de.

Galerie Handwerk, Max-Joseph-Straße 4 [Eingang Ottostraße], D-80333 München. Website: www.hwk-muenchen.de/galerie.

Norden

→31.10.22 Barttassen. Des mannes feinste Tasse. Osfriesisches Teemuseum Norden, Am Markt 36, D-26506 Norden. Website: www.teemuseum.de. Vielfältig und kunterbunt präsentieren sich die Barttassen in dieser neuen Sonderausstellung und zeugen somit von der künstlerischen Freiheit vergangener Zeit für diese ganz eigene Tassenform.

Die Kulturgeschichte, das Aussehen und die Funktion der Barttassen stehen hier im Vordergrund: Barttassen sind eine Besonderheit, die im viktorianischen England im 19. Jahrhundert ihren Anfang nahm, für eine kurze Zeit als „feinste Tasse des Mannes mit Bart“ galt und kulturgeschichtlich einzigartig in der Welt des Tee- und Kaffeetrinkens ist. Diese heute kurios anmutende Tassenform war in Deutschland vor allem in der Deutschen Kaiserzeit (1871-1918) sehr beliebt.

100 Barttassen befinden sich seit 2020 in der Sammlung des Ostfriesischen Teemuseums und wurden so in ihrer Gesamtheit noch nie dem Besucher präsentiert.

Lernen Sie in dieser Sonderausstellung die Vielfalt „des Mannes feinsten Tassen“ kennen und erfahren Sie die große Bedeutung, die ein Schnurrbart für den Mann von damals gehabt hat.

Obernzell

Keramikmuseum im Schloss Obernzell, Schloßplatz 1, D-94130 Obernzell. Website: www.obernzell.de.
Das Keramikmuseum im ehemals fürstbischöflichen Schloss Obernzell bei Passau - am Ufer der Donau gelegen - gibt mit zwölfhundert Objekten einen Einblick in die Geschichte der Keramik von der Jungsteinzeit bis zur Gegenwart. Der Schwerpunkt liegt auf der handwerklich hergestellten Keramik, vornehmlich aus Niederbayern, das im Bereich der Gefäßkeramik im 18. und 19. Jahrhundert führend in Altbayern war. Das Museum bietet darüber hinaus einen Überblick über keramische Techniken, Herstellungsvorgänge und Verwendungen und führt bis zu Industrieproduktion und zeitgenössischer Keramik.

Zu den besonderen Themen gehören die europaweit bedeutende und jahrhundertelange Schwarzgeschirrproduktion in Obernzell, die handwerkliche Fayenceherstellung in Dießen am Ammersee, Steinzeug aus Bayern und Irdenware aus Niederbayern sowie Nymphenburger Porzellan, nachdem zu Beginn des 19. Jahrhunderts in diesem Schloß ein Zweigwerk der Nymphenburger Manufaktur eingerichtet werden sollte.

Besonders beliebt bei den Besuchern sind solche Gefäße, die im Laufe der Benutzung Schäden erlitten haben und von Wanderhandwerkern kunstvoll mit Draht und Blech wieder repariert wurden - ein Zeugnis der Sparsamkeit früherer Zeiten.

Oberschleißheim

Meißener Porzellan-Sammlung Stiftung Ernst Schneider, Schloss Lustheim, D-85764 Oberschleißheim. Website: <https://www.bayerisches-nationalmuseum.de>.
Im Jahr 1971 wurde das Jagdschloss Lustheim - unter Kurfürst Max Emanuel zwischen 1684 und 1688 nach Entwürfen Henrico Zuccallis im Park von Schloss Schleißheim erbaut - als erstes Zweigmuseum des Bayerischen Nationalmuseums eingerichtet.

Seither beherbergt es die weltberühmte Meißener Porzellan-Sammlung des Industriellen Dr. Ernst Schneider. Sie bietet Einblick in die beeindruckende Vielfalt der Erzeugnisse der Meißener Manufaktur und ihres geradezu unerschöpflichen Erfindungsreichtums in den ersten Jahrzehnten von ihrer Gründung 1710 bis in die Zeit des Siebenjährigen Kriegs (1756-1763).

Der Bogen spannt sich von den Geschirren und Figuren der Böttgerzeit über die berühmten Chinoiserien des Porzellanmalers Johann Gregorius Höroldt und die von August dem Starken besonders geschätzten "indianischen" Dekore bis hin zu den lebendig modellierten Tierfiguren des Bildhauers Johann Joachim Kändler. Einen besonderen Höhepunkt bilden die zahlreichen Geschirre aus dem Tafelservice des Grafen Sulkowski und dem legendären Schwanenservice des Grafen Brühl, die eine Vorstellung vom Glanz barocker Festtafeln vermitteln.

Schloss Lustheim. Website: <https://www.schloesser-schleissheim.de>.

Oldenburg

Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte Oldenburg, Schloss, Schlossplatz 1, D-26122 Oldenburg. Website: www.landmuseum-ol.de.

06.08.22-18.09.22 *Intrinsic Contradictions - Harmony Broken?* Keramik von Ricus Sebes. Oldenburger Schloss.

Ransbach-Baumbach

Skulpturen- und Miniaturen-Museum, Sälzerstrasse 16, D-56235 Ransbach-Baumbach. Website: www.skulpturen-miniaturen-museum.de.

Fayencen. Im Museum wird eine sehr umfangreiche Ausstellung an sogenannten Wiener-Fayencen präsentiert: Die Manufaktur Goldscheider wurde mit ihrer Kunstkeramikproduktion ab etwa 1885 weltweit bekannt.

Ein Reigen voller Farbenfreude im Stil des Rokos, der Biedermeier-Zeit, der Sezessions-Bewegung, des Jugendstils und Art déco erwartet die Museumsbesucher. Bereits vor über 100 Jahren waren die polychromen Bildwerke der Firma Goldscheider beim breiten Publikum überaus beliebt und fanden hohen Absatz. Viele Künstler wurden von berühmten Schauspielerinnen, Tänzerinnen und Modestilen der jeweiligen Zeit zu ihren Arbeiten inspiriert.

Porzellan. Zwei weitere Ausstellungsschwerpunkte bilden Arbeiten aus Meissener Porzellan und Werke der Königlich-lichen Porzellan-Manufaktur in Berlin.

Die filigran ausgearbeiteten Figuren bestechen durch Farbigkeit, Formgebung und Vielfalt in ihrer fantasievollen, künstlerischen Umsetzung und in ihrer sinnlich-eleganten Darstellung weiblicher Anmut.

Stoffe aus der antiken Mythologie, Darstellungen im Stil des Rokoko und aus dem Klassizismus sind Themen des gestalterischen Wirkens der gesammelten Künstler. Diese hochwertigen Werke waren einst Schmuckstücke der gehobenen Gesellschaft.

Rastatt-Förch

Schloss Favorite, Am Schloss Favorite 5, D-76437 Rastatt-Förch. Website: <https://www.schloss-favorite-rastatt.de>. Kan kun ses på rundvisning som er hver time. Særlige rundvisninger med fokus på porcelænsamlingen.

Rosenau

Europäisches Museum für Modernes Glas, Unterwohlsbach, Rosenau 10, D-96472 Rödental. Website:

www.kunstsammlungen-coburg.de.

Die Kunstsammlungen der Veste Coburg hatten in den 1970er Jahren begonnen, moderne Keramik auszustellen und zu sammeln. 1975 wurde der Richard Bampi Preis zur Förderung junger Keramiker ausgerichtet; 1976, 1980 und 1984 folgte der Ausstellungszyklus "Keramik heute in Bayern" mit aktuellen Arbeiten von in Bayern tätigen Keramikern. Von diesen Ausstellungen konnten jeweils wichtige Werke dauerhaft übernommen werden. Entsprechend liegt der Schwerpunkt der Sammlung auf deutscher Keramik, doch gibt es auch zahlreiche qualitativvolle internationale Arbeiten, insbesondere aus Großbritannien, Frankreich, den Niederlanden, Skandinavien sowie Amerika, Korea und Japan.

Mit der Studiensammlung Keramik ist nun erstmals ein Großteil der Coburger Keramikbestände zu sehen. In 30 Vitrinen wird in alphabetischer Ordnung ein repräsentativer Querschnitt der umfangreichen Sammlung gezeigt. Dazu werden in einer freien Aufstellung Hauptstücke nach thematischen Gesichtspunkten gruppiert. Zu sehen sind traditionelle Gefäßkeramiken wie Vasen und Schalen, Wandreliefs, abstrakte und figürliche Skulpturen sowie konzeptionelle Objekte. In der Freiaufstellung wird den internationalen Werken besonderes Augenmerk geschenkt. Damit wird die internationale Ausrichtung der in der Rosenau gezeigten modernen Glassammlung auch bei der Keramik aufgegriffen. Von einigen Künstlern sind Werke sowohl aus Keramik als auch aus Glas zu entdecken. Die enge Verbundenheit der Werkstoffe Glas und Keramik wird somit offenbar.

Rudolstadt

Porzellanerie, Thüringer Landesmuseum, Residenzschloss Heidecksburg, Schlossbezirk 1, D-07407 Rudolstadt. Website: <https://www.heidecksburg.de>.

The Porcelain Gallery. *The collection of porcelain primarily contains works of Thuringian porcelain manufactories as well as objects that are made of stoneware, earthenware and clay. The inventory includes altogether 4500 objects that mainly date back to the collection of the trading association in Rudolstadt of the 19th century. Other pieces entered into possession of the museum through the "Prince Guenther foundation", that administered the princely estate. Especially during the last fifteen years, due to the research work made by the porcelain manufactories at Unterweißbach), the Schwarzburgian Workshops of Porcelain Art Unterweißbach) and the Oldest Porcelain Manufactory of Volkstedt this collection gained supraregional importance.*

Die Schwarzburger Werkstätten. *Especially sophisticated figurines produced at the Schwarzburgian manufactories founded in 1909 attract great attention, among them models of famous artists such as Ernst Barlach or Gerhard Marcks. Humorous, cheerful or expressive – every single one of these creations contributed to the renewal of the porcelain art at the beginning of the 20th century.*

→28.08.22 Arthur Storch (1870-1947). Ein Blick auf sein vielfältiges Schaffen. Bogudgivelse. Thüringer

Landesmuseum. *Eine umfassende Schau zum Gesamtwerk des Künstlers Arthur Storch.*

Seitenroda

Leuchtenburg, Dorfstraße 100, D-07768 Seitenroda.

Website: <https://www.leuchtenburg.de>.

Erleben Sie eine außergewöhnliche und interaktive Ausstellung! Künstler aus der ganzen Welt haben sieben Erlebniswelten entstehen lassen, die einem Material Zauber verleihen: dem Porzellan. Entdecken Sie in spektakulär inszenierten Räumen das »Weiße Gold« von seinen Anfängen im alten China über die Entschlüsselung seiner Rezeptur in Europa bis hin zum Einzug in das Alltagsleben. Anfassen und Mitmachen ist hier ausdrücklich gewünscht! Machen Sie eine sinnliche Reise durch die Geschichte dieses besonderen Materials und entdecken Sie die Porzellanwelten Leuchtenburg - Ihr Ausflugsziel in Thüringen! "Eine der außergewöhnlichsten und modernsten Ausstellungen!", lobt die internationale Jury des Europäischen Museumsraumes.

Selb-Plössberg

Porzellanikon - Staatliches Museum für Porzellan [Europäisches Industriemuseum für Porzellan, Europäisches Museum für Technische Keramik og Rosenthal Museum], Werner-Schürer-Platz 1, D-91800 Selb. Website: www.porzellanikon.org.

→03.10.22 *More than Bricks!* Tradition und Zukunft Der Architekturkeramik. Katalog. Porzellanikon. *Ob als Ziegel, Klinker oder Fliese – Keramik ist untrennbar mit der Geschichte des Bauens und Wohnens verbunden. Sie bildet – häufig unter dickem Putz verborgen - das Grundgerüst unzähliger Bauwerke. Dabei ist Keramik als Baustoff ein echter Hingucker. Das erkannten auch schon früh findige Architekten und setzten sie bewusst ein, um den tristen Gemäuern einen besonderen Glanz zu geben. So vielseitig wie das Material, so abwechslungsreich ist auch die Ausstellung *More than Bricks!* Begeben Sie sich auf einen Stadtbummel: Schlendern Sie vorbei an Geschäften, Kirchen und Schlössern, bestaunen Sie riesige Fabrikbauten und erfahren Sie mehr über die Geschichte des einzigartigen Baustoffes Keramik. Aber nicht nur Ihr Wissensdurst wird gestillt, auch Ihre Kreativität ist gefragt. So können Sie selbst Wände mauern, Fassaden bauen und sogar eine eigene Fliese gestalten, die Teil eines riesigen Wandbildes in der Ausstellung wird. Sie haben das Stadtbild in der Hand! Ein besonderes Highlight der Ausstellung stellt die im Porzellanikon erstmals zum Einsatz kommende Virtual-Reality-Technik dar: Setzen Sie die VR-Brille auf und wagen Sie sich auf eine Zeitreise. Besuchen Sie die Pariser Weltausstellung im Jahr 1900 und schreiten Sie durch die Porte Monumentale. Dabei können Sie die zahlreich verbauten keramischen Elemente entdecken, die dieses Eingangstor so einzigartig machten. Wieder in der Gegenwart angekommen, können Sie die gerade bewunderte Keramik nun auch in echt bestaunen. Das Erfolgsmaterial Baukeramik prägt bis heute das Leben der Menschen und dank seiner nachhaltigen, dauerhaften Schönheit wird das auch lange noch so bleiben. Wir versprechen Ihnen, nach dem Besuch unserer Ausstellung werden Sie die Architektur Ihrer Nachbarschaft mit ganz anderen Augen sehen.*

Siegburg

Siegburg Stadtmuseum, Markt 46, D-53721 Siegburg.
Website: <http://www.stadtmuseum-siegburg.de>.

Staufen

Keramikmuseum Staufen, Wettelbrunner Strasse 3, D-79219 Staufen. Website: <http://www.landesmuseum.de>.
See website for yderligere udstillingsinformation.

The Staufen Ceramics Museum was opened in July 1991 as a branch museum of the Badisches Landesmuseum Karlsruhe. In the basement of the museum is the complete original workshop of pottery master Josef Maier, who worked here from 1898 till the 1940s. The visitor is provided with an insight into the pottery tradition of the Upper Rhine region, as well as into the everyday life of a potter.

On the first floor the work of the ceramics artist Egon Bregger is shown. After his marriage to Emma, the daughter of Josef Maier, he took over the workshop in 1948. The presentation of Bregger's ceramics shows his development from a Bauhaus style all the way to a historical pottery style. On the same floor a collection of ceramic figures by Elisabeth Winter-Bonn is presented.

On the ground floor, regularly changing special exhibits of the Badisches Landesmuseum are held as well as studio exhibits of contemporary potters.

→27.11.22 *Die wilden 70er/The wild 70s. Freiheit in Form & Farbe/Freedom in Shape & Colour.* Keramikmuseum Staufen.

In the 1970s, Italian designers were highly regarded in Germany and were considered to be particularly innovative worldwide. For example, Cari Zalloni or Ettore Sottsass worked for German ceramics companies. Swedish designers such as Stig Lindberg and Hertha Bengtson were also in demand in Germany. For the bourgeois customers, who could not keep up with the avant-garde design, industrial production offered more dignified variants. Who doesn't remember the rustic earthy hues, both ceramics and entire interiors?

Thus, the choice of colours went in two different directions: in addition to ceramics in beige and brown tones, they relied on bright, strong, even "psychedelic" colours. A typical phenomenon of the time is, for example, the orange-red selenier glaze. In the 1970s, the overpointed glaze creations in particular had a great artistic significance.

For studio ceramicists, a large playing field opened up for experiments of all kinds: they turned away from traditional craft norms and freed themselves from the dogma of the usefulness of the glazes. Among ceramicists, a real race for new glaze creations began.

The beauty was seen in the imperfect: irregular running glaze, even small glaze defects and boiled bubbles were not disregarded, but affirmed as the realization of a spontaneous artistic idea. These included glaze species such as "fat lava" or crater glazes.

The ceramic industry was inspired by the complex glaze processes of the studio ceramics and tried to produce them serially, which presented itself as a technical challenge. Finally, special luxury lines were developed, which sold very well despite the expensive production and the associated high prices.

Velten

Hedwig Bollhagen Museum, Wilhelmstraße 32/33, D-16727 Velten. See yderligere information på website: <http://hedwig-bollhagen-museum.okmhb.de>.

Weiden

Internationales Keramik-Museum, Zweigmuseum der Neuen Sammlung München, Luitpoldstraße 25, D-92637 Weiden. Website: www.ikmweiden.de.

Wiesbaden

→23.10.22 *Wasser im Jugendstil.* Heilsbringer und Todesschlund. Museum Wiesbaden, Hessisches Landesmuseum für Kunst und Natur, Friedrich-Ebert-Allee 2, D-65185 Wiesbaden. Website: <https://www.museum-wiesbaden.de>.

Wasser als Vexiermetapher zwischen symbolischem Heilmittel und zerstörerischer Urkraft ist in der Kunst des beginnenden 20. Jahrhunderts wie in kaum einer anderen Zeit derart gegenwärtig. Geboren aus der Dynamik der Natur, forderte der Jugendstil zu Anfang des 20. Jahrhunderts revolutionär eine genuin moderne und ihrer Zeit angemessene Kunst und fand diese in der Symbolik des Wassers. (Be)rauschenden Wellen, mythologische Erzählungen des Ozeans oder die Abbildung nautischer Lebewesen wie Fische, Quallen und Muscheln, stellen Wasser als Sehnsuchtsort gattungsübergreifend von der Malerei bis in die Keramik dar. Es ist die künstliche Schaffung eines Imaginationsraums, der einerseits die tiefen Sehnsüchte und Träume der Menschen bediente und andererseits als geheimnisvolle Parallelwelt schaudern ließ.

Østrig

Scheibbs

Keramikmuseum Scheibbs, Erlafstraße 32, A-3270 Scheibbs. Website: www.keramikmuseumscheibbs.at.

Schrems

Das Kunstmuseum Waldviertel, Mühlgasse 7a, A-3943 Schrems. Website: <http://www.daskunstmuseum.at>.

Stoob

Töpfermuseum, A-7344 Stoob. Website: <http://toepfermuseum.at>.

Wien

MAK - Österreichisches Museum für angewandte Kunst / Gegenwartskunst, Stubenring 5, A-1010 Wien. Website: <https://www.mak.at>.

Wilhelmsburg

Wilhelmsburger Geschirr-Museum, Färbergasse 11, A-3150 Wilhelmsburg. Website: <https://geschirrmuseum.at>.

Nederlandene

Amsterdam

Rijksmuseum, Museumstraat 1, NL-1071 XX Amsterdam. Website: www.rijksmuseum.nl.

Delft

Galerie Terra Delft, Galerie voor hedendaagse keramiek, Nieuwstraat 7, NL-2611 HK Delft. Website: www.terradelft.nl.

Deventer

Loes and Reinier Gallery, Korte Assenstraat 15, NL-7411 JP Deventer. Website: www.loes-reinier.com.
Se website for yderligere information om udstillinger.

Groningen

Groninger Museum, Museumeiland 1, NL- 9711 ME Groningen. Website: <https://www.groningermuseum.nl>.

Haag

Gemeentemuseum, Stadhouderslaan 41, NL-2517 HV Haag. Website: www.gemeentemuseum.nl.

Delftware Wonderware. Gemeentemuseum Den Haag has one of the finest and largest collections of Delftware in the world. Delftware is not only a beautiful traditional product and a paragon of Dutch prosperity in the Golden Age, but also an inspiration for contemporary design. At the Delftware WonderWare exhibition of the Gemeentemuseum you will discover the beauty and the fascinating stories behind this world-famous cultural heritage.

Delftware takes a prominent place in the wide variety of applied arts at the Gemeentemuseum. Delftware WonderWare shows the versatility of this traditional Dutch product, then and now. From the typical blue-white to flashing red, snow-white and even Delft black; from 17th Century vases for the very rich to contemporary tulip vases made by Dutch designers like Hella Jongerius and Wieki Somers. Delftware Wonderware will submerge you in the beauty of this valuable product.

→09.10.22 *Harm Kamerlingh Onnes. Gemeentemuseum. Recently, Kunstmuseum Den Haag received a large donation of ceramic objects by artist Harm Kamerlingh Onnes from a private collector. With his whimsical visual idiom, the artist's ceramic objects manage to bring a smile to everyone's face. In an intimate exhibition, we will be presenting the recent donation alongside our existing collection of his work, brought together since the 1950s.*

Harlingen

Harlinger Aardewerk & Tegelfabriek, Voorstraat 84, NL-8861 BP Harlingen. Website: <https://harlinger.nl>.

Hertogenbosch

Designmuseum den Bosch, De Mortel 4, NL-5211 HV 's-Hertogenbosch. Website: <https://designmuseum.nl>.

Leeuwarden

Prinsessehof National Museum of Ceramics, Grote Kerkstraat 11, NL-8911 DZ Leeuwarden. Website: www.prinsessehof.nl. Se website for yderligere udstillingsinformation. *The museum's permanent collection is displayed in From East and West, including an important collection of Chinese porcelain, Delft Blue and Dutch Art Nouveau and Art Deco ceramics.*

→31.12.22 *From East and West. Prinsessehof.*

In the exhibition From East and West you travel around the world and through time with ceramics as your guide. Every place and time has its own ceramics, which reflect political, economic and cultural circumstances. Moreover, knowledge and taste travel from East to West, and vice versa. Along the way you will discover unexpected similarities in styles, shapes and techniques from all over the world. From China, the cradle of ceramics, to the Frisian clay.

Milsbeek

17.09.22-18.09.22 *Keramisto 2022. Internationale keramiekmanifestatie. De Mookerplas, Plasmolen, Milsbeek. Website: www.keramisto.nl.*

Nieuw-Buinen

Keramisch Museum Goedewaagen, Glaslaan 29, NL-9521 GG Nieuw-Buinen. Website: www.keramischmuseumgoedewaagen.nl.

Rotterdam

Museum Boijmans Van Beuningen, Museumpark 18-20, NL-3015 Rotterdam CX. Website: www.boijmans.nl.
Museum Boijmans Van Beuningen will be closed for seven years for extensive and radical renovations and modernisation with an expected opening in 2026.

'Boijmans Next Door' creates new connections and encounters between the Boijmans collection and our neighbours'. It means you will not be cut off from the Museum Boijmans Van Beuningen collection while the museum is closed for renovation. This is a major collaboration between Rotterdam art venues!

Tegelen

Keramikcentrum Tiendschuur Tegelen, Pottenbakkersmuseum, Kasteellaan 8, NL-5932 AG Tegelen. Website: www.tiendschuur.net.

→25.09.22 *Color. Ceramic in all colors. Keramikcentrum. A colourful collection of artworks that will make you happy. These ceramic art objects in truly all colours of the rainbow, show that ceramics is not always brown. The artists in this exhibition have each developed their own method of*

giving colour to clay. And this exhibition shows that this is possible in all sorts of ways. Discover the enormous number of shades and enjoy this splendour of colour in clay, made by renowned artists from home and abroad.

Belgien

Antwerpen

Modern Shapes Gallery, Museumstraat 29, B-2000 Antwerpen. Website: <https://modernshapes.com>.

Bruxelles

Musées royaux d'Art et d'Histoire/Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, 10 Jubelpark, B-1000 Bruxelles. Website: www.kmkg-mrah.be.

Puls Contemporary Ceramics · Annette Sloth, Edelknaapstraat 19 rue du Page (Châtelain) B-1050 Brussels. Website: www.pulsceramics.com. See website for udstillinger.

Gallery Pierre Marie Giraud, Rue de Praetere 7, B-1050 Bruxelles. Website: www.pierremariegiraud.com.

Gent

Design Museum Jan Breydelstraat 5, B-9000 Gent. Website : <https://www.designmuseumgent.be>.

Raeren

Töpfereimuseum Raeren, Burgstrasse 103, B-4730 Raeren. Website: www.toepfereimuseum.org.

Frankrig

La Borne

Centre céramique contemporaine, 25 Grand' Route, F-18250 La Borne. Website: <https://www.laborne.org/fr>. See website for flere af årets mange udstillinger.

Musee Vassil Ivanoff, Route des Coquillers, La Borne d'en bas, 18250 La Borne. Website: <http://museelaborne.com>.

Bourges

→25.09.22 *Terra Incognita - 50 artistes céramistes*. Palais Jacques Cœur, Bourges, 10 bis, rue Jacques Coeur, 18000 Bourges. Website: www.palais-jacques-coeur.fr.

Chantilly

Musée Condé, Route Pavée, 60500 Chantilly. Website: <https://domainedechantilly.com/fr/accueil/chateau>.

Le Don du Fel

Galerie du Don, F-12140 Le Fel. Website: www.ledondufel.com.

Nançay

→25.09.22 *Terra Incognita - 50 artistes céramistes*. Galerie Capazza, 1 rue des Faubourgs, F-18330 Nançay. Website: www.galerie-capazza.com.

Paris

Les Arts Décoratifs, 107, rue de Rivoli, F-75001 Paris. Website: <https://madparis.fr>.

Musée National de Céramique Sèvres, Cité de la céramique, 2 place de la Manufacture, F-92310 Sèvres. Website: www.musee-ceramique-sevres.fr. See website for årets udstillinger.

Galerie NeC, 117 Rue Vieille du Temple, F-75003 Paris. Website: <https://galerienec.com>.

Galerie Maria Wettergren, 121 Rue Vieille-du-Temple, F-75003 Paris. Website: <http://www.mariawettergren.com>.

Rouen

Musée de la Céramique Rouen, rue Faucon 1/rue Jeanne d'Arc 94 Rouen. Website: <http://museedelaceramique.fr>. *Rising up between a paved courtyard and a terraced garden beside the Musée des Beaux-Arts, the Hôtel d'Hocqueville contains the largest public collection of Rouen earthenware in France. The building, constructed in the 17th century and largely altered during the following century, now sports a Neoclassical-style interior design, providing an outstanding and intimate setting for visitors to explore the history of European ceramics. The museum contains five thousand pieces, providing a comprehensive overview of Rouen earthenware from the 16th to the late 18th century, and exhibits some of the finest examples. They include Renaissance paving by Masséot Abaquesne, large ceremonial dishes with radiating decoration from the early 18th century, pieces with niello decoration in ochre, and monumental earthenware paintings and sculptures, like the remarkable Celestial and Terrestrial Globes by Pierre II Chapelle (1725) and a series of busts of the Seasons (1730). While Rouen earthenware represents over two-thirds of its treasure, the museum also features some remarkable collections from other earthenware centres like Delft, Nevers and Lille, thus situating its local history in the more general context of European ceramics from 15th century Italian majolica ware to 1930s creations from the Sèvres factory.*

The circuit begins on the ground floor with a display of the earliest European earthenware: majolica, produced in Italy between the 15th and 18th centuries. It continues with pieces from the Rouen workshops of the ceramist Masséot Abaquesne (c. 1500-before 1564), glazed terracotta ware from Normandy and pieces by Palissy's followers from the 17th and 18th centuries. On the first and second floors, the rooms devoted to the 18th century - the core of the collection - feature earthenware masterpieces from Rouen: blue monochromes, red and blue radiating decorations, niello decoration in ochre, polychrome earthenware sculptures and

paintings, chinoiserie and embellishments in horn. Works by the earthenware centres of the Netherlands, Nevers, Lille and Moustiers are grouped together in a small study. Two rooms are dedicated to porcelain and china. Lastly, the circuit continues beyond the 18th century with a presentation of 19th and 20th century pieces from the Sèvres factory.

→30.09.22 *Faïences révolutionnaires*. Musée de la Céramique.

Le musée de la Céramique de Rouen présente pour la première fois depuis 30 ans un ensemble remarquable de faïences révolutionnaires issues de ses collections.

De la prise de la Bastille en 1789 à l'instauration du Consulat en 1799, la France connaît une suite d'événements sans précédent qui transforment en profondeur l'organisation institutionnelle, politique, économique et sociale du pays. Les idées et les actes révolutionnaires se diffusent sur l'ensemble du territoire et une nouvelle organisation de la société française se met en place, scellant la fin de l'Ancien Régime et célébrant la jeune République.

Durant ces dix années, les grandes manufactures du Centre et de l'Est de la France comme Nevers, Roanne, Lunéville ou le Bois d'Épense ont une activité intense de production de céramiques à décor patriotique, en écho aux événements de la Révolution.

À Rouen, alors le plus important centre faïencier du pays, les objets illustrant l'actualité révolutionnaire sont pourtant rares : la Révolution, en effet, y est plus modérée, en particulier pendant la période de la Terreur, ce qui peut expliquer le manque d'intérêt des faïenceries rouennaises comme de leurs clients pour ces productions au message souvent très élogé.

Assiettes, plats, écritoires et bouteilles sont les manifestations dans la terre et dans l'émail des bouleversements politiques, sociaux et économiques de l'époque tels qu'ils ont été vécus par le peuple.

Ces objets du quotidien, modestes, au décor parfois naïf mais souvent émouvant, témoignent également du savoir-faire, de la vivacité et de la créativité des centres faïenciers qui ont su renouveler leur inspiration pour conserver leur activité et assurer leur survie.

Si ces faïences s'inscrivent dans une longue tradition de céramiques « parlantes », la richesse et le foisonnement des illustrations comme l'intensité des discours révèlent avec une force inédite les aspirations, les inquiétudes et les espoirs des femmes et des hommes de cette époque au chant de « Ah ça ira » et « Vive la liberté ! ».

Saint Quentin la Poterie

Galerie Terra Viva, 4 Rue de la Fontaine, F-30700 Saint Quentin la Poterie.

Sarreguemines

Musée de la Faïence, 17, rue Poincaré, F-57200 Sarre-guemines. Website: <https://www.sarreguemines-museum.eu>.

Moulin de la Blies, 125 Avenue de la Blies, F-57200 Sarre-guemines. Website: www.sarreguemines-museum.com.

Toucy

10.09.22-03.11.22 *Barbro Åberg*. Sculptures de l'Espace Intérieur. Galerie de l'Ancienne Poste, Place de l'Hôtel de Ville, F-89130 Toucy. Website: <https://galerie-ancienne-poste.com>.

Schweiz

Basel

16.09.22-15.01.23 *Barock*. Zeitalter der Kontraste. Schweizerisches Nationalmuseum, Landesmuseum Zürich, Museumstrasse 2, Zürich. Website: <https://www.landmuseum.ch>.

Barock ist mehr als eine Frage des Stils. Diese Kulturepoche zwischen 1580 und 1780 ist von grossen Kontrasten geprägt: Opulenz und Innovation auf der einen, Tod und Krisen auf der anderen Seite. Andauernde Religionskriege und globaler Handel führen zu Machtgewinn und zu kulturellem Austausch, aber auch zu Hungersnöten und Ausbeutung. Die Schweiz ist dabei mitten drin: Ihre Architekten realisieren bedeutende Werke in ganz Europa, Künstlerinnen und Wissenschaftler sind international vernetzt, in Kleidung und Interieur spiegelt sich die französische Hofkultur wieder und die weltweite Zirkulation von Waren und Wissen verändert das Leben nachhaltig. Die Ausstellung präsentiert kostbare Objekte aus der barocken Architektur, Gartenkultur, Mode und Kunst und fokussiert dabei auf deren historischen Kontext, um diese schöpferische Epoche in ihrer ganzen Ambivalenz zu beleuchten.

Geneve

13.09.22→ *The Secret of Colours*. Chinese Ceramics in China and Europe from the Eighteenth Century to the Present. Katalog. Baur Foundation · Museum of Far Eastern Art, 8 rue Munier-Romilly, CH-1206 Geneve Website: <https://www.fondation-baur.ch>.

Musée Ariana - Musée suisse de la céramique et du verre, Avenue de la Paix 10, CH-1202 Geneve. Website: www.ville-ge.ch/ariana.

13.09.22-19.03.23 For the 70th anniversary of the International Academy of Ceramics (IAC), the Musée Ariana presents: *Migration(s) | Connections | Vocation*. Musée Ariana.

Migration(s). *Between transfer of know-how, transhumance and multiculturalism, clay brings people together and transgresses borders. Footprints in the sand, bundles, doner kebabs, chrysalises, funeral boats or porcelain huts: the exhibition of IAC member ceramists immerses us into the heart of unusual journeys, life trajectories and intercultural exchanges. 33 artists, 20 nationalities represented.*

Connections. 50 Years of Donations. *From the 1960s to the present day, the Ariana Museum, the cradle of the AIC, has received nearly 600 donations from member artists. Vessels, sculptures and installations from all over the world, selected works draw up a ceramic cartography from craftsmanship and formal freedom to tradition and innovation.*

Vocation. 70 Years of History. *The AIC has brought together an international community of ceramic professionals at its best. By postulating the universality of ceramic culture as a founding value, the AIC aims to be an actor of multiculturalism.*

Neuchâtel

15.09.22→ Melting Pot. Swissceramics National Exhibition. [1st part]. Museum für Kunst und Geschichte of Neuchâtel, Esplanade Léopold-Robert 1, CH-2000 Neuchâtel. Website: <https://www.mahn.ch/de>.

Nyon

15.09.22→Melting Pot. Swissceramics National Exhibition. [2nd part]. Chateau de Nyon, CH-1260 Nyon. Website: www.chateaudenyon.ch. Se website for udstillinger.

Renens

02.09.22-18.12.22 *Materia*. Mutations textiles et céramiques. Musée Historique et des Porcelaines, La Ferme des Tilleuls, Espace d'exposition et de création. Rue de Lausanne 52, CH-1020 Renens. Website: <https://fermedestilleuls.ch>.

Exposition collective sur les arts céramiques et textiles, Materia questionne les catégories et les distinctions entre beaux-arts et arts décoratifs, entre arts féminins et arts masculins. Réunissant le travail de quinze artistes, Materia fait dialoguer les œuvres d'une scène contemporaine avec celles d'une époque fondatrice dans l'histoire des arts appliqués en Suisse.

Solothurn

Kunstforum, Schaalgasse 9, CH-4500 Solothurn. Website: www.kunstforum.cc.

Zürich

Museum Rietberg, Gablerstrasse 15, CH-8002 Zürich. Website: <https://rietberg.ch>.

The collection of Chinese art guides visitors through 7,000 years of Chinese art history, from the Neolithic Period to the 19th century. More than 600 ceramic objects from the world-known Meiyintang Collection, and archaic bronze vessels, Buddhist sculptures made of wood and stone, as well as paintings from the Drenowatz Collection, offer eloquent testimony to the different periods and developments of Chinese civilization.

Italien

Albissola

Casa Museo Asger Jorn, Via D'Annunzio 6-8, 17012 Albissola Marina (SV). Website: <http://www.museodiffusoalbisola.it>.

Faenza

The International Museum of Ceramics in Faenza, Viale Baccarini n. 19, 48018 Faenza. Website: <http://www.micfaenza.org>. Se website for udstillinger.

Milano

Officine Saffi, via Aurelio Saffi 7, Milano. Website: www.officinesaffi.com.

Spanien

Barcelona

Ceramique. Museu del Càntir d'Argentona, Plaça de l'Església 9, 08310 Argentona, Barcelona. Website: <http://www.museucantir.org>.

Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias "González Marti", Poeta Querol 2, 46002 Valencia. Website: <https://www.mecd.gob.es/mnceramica>.

Terracotta Museu, Sis d'octubre, 99, La Bisbal d'Empordà (Girona). Website: www.terracottamuseu.cat.

Tyrkiet

Istanbul

Topkapı Palace (Topkapı Sarayı), Cankurtaran, 34122 Fatih/İstanbul. *Paladset, som i dag er omdannet til et museum, består af et parkagtigt område ned til Bosporusstrædet med en række gårdanlæg og bygninger, bl.a. fornemt udstyrede pavilloner, der vidner om den osmanniske kunsts høje stadi. Et must under et besøg i Istanbul uanset om man interesserer sig for keramik.*

The Ottomans had access to Chinese porcelains from the mid-fifteenth century onward. The collection of 10,700 pieces of Chinese porcelain is among the finest porcelain collections in the world. Porcelains often entered the palace collection as parts of the estates of deceased persons and were sometimes circulated as gifts amongst members of the royal family or other leading officials. Records indicate that by the 18th century the palace collection had 16,566 pieces of Chinese porcelain, compared to 400 pieces in the 16th century and 3,645 pieces in the 17th century. The Chinese porcelain collection ranges from the late Sing Dynasty (960-1279) and the Yuan Dynasty (1280-1368), through the Ming Dynasty (1368-1644) to the Quing Dynasty (1644-1911).

The pieces include celadons as well as blue and white porcelain. The Japanese collection is mainly Imari porcelain, dating from the 17th to the 19th centuries. The collection also includes around 5,000 European pieces. Researchers believe

that Ottoman tastes changed over time to favor various types of European porcelain by the 18th century.

USA

Baltimore

The Walters Art Museum, 1 West Mount Vernon Place, Baltimore MD 21201. Website: <https://thewalters.org>. Se website for udstillingsinformation.

Explore the Walters' renowned collection of ceramics, from the oldest object in our collection to the newest. Se website for udstillingsinformation.

Californien

Los Angeles County Museum of Art, 5905 Wilshire Blvd, Los Angeles, CA 90036. Website: <http://www.lacma.org>.

Charlotte

Mint Museum Randolph, 2730 Randolph Road, Charlotte NC 28207. Website: www.mintmuseum.org. Se website for udstillingsinformation.

Perhaps more than any other art form, decorative arts have the remarkable power to connect with us almost instantaneously. We may not own a seventeenth-century Chinese teapot or a sideboard once owned by a North Carolina plantation owner, but we can view artifacts like those in the museum, and quickly associate them with objects of similar type or function in our own households. Perhaps the museum objects will even remind us of special occasions or daily routines in which our own possessions were utilized and enjoyed.

The Decorative Arts Collection at the Mint numbers over 12,500 objects, and includes fine furniture, silver, and glass. Its greatest strength, however, is in the field of ceramics. The museum has significant holdings in wares from England and continental Europe, as well as notable examples of American art pottery and Asian porcelain. The Mint also boasts the largest public collection of North Carolina ceramics in the country.

→ ?? *Portals to the Past: British Ceramics 1675-1825.* Mint Museum Randolph.

New York

Alfred Ceramic Art Museum, Alfred University, New York. Website: <https://ceramicsmuseum.alfred.edu>.

Everson Museum of Art, 401 Harrison Street, Syracuse NY 13202. Website: <https://www.everson.org>.

The Metropolitan Museum of Art [The MET], 1000 Fifth Avenue, New York NY 10028. Website: <https://www.metmuseum.org>.

Jason Jacques Gallery, 29 East 73rd Street, New York, New York 10021. Website: <http://www.jasonjacques.com>. Se website for udstillingsinformation.

Joan B Mirviss Ltd., Japanese Fine Art, 39 East 78th Street, Suite 401, New York, NY 10075. Website: <http://www.mirviss.com>.

→16.10.22 *Gifts from the Fire.* American Ceramics, 1880-1950. bogudgivelse. The Metropolitan Museum of Art. *Between the early 1880s and the early 1950s, pioneering American artists drew upon the rich traditions and recent innovations of European and Asian ceramics to develop new designs, decorations, and techniques.*

→17.02.25 *Embracing Color: Enamel in Chinese Decorative Arts, 1300-1900.* The Metropolitan Museum of Art.

Enamel decoration is a significant element of Chinese decorative arts that has long been overlooked. This exhibition reveals the aesthetic, technical, and cultural achievement of Chinese enamel wares by demonstrating the transformative role of enamel during the Ming (1368–1644) and Qing (1644–1911) dynasties. The first transformational moment occurred in the late 14th to 15th century, when the introduction of cloisonné enamel from the West, along with the development of porcelain with overglaze enamels, led to a shift away from a monochromatic palette to colorful works. The second transformation occurred in the late 17th to 18th century, when European enameling materials and techniques were brought to the Qing court and more subtle and varied color tones were developed on enamels applied over porcelain, metal, glass, and other mediums. In both moments, Chinese artists did not simply adopt or copy foreign techniques; they actively created new colors and styles that reflected their own taste. The more than 100 objects on view are drawn mainly from The Met collection.

Palisades

14.02.23-03.03.24 *Porcelain from Versailles: Vases for a King and Queen.* Getty Villa Museum, 17985 Pacific Coast Highway, Pacific palisades CA 90272. Website: <https://www.getty.edu>.

This exhibition brings together two of the most extraordinary surviving sets of vases owned by Louis XVI and Marie-Antoinette of France during the late 1700s. The vases are among the highest achievements of the Sèvres porcelain manufactory made before the French Revolution. They were personal treasures of the royal family and are a testament to the exemplary skills of the artists who took part in their creation.

Pennsylvania

Palmer Museum of Art, The Pennsylvania State University, Curtin Road, University Park PA 16802. Website: <https://palmermuseum.psu.edu>. Se website for udstillingsinformation.

The Palmer's collection of ceramics is varied and impressive, encompassing both ancient and contemporary styles and both western and non-western traditions.

Ancient Peruvian Ceramics. As part of its impressive ceramics collection, the Palmer Museum of Art houses an extensive array of Peruvian pottery ranging from the early centuries B.C.E. up to the sixteenth century. The museum

owns examples from all cultural areas of Peru, including the Inca, who achieved a level of political, social, and economic organization that greatly impressed Spanish explorers upon their arrival in the region. As with many ancient civilizations, Peruvian societies left no written records, making ceramics - which often depict mythical gods, heroic figures, and complex rituals, often revolving around the dead - vital to our understanding of their structure.

Asian ceramics. Ceramics are the strength of the museum's collection of Asian art. Ranging in date from the third century B.C.E. to the nineteenth century, the collection includes representative pots, dishes, and sculpture made in China, Japan, Korea, and Cambodia. Also included in the Asian ceramic collection are cooking vessels, vases, and other utilitarian wares, as well as sculpture of Daoist immortals, all made for domestic use. Of exceptional historical interest are animal and figural sculptures excavated from tombs constructed in China during the Tang period (618-907).

Contemporary ceramics. The Palmer Museum houses an important collection of contemporary ceramics, which ranges from traditional vessels created by St. Ives potter Bernard Leach, Mashiko artist Shoji Hamada, and a host of Japanese mingei ceramists, to the more avantgarde creations by British pot makers Dame Lucy Rie and Hans Coper, and Danish ceramists Inger Thing, Alev Siesbye, and Richard Manz.

Pomona

American Museum of Ceramic Art, AMOCA, 340 S. 339 North Garey Avenue, Pomona CA 91767. Website: www.amoca.org. Se website for udstillingsinformation.

San Francisco

→20.11.22 *Michelle Erickson: Wild Porcelain*. Legion of Honor, Lincoln Park | 100 34th Avenue (at Clement Street), San Francisco, CA 94121. Website: <https://legionofhonor.famsf.org>.

Michelle Erickson's work combines colonial era ceramic techniques and contemporary themes. Specifically for Bay Area audiences, she has produced pieces that incorporate San Francisco landmarks and address local social and environmental issues. The design of these works was directly inspired by pieces in the Bowles Collection of eighteenth-century English porcelain, which forms the core of the Fine Arts Museums' European porcelain collections. In keeping with Erickson's previous political statements, "Wild Porcelain" confronts visitors with issues such as socioeconomic inequality and human encroachment on the environment, while demonstrating that porcelain remains a dynamic medium of artistic expression in the twenty-first century.

Seattle

Seattle Art Museum, Fourth Floor Galleries, 1300 First Ave, Seattle, WA 98101. Website: <https://seattleartmuseum.org>.

Porcelain Room. Vast quantities of translucent, elegantly decorated white-bodied porcelain from China and Japan, arriving in Europe in the seventeenth and early eighteenth centuries, heightened Europeans' fervor for these wondrous wares. In royal palaces, great houses of the aristocracy, and homes of the rising merchant class made wealthy by trade, specially designed rooms showcased porcelain from floor to ceiling as crowning jewels in an integrated architectural and decorative scheme.

Brimming with more than one thousand magnificent European and Asian pieces from SAM's collection, the Porcelain Room has been conceived to blend visual excitement with an historical concept. Rather than the standard museum installation arranged by nationality, manufactory, and date, our porcelain is grouped by color and theme. Today, when porcelain is everywhere in our daily lives, this room evokes a time when it was a treasured trade commodity—sometimes rivaling the value of gold - that served as a cultural, technological, and artistic interchange between the East and the West.

Some of the works on view in the Porcelain Room date back to the 17th century, but this beloved gallery at SAM has stepped into the 21st century with new digital kiosks located at both entrances of the Porcelain Room. Use the interactive experience to gain a brief history of porcelain, zoom in on each of the artworks for a closer look, and read caption information, including the type of object, date, and origin.

Canada

Toronto

Gardiner Museum, 111 Queen's Park, Toronto, Ontario, Canada M5S 2C7. Website: www.gardinermuseum.on.ca. Se website for udstillingsinformation.

www.facebook.com/keramikvensvenner

Keramikkens Venner har en Facebook-gruppe, som alle medlemmer, der ønsker det, kan få adgang til, hvis man anmoder om det, som er Facebook-bruger.

Keramikkens Venners Facebook-gruppe er i princip-pet åben for alle, idet andre, som har interesse for foreningens virke, også kan blive medlem af gruppen.

Keramikkens Venners Facebook-gruppe har aktuelt lige omkring 1500 medlemmer.

Bøger, kataloger og artikler om dansk keramik 2022

ved Gunnar Jakobsen

Ansehen! Kunst und Design von Frauen 1880-1940. Herausgegeben von Tobias Hoffmann und Anna Grosskopf. Veröffentlichung des Bröhan-Museums Nr. 43. Bröhan-Museum, Landesmuseum für Jugendstil, Art Deco und Funktionalismus, Berlin og Hirmer Verlag [Website: <https://www.hirmerverlag.de>], München 2022. 224 s. ill. noter. ib. 39,90 €. [Fanny Garde, Effie Hegermann-Lindencrone og Marianne Høst m.fl.].

Sappho/Sapfo. Udstilling med værker af Peter Brandes og Mille Søndergaard. Forlaget Wunderbuch [Website: <https://forlaget-wunderbuch.dk>], Skive 2022. 112 s, se specielt s 10-11, 45-55, 80 og 86-93. ill. litt. hf. [Peter Brandes og Sverre Tveito Holmen].

Bregnøs fald fra tinderne. Af Mathilde Rude. Antik & Auktion. 26. årg. 4/2022, s 24-29. ill. [Jens Jacob Bregnø].

Gudrun Hasle dk · Martin Brandt Hansen gl. Import/Eksport. Nardatlantens Brygge, København 2022. 24 s incl omslag, se specielt s 2 (Import/Eksport), s 14-21 (At være inde, ude og et sted derimellem. Laila Altinbas om Martin Brandt Hansen) og s 22. ill. [Martin Brandt Hansen].

Ikke en fugl, ikke en fisk, ikke en frø. Peter Carlsen. Galerie Moderne [Website: <https://www.galeriemoderne.dk>], Silkeborg 2022. [28 s incl omslag]. ill. (s 6 Orfeus' sange. Af Henrik Omme og s 10-12 Ikke en fugl, ikke en fisk, ikke en frø. Peter Carlsen).

Gabriele Jacobsen, Vejen Kunstmuseum, Vejen 2022. 20 s incl omslag. ill. (s 2-5 Anna Gabriele Jacobsen - født Rohde. Niels Hansen Jacobsens første hustru. Af Kirsten Norn, s 6-11 Madame - Kunstneren Gabriele Jacobsen født Rohde & fotografen Elisabeth Schack. Af Teresa Nielsen og s 12-19 Kunstneren Gabriele Jacobsen - at lede med lys og lygte. Af Teresa Nielsen).

Nina Møller Kristensen · En keramikker. Af Nina Holth. Forlaget Gratosia, København 2022. 225 s. ill. ib. 349,95 kr.

Tentacular Thinking. Pernille Pontoppidan Pedersen. HB381, New York [2022]. 55 s. ill. (s 3 Introduction. By Juliet Burrows and Kim Hostler, s 7-13 Much of Muchness. By Glenn Adamson og s 45-49 Pernille Pontoppidan Pedersen, interviewed by Glenn Adamson).

Merete Rasmussen. Expansion. Pangolin, [Website: www.pangolin.com], London 2022. 64 s. ill. 10 £. (s 3-4 Foreword. By Polly Bielecka).

Ruhwald VS. Stålhane. Rian Designmuseum og Rörstrand Museum, Falkenberg og Lidköping 2022. 48 s. ill. noter. parallel svensk/dansk og engelsk tekst. (s 4-11 Ett oväntat möte/An unexpected encounter. Av/by Love Jönsson, s 14-19 At søge, finde og huske. Af/by Anders Herwald Ruhwald, s 22-31 Anders Herwald Ruhwald. Gräva fram historien, väcka drömmar till liv/Mining histories, waking dreams. Av/by Shelley Selim og s 34-40 Förstå baklänges/Understanding backwards. By Martina Margetts).

Hans Vangso. Keramik. Boggalleriet [Website: www.boggalleriet.dk], Rønne 2022. 104 s. ill. tekster på engelsk og dansk. 150 kr. (s 3-7 The Ceramic World of Hans Vangso. By Henning Jørgensen, s 34-36 Hans Vangso. Af Klara Lilja, s 37-39 Hans Vangso. By Klara Lilja og s 64-65 Hans Vangso. By David Whiting).

Willumsen, Gauguin, Lilja. Mellem myte og virkelighed. Red. af Louise Bugge Jacobsen & Christina Rauh Oxbøll. Willumsens Museum, Frederikssund og Clay Keramikmuseum Danmark, Middelfart 2022. 96 s. ill. litt. noter. 125 kr. (s 7-9 Forord. Af Pia Wirnfeldt & Lisbeth Lund, s 10-33 Med det famlende begyndte jeg. Af Louise Bugge Jacobsen, s 34-55 Myter i ler og glasur. Af Christina Rauh Oxbøll, s 58-79 En ung generations forhold til keramik som kunstform. Eksemplificeret gennem Klara Lilja samt enkelte andre unge kunstnere. Af Karen Kitani Harsbo).

Seeing Things · Collected Writing on Art, Craft and Design. By Alison Britton. Occasional Papers [Website: <https://occasionalpapers.org>]. 2022. 312 s. ill. index. 28 £. (s 142-144 On the Edge of Possibility og s 266-271 Karen Bennicke · Curiosity and Speculation). ill. noter. [Karen Bennicke og Bodil Manz m.fl.].

Stentøj i topklasse. Af Jenny von Platen. Antik & Auktion. 26. årg. 5/2022, s 46-53. ill. [Saxbo med Nathalie Krebs samt Léon Galleto, Hugo Liisberg, Jais Nielsen, Oscar Olsen, Axel Salto, Edith Sonne [Bruun] og Eva Stæhr-Nielsen m.fl.].

AfterGlow. New Nordic Porcelain. Clay Keramikmuseum Danmark [Website: <http://claymuseum.dk>], Middelfart 2022. [16 s]. ill. (s 2 [Tekst]. Af Catrine Danielsen, Bettina Køppe og Andreas Rishoved samt tekster af de enkelte keramiske kunstnere). [Ane Fabricius Christiansen, Michael Geertsen, Mette Hannemann og Anne Tophøj].

After Glow. New Nordic Porcelain. Ed. by Bettina Køp-
pe, Catrine Danielsen & Andreas Rishoved. Arnoldsche
Art Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart
2022. 198 s. ill. litt. engelsk tekst. ib. 38 €. [Ane Fabrici-
us Christiansen, Michael Geertsen, Mette Hannemann og
Anne Tophøj].

Børglum Kloster 2022. Maja Lisa Engelhardt · Gerda
Louis-Hansen · Peter Brandes · Anders Hald. Børglum
Kloster, Vrå 2022. [32 s.] ill. [Peter Brandes og Anders
Hald].

Bachelor Project 2022. Flat Craft. Royal Danish
Academy · Crafts in Glass and Ceramics, Bornholm,
Nexø 2022. 93 s. ill. engelsk tekst. [Anna Rolighed
Thyme, Annika Hviid, Julie Sandra Tagholm Hansen,
Sidsel Holsteen Davidsen].

Keramik i kunstneriske rammer. Interview med Carsten
Groth ved Mathilde Rude. Antik & Auktion. 26. årg.
3/2022, s 6-15. ill. [Gutte Eriksen, Mette Maja Greger-
sen, Niels Hansen Jacobsen, Louise Hindsgavl, Hans
Hjorth, Marianne Krumbach, Morten Løbner Espersen,
Bodil Manz, Richard Manz, Patrick Nordström, Christi-
an Poulsen, Jane Reumert, Inger Rokkjær, Axel Salto,
Christian Schou Christensen, Bente Skjøttgaard, Bettina
Frølund Storm, Hans Vangso, Gertrud Vasegaard og
Per Weiss m.fl. samt Saxbo].

Med känsla för keramik. Interview med Carsten Groth
ved Mathilde Rude. Antik & Auktion. [svensk udgave].
5/2022, s 6-15. ill.

***Skulle der være titler, som mangler, så send venligst
en mail herom til Keramikens Venners sekretær.***

Bøger mv 2022 om dansk keramik

*Potter, krukker og fåde - lokalt fremstillet lertøj i Dan-
mark og Hertugdømmerne 1600-1850*. Illustreret med
eksempler fra Ehlers Samlingen. Red. af Lennart S.
Madsen, Bodil Møller Knudsen og Frauke Witte. Ehlers
Samlingen [Website: [https://historiehaderslev.dk/ehlers-
samlingen](https://historiehaderslev.dk/ehlers-samlingen)], Haderslev. januar 2022. 350 s. ill. litt. noter.
ib.

100 års dansk keramik. Af Carsten Bagge Laustsen.
Turbine [Website: <https://turbine.dk>], Aarhus. 15.02.23.
256 s. ill. litt. ib. 399,95 kr.

*Royal Copenhagen and Bing & Grøndahl Porcelain,
Stoneware and Faience - Forging a Legacy*. 1-2. By
Elliot Todd. ACC Art Publishing [Website: <https://>

www.acc-artbooks.com/uk], Woodbridge. 13.03.23.
900 s. ill. litt. noter. index. ib. 125 £.

Jens H. Quistgaard. The sculpting designer. By Stig
Guldberg. Phaidon. foråret 2023. 288 s. ill. litt. ib.

Dansk Keramisk Bibliografi · Supplement. Af Gunnar
Jakobsen. Forlaget Vandkunsten [Website: [http://www.
forlagetvandkunsten.dk](http://www.forlagetvandkunsten.dk)], København. forår 2023. 400 s.
ib.

Saxbo. Red. af Anders Uhrskov med bidrag af bl.a.
Gerd Bloxham Zettersten, Mirjam Gelfer-Jørgensen,
Kevin Henry, Jette Hoffmeyer, Gunnar Jakobsen,
Anders Uhrskov og Elsebeth Welander-Berggren m.fl.
Gad, København 2023. 350 s. ill. litt. noter. ib.

Niels Hansen Jacobsen. Red. af Teresa Nielsen med
bidrag af Teresa Nielsen og Malene Wagner m.fl.
Vejen Kunstmuseum [Website: [www.vejenkunstmu-
seum.dk](http://www.vejenkunstmu-
seum.dk)], Vejen. ill. litt. noter. ib.

Spor i Keramikken & Keramiske Profiler 1880-2012.
Af Ane Maria og Annimi Holst-Schmidt. [Website:
www.keramik-i.dk].

Nye udenlandske bøger 2022-2023 – et udvalg

Nina Malterud. Av/by Jorunn Veiteberg, Glen Adam-
son & Ann Britt Ylvisaker. Hatje Cantz Verlag [<https://www.hatjecantz.de>], Stuttgart. 2022. 148 s. ill. litt. ib.
norsk og engelsk tekst. 40 €.

Porslinsdrömmar. Ett oäkta Porcellains eller Faijance
Wärk i Uppland 1755–1824. Av Bengt Nyström &
Annika Tegnér. Appell Förlag [<https://appellforlag.se>],
Stockholm. 11.22. 256 s. ill. litt. noter. ib. 288 SEK.

Around the World in 80 Pots. The story of humanity
told through beautiful ceramics. Ashmolean Museum
[Website: <https://www.ashmolean.org>], Oxford og
Welbeck Publishing Group 13.04.23. 240 s. ill. litt.
noter. ib. 20 £.

Barock. Zeitalter der Kontraste. Von Kaspar von
Greyerz et al. Christoph Merian Verlag [Website:
<https://www.merianverlag.ch>], Basel. 01.09.22. 196
s. ill. litt. noter. ib. 34 €.

Tin Glazing and Image Culture. The MAK's Maiolica
Collection in Historical Context. Ed. By Lilli Hollein.
With contributions by Rainald Franz, Michael Göbl,
Nikolaus Hofer and Timothy Wilson. Arnoldsche Art
Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart.
07.22. 272 s. ill. litt. noter. ib. 48 €.

- New ways with Clay. Ceramics in Contemporary Art.* By Ralph Rugoff et al. Hatje Cantz Verlag [Website: <https://www.hatjecantz.de>], Berlin. 17.10.22. 160 s. ill. ib. 40 €.
- Bernard Leach. Discovered Archives.* Ed. by Simon Olding. Crafts Study Centre [Website: <https://www.csc.uca.ac.uk>], Farnham 2021. 220 s. ill. litt. noter. hf. 25 £.
- Beyond East & West. Memoirs, Portraits and Essays.* By Bernhard Leach. Annotated edition. Unicorn [Website: <http://www.unicornpublishing.org>], London. 10.01.23. 368 s. ill. ib. 25 £.
- Lucie Rie - Modernist Potter.* By Emmanuel Coper. Sainsbury Centre for Visual Arts [Website: <https://www.sainsburycentre.ac.uk>], Norwich 2022. 344 s. ill. litt. noter. hf. 25 £.
- Richard Batterham · Studio Potter.* By Tanya Harrod, Sarah Griffin and Nigel Wood. V&A [Website: <https://www.vam.ac.uk>], London 2022. 128 s. ill. litt. ib. 30 €.
- Richard Batterham.* Essay by Mike Dodd. Goldmark Gallery [Website: <https://www.goldmarkart.com>], Uppingham 2022. 64 s. ill. 10 £.
- The Pottery of John Ward.* Ed. by Emma Crichton-Miller. Foreword By John Ward. Lund Humphries Publishers Ltd. [Website: <https://www.lundhumphries.com>], Aldershot. 03.10.22. 128 s. ill. litt. ib. 35 £.
- Studio Ceramics.* By Alun Graves. Thames & Hudson [Website: <https://thamesandhudson.com>], London. 06.04.23. 416 s. ill. litt. ib. 60 £.
- Wasser im Jugendstil.* Heilsbringer und Todesschlund. Von Ingeborg Becker et al. Deutscher Kunstverlag [Website: <https://www.deutscherkunstverlag.de>], Berlin 2022. 448 s. ill. litt. noter. ib. 54 €.
- The Man with the Butterfly Tie.* Ceramics Essays in Honour of Brian Haughton. Ed by Anna Haughton. Arnoldsche [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart 2022. 192 s. ill. litt. noter. ib. 38 €.
- All Walks of Life.* A Journey with the Allan Shimmerman Collection. Meissen Porcelain Figures of the Eighteenth Century. Ed. by Vanessa Sigalas/Meredith Chilton. Arnoldsche Art Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart. 09.22. 400 s. ill. litt. noter. ib. 68 €.
- Döppsbäckere.* Die Töpfereien von Glimbach, Gevenich und Körrenzig und ihr Anteil an der Töpfertradition des 17. bis 20. Jahrhunderts zwischen Rhein und Maas. Von Simon Matzerath und Ernst Helmut Segschneider. Nünnerich-Asmus Verlag & Media [Website: <https://www.na-verlag.de>], Oppenheim am Rhein 2022. 332 s. ill. litt. ib. 39 €.
- Paul Scheurich.* Porzellangestalter, Zeichner, Grafiker | Porcelain designer, illustrator, graphic artist. By von/by Meissen Porzellan-Stiftung. Sandstein Kommunikation. 176 s. ill. 34 €.
- Gerhard Lutz "Tonkunst".* Von Dieter Oehms und Ulrike Schwartz. [Künstlerinnen und Künstler in Ostbayern: Sammlung Oehms]. Lichtung. 20.10.22. 100 s. ill. 18 €.
- Ernest Chaplet.* The Peter Marino Collection. By Etienne Tornier. Phaidon Press [Website: <https://www.phaidon.com>], London. 01.02.23. 224 s. ill. litt. noter. ib. 250 €.
- Roger Capron.* Céramiste. Par Staudenmeyer/Capron. Éditions Norma [Website: <https://www.editions-norma.com>], Paris 2022. 250 s. ill. litt. ib. 51 €.
- Italian Maiolica and Other Early Modern Ceramics in the Courtauld Gallery.* By Elisa Sani. Courtauld [Website: <https://courtauld.ac.uk>] og Paul Holberton Publishing [Website: <https://www.paulholberton.com>], London. 15.11.22. 304 s. ill. litt. ib. 50 £.
- Lucio Fontana Catalogue Raisonné.* Catalogue Raisonné of Ceramic Sculptures. Ed. by Luca Massimo Barbero. Skira Editore [Website: <https://www.skira.net/en>] Milano. 29.09.22. 720 s. ill. ib. 250 £.
- Immaterial.* Lucio Fontana Ceramics. By Paola Campiglio and Paola Bonacina. Skira Editore [Website: <https://www.skira.net/en>], Milano. 29.12.22. 136 s. ill. ib. 45 £.
- Hunting Potters in South Asia.* A 26 year Journey in Search of the Traditional Potters of India and Pakistan. By Jane Gibson. Matador. 2022. 240 s. ill. hf. 18,99 £.
- Ceramics of Seduction.* Glazed wares from Southeast Asia. By Francisco Capelo and Dawn F. Rooney. River Books. 2022. 344. s. ill. litt. noter. hf. 40 £.
- Transformative Jars.* Asian Ceramic Vessels as Transcultural Enclosures. Ed by Anna Grasskamp, Michael Yonan and Anne Gerritsen. Bloomsbury Academic [Website: <https://www.bloomsbury.com/us/academic>], New York. 29.05.23. 296 s. ill. litt. noter. hf. 85 £.
- New Finds of Yuan Dynasty Blue-and-White Porcelain from the Luomaqiao Kiln Site, Jingdezhen.* An Archaeological Approach. By Yanjun Weng and Li Baoping.

Unicorn [Website: <http://www.unicornpublishing.org>], London 2022. 176 s. ill. litt. noter. ib. 30 £.

Yaozhou Wares from Museums and Art Institutes Around the World. Including Yaozhou Tribute Wares. By Rose Kerr. ACC Art Publishing [Website: <https://www.accartbooks.com/uk/>], Woodbridge 2022. 288 s. ill. litt. noter. ib. 198 £.

Chinese Art Objects, Collecting, and Interior Design in Twentieth-Century Britain. By Helen Glaister. [The Histories of Material Culture and Collecting, 1700-1950]. Routledge [Website: <https://www.routledge.com>], London. 26.08.22. 182 s. ill. litt. noter. ib. 120 £.

The Secret of Colours. Chinese Ceramics in China and Europe from the Eighteenth Century to the Present. By Pauline d'Abrigeon. Five Continents Editions [Website: <https://www.fivecontinentseditions.com>], Milano. 26.10.22. 180 s. ill. litt. engelsk og fransk tekst. 45 €.

Porcelain for the Emperor. Manufacture and Technocracy in Qing China. By Kai Jun Chen. University of Washington Press [Website: <https://uwapress.uw.edu>], Seattle. 03.01.23. 321 s. ill. litt. noter. ib. 52 £.

Blue-and-White Porcelain. Creation, Development and Competition in China, Japan and Europe. By Meili Yang. Sussex Academic Press (UK) [Website: <http://www.sussex-academic.com>]. 01.02.23. 300 s. ill. litt. noter. ib. 90 £.

Watercolors and Ceramics. By Zao Wou-KI. D Giles Limited [Website: <https://gilesltd.com>], London. 02.05.23. 128 s. ill. ib. 38.67 £.

Fragile Cargo. The World War II Race to Save the Treasures of China's Forbidden City. By Adam Brookes. Atria Books [Website: <https://www.simonandschusterpublishing.com/atria>]. 14.02.23. 384 s. ill. 28.99 \$.

Khmer Ceramics. Beauty and Meaning. By Dawn F. Rooney. River Books 2023. 216 s. ill. ib. 40 £.

Listening to Clay. Conversations with Contemporary Japanese Ceramic Artists. By Alice North, Halsey North, and Louise Allison Cort. Monacelli Press/Phaidon Press [Website: <https://www.phaidon.com>], London. 352 s. ill. litt. ib. 60 €.

The Story of the Tekkieh Moaven. Kermanshah, Iran. By Seif Hadi. Arnoldsche Art Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart. 01.09.22. 144 s. ill. litt. 60 €.

Korea. Keramiek en cultuur/Ceramics and culture. Waanders Uitgivers [Website: <https://www.waanders.nl>], Zwolle 2021. 144 s. ill. litt. noter. nederlandsk og engelsk tekst. ib. 24,95 €.

Contemporary Black American Ceramic Artists. By Chotsani Elaine Dean and Donald A. Clark. Schiffer Publishing [Website: <https://schifferbooks.com>]. Atglen, Pennsylvania. 28.12.22. 256 s. ill. litt. ib. 54,99 £.

Clay Pop. By Alia Dahl. Rizzoli International Publications [Website: <https://www.rizzoliusa.com>], New York. 28.03.23. 256 s. ill. litt. ib. 65 \$.

Willumsen, Gauguin, Lilja. Mellem myte og virkelighed. Red. af Louise Bugge Jacobsen & Christina Rauh Oxbøll. Willumsens Museum, Frederikssund og Clay Keramikmuseum Danmark, Middelfart 2022. 96 s. ill. litt. noter. 125 kr.

I Udstillingen ”*Willumsen, Gauguin, Lilja. Mellem myte og virkelighed*”, der i sommer vises på keramikmuseet Clay i Middelfart og senere fortsætter til Willumsens Museum i Frederikssund, kombineres værker af to hovedskikkelser inden for dansk keramik, J.F. Willumsen (1863-1958), og Jean René Gauguin (1881-1961) med arbejder af en ung, nulevende kunstner, Klara Lilja (f. 1989).

Udstillingen ledsages af en mindre publikation med tre introducerende essays til de tre kunstnere. Idéen med at kombinere de to kunstnere fra det 20. århundrede med en højst nulevende bæres af, at de tre skønnes at have det til fælles, at de har en frit fabulerende tilgang til deres skulpturelle keramik, at de er fantasirige og trækker på et væld af til tider beslægtede inspirationskilder fra for- og nutid i deres kunst. Ingen af dem er uddannede keramikere, og for især Willumsen må keramikken ses i lyset af hans øvrige værk som billedkunstner. Samtidigt er det en svær balance at kombinere to så indlysende gode gamle mestre med en forholdsvis uprøvet kunstner.

Der er før lavet store udstillinger med Willumsens og Gauguins keramik, ligesom den er beskrevet fyldigt i tidligere publikationer, så denne publikations berettigelse må netop ligge i sammenstillingen.

Museumsinspektør ved Willumsens Museum, Louise Bugge Jacobsen skildrer i første bidrag kort Willumsens arbejde med keramik, der især fandt sted i årene 1890-1900. Materialet fik han øje på under et ophold i Paris, hvor han begyndte at eksperimentere med ler og glasurer. Keramikens tematik og dens afsæt i hans personlige liv eksemplificeres bl.a. i *Familievasen* fra 1891 og hans talrige forstudier til *Det store relief*, der beskæftigede ham i en årrække i forskellige materialer. Der drages paralleller til flere malerier i hans produktion, og hans tidlige inspiration fra bl.a. ægyptisk kunst, som han stiftede bekendtskab med i Louvre-museet samt indtryk af såkaldt ”primitiv” kunst, der kom til at præge hans keramiske formsprog med en vis forenkling, berøres også. Efter hjemkomsten fra Paris fulgte hans korte, men vigtige periode som kunstnerisk leder på Bing & Grøndahl fra 1987-1990, som også skildres kort. Her kunne man godt have ønsket et lidt større

fokus på samtidens internationale kunststrømninger og franske keramikere i Parisermiljøet.

Bogens andet essay af museumsinspektør Christina Rauh Oxbøll omhandler Jean René Gauguins utraditionelle tilgang til det keramiske materiale, hans søgen efter nye udtryk i leret bl.a. ved at bruge groft ler og iblande meget chamotte, samt hans senere brug af fajance. Det sidste var inspireret af eksperimenter, han havde mulighed for at udføre på Sevres fabrikken i Frankrig 1926-27. Det var en erfaring, han kunne bruge hos Bing og Grøndahl, hvor han blev tilknyttet fra 1923. Senere ved samme fabrik tog han igen stentøjet til sig, nu med interessante kraftige flydeglasurer. Hans udtryk spænder derfor fra lidt rå skildringer i leret med få glasureffekter til seriefremstillede fajancefigurer, glaseret i pastelagtige toner af broderen Pola. Tematikken er bl.a. dyr, mytologiske emner, private temaer og senere mere amorfe væsener. Også her nævnes kunstnerens inspiration fra bl.a. oldtidens kulturer og ”primitiv kunst”, ikke mindst præcolumbiansk keramik, som han havde set på en udstilling i København i 1922, mens relationen til faderens, Paul Gauguins kunst, blot berøres meget kort.

Sidste afsnit, skrevet af lektor ved Kunstakademiets billedkunstskoler Karen Kitani Harsbo, har naturligt nok en lidt mindre biografisk karakter, Klara Liljas alder og begyndende værkerfaring taget i betragtning. I stedet fortælles om, hvorledes uddannelsen på Kunstakademiet finder sted i dag, bl.a. inden for det keramiske felt, og om hvilken inspiration en ung generation trækker på nu, hvor uddannelser ikke er materialebundne som før. For Lilja selv pointeres inspiration fra besøg i Japan, fra japansk keramik og mangatematik, samt hendes optagethed af glasurens væsen, der har fået hende til både at studere Willumsens glasureksperimenter og notater, og rent praktisk at begynde på at arbejde sig igennem Artigas glasurprøver. I hendes keramiske værk indtil nu fremdrages temaer som refleksion over menneskekrop og naturelementer bl.a. som i afgangsværket *Resurrection*. Som eksempler på den unge generations tilgang til feltet generelt nævnes også fem andre unge kunstnere.

Alt i alt fungerer afsnittene om de tre kunstnere godt, og hovedpunkter i deres værk trækkes rimeligt op, men det forbliver separate bidrag, hvor der i højere grad kunne være trukket linjer på kryds og tværs imellem dem, da det netop er udstillingens

berettigelse og pointe. Derfor kunne man i teksterne være gået dybere med dialog imellem de enkelte kunsternes værk set i forhold til hinanden og af samme grund have ønsket mere billedmateriale. En sammenligning er nu overladt til betragteren selv, mens udstillingerne eksisterer, men bliver sværere at forholde sig til i publikationens efterliv.

Ulla Houkjær

Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.

Ansehen! · Kunst und Design von Frauen 1880-1940.

Herausgegeben von Tobias Hoffmann und Anna Grosskopf. Veröffentlichung des Bröhan-Museums Nr. 43. Bröhan-Museum, Landesmuseum für Jugendstil, Art Deco und Funktionalismus, Berlin og Hirmer Verlag, München 2022. 224 s. ill. noter. tysk tekst. ib. 39,90 €.

”*Ansehen! · Kunst und Design von Frauen 1880-1940*“ er udkommet i anledning af en udstilling på Bröhan Museum i Berlin med kunst og kunstindustri samt kunsthåndværk udført af kvinder, hvor de udstillede værker udelukkende er fra museets egen samling.

Mange museer og udstillingssteder excellerer for tiden i kvindeudstillinger ud fra den betragtning, at i dag så godt som glemte eller ukendte kvindelige kunstnere, designere og kunsthåndværkere skal frem i lyset. Da denne bog og udstilling omhandler perioden 1880-1940, er det meget relevant, da kun mænd langt op i tiden havde adgang til kunstakademierne og kvinderne var forvist til uddannelser inden for kunsthåndværk og kunstindustri. En stor del af disse kvinder fik derfor ansættelse især i de kunstindustrielle virksomheder, hvor de, selv om de var meget dygtige, var dårligere betalt end deres mandlige kolleger.

At kvinder har haft vanskelige vilkår, ser man ved at sammenligne, hvor mange værker der i Bröhan-Museums samling findes af mænd, og hvor mange der er udført af kvinder. Således findes kun værker af 99 kvinder, hvoraf en del er ret ubeskrevne, mens der er værker af mere end 1.000 mænd, og ud af samlingens 20.000 objekter er kun 1.500 helt eller delvist udført af kvinder, dvs omkring 7,5%.

I Bröhan-Museums samling indgår fortrinsvis kunst, kunsthåndværk og kunstindustrielle værker af tyske kvinder, men museet har også anskaffet værker af kvinder fra Danmark, Sverige, Frankrig og Østrig.

Knap 40 af de 99 kvinder, som museet har værker af, er udtaget til særskilt beskrivelse eller som par, mens nogle få behandles som en del af en gruppe, fx ”Keramikerinnen der Wiener Werkstätte”.

Det er jo fint nok med de særligt udvalgte, som man i forvejen har en viden om, og som hver får tildelt en tekstsider plus en eller flere billedsider, men som kunne have fortjent en mere omfattende behandling, hvilket også gælder de tre danske Fanny Garde og Effie Hegermann-Lindencrone samt Marianne Høst.

Marianne Høst (1865-1943), der er uddannet fra Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder men også fra Marie Luplau og Emilie Mundts Malerskole, virkede en år-række ved Den kongelige Porcelainsfabrik og 1905-1909 ved Porzellan-Manufaktur Meissen, uden at man dog får ret meget at vide om denne tid, hvilket kunne have været interessant. Samtidigt med underglasurmaleriet arbejdede hun med oliemaleriet, hvilket fortsatte efter hjemkomsten fra Tyskland.

De to andre danske kvinder Fanny Garde (1855-1928) Effie Hegermann-Lindencrone (1860-1945) og er begge uddannet ved Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder, hvor de mødtes da Fanny Garde underviste der i linearfag (1877-1884). De var begge først ansat ved Kjøbenhavns Lervarefabrik (1885-1886) og derefter fra 1886 frem til de døde ved Bing & Grøndahl. De får tilsammen en tekstsider og fire afbildninger, i alt 6 sider, hvor litteraturhenvisningerne er sparsomme, og ingen danske kilder er nævnt, så mulighederne for videre læsning er minimale, lige bortset fra linket til Dansk Kvindebiografisk Leksikon, selv om mere litteratur på dansk findes om de to. Nævnes bør dog henvisningen til artiklen ”Between Art, Craft and Industry · Porcelain techniques of Fanny Garde and Effie Hegermann-Lindencrone” af Marta Rachlewicz. Noterne og dermed litteraturhenvisningerne for alle tre henviser til Bröhan-Museums meget fine ”Porzellan · Bestandskatalog” fra 1993.

Bagerst i bogen er et ’Künstlerinnenindex’, som oplister alle 99 i Bröhan-Museum repræsenterede kvindelige kunstnere, hvoraf mere end halvdelen ikke er særskilt behandlet i bogen. Således af danskere en frk. Andersen/Andreasen, som man mangler fornavnet på, men kun ved, at hun var ansat på Den kongelige Porcelainsfabrik omkring 1900, formentlig som modellør. Endvidere finder vi Andrea Pedersen, hvoraf det fremgår, at hun har været ansat på Den kongelige Porcelainsfabrik omkring 1905, mens hendes fødsels- og dødsår er museet ubekendt. Disse kunne man nu nemt have fundet ved et opslag i Dansk Keramisk Bibliografi (2014), hvoraf det fremgår, at hun er født Andrea Jørgine Rasmine Pedersen samt at hun er gift Nielsen og levede fra 1872-1936. Sparsomme oplysninger finder vi også om Elisabeth Drewes Kofoed (1877-1948), Ingeborg Plockross Irminger (1872-1962), Jenny Meyer (1866-1927), Anna Smidth (1861-1951) og Ingeborg Thorup (1860-1921) samt prinsesse Marie af Danmark (1865-1909).

Nu er der i anmeldelsen fokuseret på de danske porcelænskunstnere, men tilsvarende ”mangler” gør sig formentlig også i et vist omfang gældende for de tyske, hvor der i hvert fald findes væsentlige monografier om bl.a. Käthe Kollwitz, Hedwig Bollhagen, Marguerite Friedlaender samt Eva Stricker-Zeisel og sikkert om endnu flere. I indledningen giver man udtryk for, at man håber, at bogen vil inspirere til, at der bliver forsket mere i de ”glemte” kvinder og deres livsværk.

Bogen er flot illustreret med helsides fotografier af de enkelte beskrevne kunstnere og designeres værker lige fra det keramiske til sølv og andre arbejder i metal, møbler, tekstiler og mode.

Gunnar Jakobsen

After Glow. New Nordic Porcelain. Ed. by Bettina Køppe, Catrine Danielsen & Andreas Rishoved. Arnoldsche Art Publishers [Website: www.arnoldsche.com], Stuttgart 2022. 198 s. ill. litt. ib. 38 €.

[s 7 Foreword; s 9-10 The Establishment of New Nordic Porcelain Forum. By Catrine Danielsen, Bettina Køppe & Andreas Rishoved; s 13-19 Post-Factory Ceramics. By André Gali; s 25-26 White Light, White Heat. Contemporary Work in Porcelain. By Glenn Adamson; s 31-32 Obsolescence and Renewal. By Neil Brownsword; s 49-145 After Glow - Contemporary Porcelain. The Process and Results of 13 Artists Working at Nordic Residencies; s 146-152 Royal Copenhagen Porcelain Manufactory and Bing & Grøndahl; s 153-156 From Renewal to Commercialisation. By Mirjam Gelfer-Jørgensen; s 158-160 Gustavsberg Porcelain Factory; s 161-169 Gustavsberg Porcelain Factory. A Living History. By Ulrika Schaefer; s 170-72 Porsgrunds Porselænsfabrik; s 173-179 Porsgrunds Porselænsfabrik. A Norwegian Porcelain Manufactory against All Odds. By Peder Valle; s 180-182 Arabia; s 183-194 The Fin(n)ish(ed) Ceramics Industry. By Elise Simonsson; s 196-197 Artists. Heidi Bjørgan, Ane Fabricius Christiansen, Michael Geertsen, Ann-Britt Haglund, Mette Hannemann, Kirsi Kivivirta, Veera Kulju, Irene Nordli, Pauliina Pöllänen, Andrea Scholze, Anne Tophøj, Martin Woll Godal, Karol Zarbock].

I 2017 fandt et seminar sted i Kunsthall Grenland i Porsgrunn i forbindelse med en soloudstilling af Torbjørn Kvasbø. Som foredragsholdere var også inviteret Bettina Køppe, Irene Nordli og Mia E. Gøransson. Det blev begyndelsen til et nyt nordisk projekt med fokus på porcelæn og den nordiske porcelænsindustri. Første skridt blev dannelsen i 2018 af New Nordic Porcelain Forum, et netværk for kunstnere, organisationer og individer, der deler

interessen for porcelæn som et kunstnerisk materiale og dets kulturhistorie i industriel sammenhæng. Projektet har fast base på Kunsthallen Grenland i Porsgrunn med Andreas Rishoved som ledende koordinator og det er støttet af Nordisk Kulturfond samt en lang række af nordiske og nationale både offentlige og private fonde og organisationer.

Projektet har siden stiftelsen udviklet sig imponerende gennem samarbejdet mellem netværkets mange aktører, som er mødtes til møder, seminarer og værkstedsophold med refleksioner over nordisk identitet, kunstneriske praksisser mv. Næste fase var gennemførelsen i august 2021 af i alt 13 udvalgte nordiske kunstneres residencies fordelt på fire nordiske keramiske virksomheder: Porsgrunds Porselænsfabrik/ Porselænsverkstedet 1400°, Norsk Teknisk Porselen, Gustavsbergs porslinsfabrik og Arabia Art Department Society, mens Ane Fabricius Christiansen arbejdede stedsspecifikt med kaolin på Bornholm.

Værkerne, der udførtes under disse residencies er kernen i en udstilling med titlen *After Glow – New Nordic Porcelain*, der i 2022 er blevet vist i Norge og Sverige, og i Danmark på CLAY. I forbindelse med udstillingen er udkommet den engelsksprogede publikation med samme titel.

Der er stor grund til at glæde sig over, at dette ambitiøse projekt, midt i en tid med Covid-19, lod sig udfolde med rejser og ophold på tværs af de nordiske lande. Det er intet mindre end imponerende, at det lykkedes at gennemføre det praktiske samarbejde mellem kunstnerne og virksomhederne og ikke mindst, at virksomhederne åbnede mulighed og faciliteter for disse residencies.

Det er bogens store fortjeneste, at der her i overskuelig form af forskellige forfattere oprulles den dramatiske historie om de nordiske porcelænsfabrikkers storhed og nationale betydning fra slutningen af 1800-tallet gennem store dele af 1900-tallet, indtil i dag, hvor produktionen for længst er flyttet til Østen og kun meget begrænsede aktiviteter foregår i virksomhedernes gamle industribygninger. Det er en historie, vi kender alt for godt fra Danmark, hvis hæderkronede fabrikker, Den kongelige Porcelænsfabrik og Bing & Grøndahl [Royal Copenhagen 1987] i dag ejes af Fiskars Group i lighed med blandt andre Iittala, Arabia og Rörstrand. Det er tankevækkende, at fabriksbygningerne i Norge, Finland og Sverige er forblevet hjemsted for keramiske aktiviteter; det er desværre ikke tilfældet i Danmark, hvor de gamle bygninger er afhændet, hvilket fremgår af Mirjam Gelfer-Jørgensens artikel ”From Renewal to Commercialisation” (s 153-156).

Formålet med *New Nordic Porcelain* er indkredsningen af, hvordan porcelænet indgår i de nye bevægelser inden for den nordiske keramiske samtidskunst. Hvilken rolle spiller den lange historie om samarbejdet mellem industri og kunstnere i dag, hvor den betydningsfulde keramiske kunst i de senere årtier er udviklet på individuelle kunstneres egne værksteder med det enkelte værk i centrum. Oprøret mod netop det funktionsbestemte og kommercialiseringen af produkterne, som ligger i fabrikkernes DNA, har været medvirkende til udviklingen af bevidstheden om 'craft' som en selvstændig kunstform, som vi kender det i dag.

Forskellige vinkler på denne udvikling fra 'smukke hverdagsting' til 'studio craft' behandles i publikationens meget læseværdige tre artikler af henholdsvis André Gali (s 13-19), Glenn Adamson (s 25-26) og Neil Brownsword (s 31-32), der sætter forløbet i en international sammenhæng med eksempler fra bl.a. det gamle, store, engelske keramikcentrum Stoke-on-Trent. Her fremhæves også nutidens interesse for tingenes materialitet, som manifesterer sig på en lang række områder og har givet fornyet opmærksomhed på samtidskeramikken.

Kernen i *After Glow* er naturligvis de 13 keramikeres værker, som har kunnet ses på udstillingen, og hvor hver kunstner får sit afsnit i publikationen med interview og billedokumentation. Sammenfattende fremgår det, at der er tre hovedkilder til værkerne: Porcelænets lange kulturhistorie, sporerne efter produktionen på fabrikkerne og naturen som inspiration, der har givet en form for fælles afsæt for processerne. Porcelænet som materiale åbner for eksperimenter og værker, der spænder fra det figurative til det abstrakte, fra det organiske til det geometriske og det designorienterede til det konceptuelle. Mangfoldigheden af udtryk er slående og berigende og en hyldest til porcelænets evige fascinationskraft.

Sidst, men ikke mindst, er bogen *After Glow – New Nordic Porcelain* en fryd at få i hænderne. Den er fornemt illustreret med nye fotografiske optagelser fra værkstederne under processen af fotografen Dorte Krogh og med grafisk design af Rasmus Koch Studio, Charlottenlund. Bettina Køppe har stået for koncept og redigering og er derudover en drivende kraft i hele projektet. Udgivelsen af bogen på forlaget Arnoldsche vil sikre, at den kommer vidt omkring, hvad den i høj grad fortjener.

Med bog og udstilling *After Glow - New Nordic Porcelain* er *New Nordic Porcelain Forum* trådt i karakter som en vigtig stemme for nordisk samtidskeramik.

Bodil Busk Laursen

Seeing Things · Collected Writing on Art, Craft and Design. By Alison Britton. 2nd ed. [1. udg. 2014]. Occasional Papers [Website: <https://occasionalpapers.org>]. Antwerpen 2022. 312 s. ill. index. 33 €.

Hvordan tegner en udvikling sig over tid i det faglige felt, vi traditionelt har kaldt kunsthåndværk, iagttaget fra 1980erne op til 2020 af et skarpt 'insider' blik?

"The breadth and ambiguity of the craft field is what has always attracted me to it. You can be concerned with basic practicalities or with elusive ideas, feet on the ground or head in the clouds, or both. Work in the crafts today covers a very wide spectrum from the traditional to the invented, and from the functional to the abstract. All kinds of qualities can be manifested from the raggedly hewn to the meticulously detailed, from the brash to the restrained. It all depends on the object". [Alison Britton i essayet *Craft - Sustaining Alternatives*, 1991].

Den kendte britiske keramikker, Alison Britton (f. 1948), har samlet et stort udvalg af sine egne tekster, skrevet gennem de sidste mere end 40 år, i en bredspektret antologi, der tegner et billede af tendenser, diskurser og udviklinger indenfor det faglige felt i denne periode. Bogen veksler mellem korte tekster, såkaldte galleri-handouts; essays fra kataloger, der omhandler specifikke kunstnere (f.eks. Richard Slee, Walter Keeler, Sam Bakewell, Betty Woodman o.m.a.); tidskriftsartikler; udstillingsessays; anmelderkritik, m.v. - alt ordnet efter årti, fra 1980 op til år 2020. Hvert årtis tekster følges af et kort nutidigt efterskrift med egne kommentarer til dem set fra hendes nuværende ståsted.

Igennem hele sin omkring 50 år lange karriere har Alison Britton kombineret sit keramiske arbejde (som selverklæret potter og én af de betydeligste eksponenter for *The New Ceramics* i de sene 1970ere/tidlige 80ere) med en markant skrivevirksomhed, båret af en stærk vilje til at formulere bud på en forståelse af sin samtids holdninger og nye kunstneriske udtryk i sine tekster. På samme måde har hendes kuratering af væsentlige udstillinger over årene haft dette fokus. Tillige har hun gennem mere end 30 år været en værdsat underviser på masterprogrammet for keramik og glas ved Royal College of Art i London og herigennem ført en kontinuerlig dialog med en lang række engagerede studerende, også mange danske - herunder undertegnede.

Med bogens ovenfor nævnte struktur - kombinationen af de datidige beskrivelser af tidens kunstneriske fokus-punkter og faglige spændinger sat i relief af hendes ældre jeg's erfaringer og forståelser - opnår Britton at bibringe læseren en personlig, nuanceret og kritisk fortælling om vejen frem til, hvor vi står nu.

Synsvinklen er naturligvis primært britisk/angelsaksisk, og teksterne omhandler langt overvejende britiske

kunstnere, værker, udstillinger og diskurser (blandt undtagelserne er i øvrigt to artikler om hhv. Bodil Manz og Karen Bennicke). Så ved læsningen er det absolut en fordel at have et kendskab til den engelske scene, men ikke et must. For bagved det specifikke emne i de enkelte essays eller katalogteksten til en given udstilling er der altid en analytisk nysgerrighed, som er karakteristisk for Alison Britton, og som løfter iagttagelserne op på et langt bredere og landegrænse-overskridende plan. Det, der 'ligger i luften' og optager os i en bestemt tid, er sjældent bestemt af nationale tilhørsforhold.

Seeing Things handler naturligvis om at se på ting - objekter, deres sprog og rationale. Men dobbeltbetydningen i titlen er vigtig - at se på ting, men også at se ting (som ikke er der?) - altså at se bag ved selve tingen. Heri ligger en nøgle til forståelsen af Brittons særlige fortjeneste helt tilbage fra starten af 1980'erne som kraftfuldt talerør for - og aktiv deltager i kampene om - et ændret syn på craft-områdets position og funktion op gennem den postmoderne periode i 1980'erne og 90'erne, og hvad der siden fulgte i den digitale tidsalders opbrydning af nationale traditioner og skarpt definerede kategorier.

Alison Britton abonnerer på ingen måde på den overfladiske betragtning, at grænserne mellem kunst, kunsthåndværk og design er helt udviskede eller irrelevante. Tværtimod erkender hun sit tilhørsforhold tydeligt og insisterer på åbent at favne fraværet af en tydelig definition af crafts-feltet som dets egentlige styrke og potentiale. At se det som et mangfoldigt felt af hybrid karakter. Hun skriver præcist som udøver - som 'insider' - om inspiration, om proces, forhold til materiale, om form og ornament, om (kunst)håndværket, om områdets tilknytning til den funktionelle kunst og om tabet af samme tilknytning. I 1985 skriver hun i en pamflet for British Craft Centre:

'Craft is a means to an end and is not really anything in itself. It consists of doing something properly, and it is a basis of recognition of values and skills and knowledge of materials. It has no real substance or meaning without one or the other of these leanings: the design world and the art world have equal need of it. Craft is a substratum, not an entity'.

Den nøgterne tone er typisk Britton. Hun er ikke roman-tiker. Hun frigør tidligt (ligesom en del andre i hendes generation) den kreative proces fra gamle dogmer om funktionalitet og den nærmest religiøse dyrkelse af håndværket i sig selv og indretter sig i stedet med dobbeltheden eller hybriditeten. Der hvor uvisheden på projektet bliver medspiller, og hvor der er rum for spontan improvisation. *'Shaping at the point of utterance'*, som hun udtrykker det (i essayet *Sèvres with Crazy Kat* fra 1983) om sin og sine 'peers' credo.

Styrken i antologien er dens sammensatte karakter. Det er ikke en bog man nødvendigvis behøver at læse fra den ene ende til den anden. Den egner sig til lystfyldt bladren og 'falden over' artiklerne, der varierer fra halvanden til fem sider. Sproget er klart og generelt skrevet i korte fyndige sætninger. Selv om opdragene til artiklerne er meget forskellige og teksternes karakter derefter, så bæres det hele af Alison Brittons vedvarende dybe engagement i sagen.

Hun evner at tænke i sammenhænge og skrive sig frem i præcise formuleringer uanset om teksten skal tegne et makrobillede af en tids tendenser beregnet på et stort oversigtsværk (f.eks. i essayet *Craft - Sustaining Alternatives* i Martina Margetts bog, *International Crafts*, fra 1991) eller om det ledsager en konkret værkbeskrivelse og biografi af en enkelt kunstner (f.eks. *Takeshi Yasuda - On Celadon*, i *Ceramic Review*, 2005).

I atter andre tekster - for mig de vigtigste - løfter hun sig højt op over feltet og diskuterer overordnet vigtige faglige problemstillinger, f.eks. i *The Manipulation of Skill - On the Outer Limits of Function* (essay til udstillingen, *Beyond the Dovetail*, kurateret af teoretikeren Peter Dormer for Crafts Council i 1991). Og hvis man hører til dem som gerne vil prøve at forstå sit eget fag-område, dets nyere udvikling, diskurs og politik og mulige samfundsmæssige placering vil der vedblivende være meget at hente i disse centrale tekster.

Martin Bodilsen Kaldahl

Ruhwald VS. Stålhane. Red. av Love Jönsson. Texter av Love Jönsson, Anders Herwald Ruhwald, Martina Margetts, Shelley Selim. Utställningskatalog. Rian Designmuseum og Rörstrand Museum [Website: <http://www.rian.se>], Falkenberg og Lidköping 2022. 48 s. ill. noter. parallel svensk/dansk og engelsk tekst. hf.

Utställningen "Ruhwald VS. Stålhane" presenterar en av den moderna skandinaviska keramikens mer framstående konstnärer i form av Carl-Harry Stålhane (1920-1990) vid Rörstrand och den danske, numera New York-baserade keramikern Anders Herwald Ruhwald (f. 1973). Utställningen är baserad på Ruhwalds samling av Stålhane-keramik och hans egna alster. Det är ett möte mellan två generationer inom en av modernismens djupaste keramiska traditioner, den om mystiken och hemligheterna i tingens ytstruktur och glasyreffekter.

De båda keramikernas möte och deras särart behandlas i flera korta essäer, där inte minst Anders Herwald Ruhwalds båda texter är givande.

Utställningen har visats på Rian designmuseum i Falkenberg under våren och kommer att kunna besökas på det nyöppnade Rörstrand Museum i Lidköping mellan 19 augusti och 23 oktober i år.

Bengt Nyström

Lisa Larsson. En resa genom åren. Red. av Love Jönsson. Texter av Love Jönsson och Mattias Larsson. Utställningskatalog. Rian Designmuseum [Website: <http://www.rian.se>], Falkenberg 2022. 160 s. ill i färg och s/v.

Utställningen är framtagen av Rian Designmuseum i samarbete med en japansk utställningsproducent och premiärvisas nu i Sverige efter att först ha turnerat till sju visningsplatser i Japan 2020–2021. Under 2023 kommer den att visas på Vandalorum i Värnamo.

För utställningen har Lisa Larson själv valt ut egna arbeten och arbeten av konstnärer som varit av betydelse för henne, allt ur hennes egna samlingar och innehåller mycket som tidigare inte visats. Vid sidan av dessa och av verk av kollegorna på Gustavsberg presenterar hon också ett urval av folkkonst och andra objekt som hon samlat under sina resor och som påverkat hennes keramiska arbeten. Utställningen liksom katalogen ger oss en uppfattning hennes starka förankring i såväl den modernistiska konsten som hennes kärlek till folkkonstens naiva uttrycksformer. Det blir en berättelse om mer än sju decennier av skapande fantasi och en stark kärlek till leran.

Det är med förtjusning man ser en ny sida av och får nya perspektiv på Lisas alla figurer, människor som djur. Den till utställningen framtagna katalogen är en ovanligt rikt illustrerad skrift på sina 160 sidor. Den följer bokstavligen hennes resa genom decennierna och inleds med en personligt hållen betraktelse över henne som mor och hennes keramik av sonen Mattias Larson. I ett samtal med Love Jönsson berättar hon om vad som inspirerat henne och bl.a. om sina år på Gustavsberg. Därefter presenteras utförligt i korta essäer och med en rik illustration olika stationer i hennes keramiska utveckling, både som konstnär på fabriken och tiden efter då hon får en ny yrkesroll som designer även av andra material. Här redovisas hennes populära mänskliga figurer och hennes fåglar, hundar och mycket annat, liksom den besvarade kärleken till Japan.

Bengt Nyström

Keramik med lysterglasyr. Vägarna till Höganäs. Av Ann-Charlotte Weimarck. Brutus Östlings bokförlag Symposion [Website: <http://www.symposion.se>], Höör 2022. 120 s varav 33 s med ill. i färg. litt. noter. ib.

Ann-Charlotte Weimarck, docent och tidigare lärare vid konstvetenskapen i Lund, gav tillsammans med Torsten Weimarck ut den uppmärksammade och gedigna boken om *Lergodset från Höganäsbolaget 1832-1926* år 2005. Det var en omfattande skildring av Kärllfabrikens hela historia och särskilt konstgodsproduktionen under Albin Hambergs tid vid förra sekelskiftet. Hon har här fortsatt sina forskningar hur den intressanta lysterglasyn spreds över Europa och nådde konstgodsproduktionen i Höganäs via bl.a. Danmark och Herman A. Kähler och sedan togs upp av Hamberg.

”Lysterglasyr”, med författarens ord, ”kan enklast sägas imitera en metallisk yta och ge iriserande reflekterande ljuseffekter.” Historien om den lysterglaserade keramiken börjar redan i den tidiga medeltidens mellanöstern och väckte under 1800-talets romantiska orientalism ett allt starkare intresse med nedslag i engelsk och fransk keramik. Det nya modet spreds över Europa bl.a. genom tidens konst- och industriutställningar. Internationella föregångsmän var bl.a. Théodore Deck och William de Morgan.

Det är intressant att följa Weimarcks redovisning av tillverkningen både av lerkvaliteter och glasyrer fram till Albin Hamberg och hans arbeten vid Höganäsbolaget och i egen verkstad sedan han lämnat bolaget. Det är ett värdefullt bidrag till svensk keramisk historia. Boken är också välillustrerad och försedd med en värdefull litteraturlista.

Det är dock litet förvånande att författaren inte tar upp Edgar Böckman, som efterträdde Hamberg vid Kärllfabriken och som utvecklade en ”vackrare vardagsvara” med enkla dekorer, däribland lysterglasyrer. Fokus ligger visserligen på Albin Hamberg men det hade varit intressant att få se Höganäskonstnärerna insatta i en svensk kontext, när man vet att samtidigt arbetade både Rörstrand och Gustavsberg med omfattande experiment med olika slags glasyrer som Markus Dimdal visat i sin grundläggande bok *Art Nouveau från Rörstrand. Konstkeramiken 1896-1926* (2016).

Bengt Nyström

En keramikers ögonblick. Av Hanna Hagström Ohlén. Galleri Hanna Keramikverkstad [Website: www.gallerihanna.se], Torslanda 2021. 174 s. rikt ill. i färg. ib. 249 SEK.

Ögonblick av upplevelser, ögonblick av lerornas kreativa möjligheter... ”Lerans ögonblick gör arbetet spännande, omväxlande och ger mig som keramikert utmaningar som tar mig vidare till spännande platser, människor och miljöer ...”

Hanna Hagström Ohlén (f. 1970) har gjort en bok om sig själv som konstnär och keramikert, sina mål och intentioner och om sin keramik. Det är intressant på många sätt att följa hennes olika konstnärliga ”perioder”. Inte minst ger skildringen av hennes studieperioder i Italien nya perspektiv på hennes keramik men också på samtida keramiska uttryck. Upplevelserna av italiensk kultur med egna konstnärliga uttryck och med en annan färgskala än den nordiska är fruktbare. Allt är redovisat i korta texter och med en följsam fotografering i färg.

Det har blivit en litet annorlunda men vacker bok, formgiven av Camilla Simonson.

Bengt Nyström

Zerbrechliche Geschichten. Die Entwicklung der Keramik. Böhlau Verlag, [Website: www.vandenhoeck-ruprecht-verlage.com], Köln 2022. 178 s. ill. litt. hf. 29 €.

Museerne i Kassel, som går under betegnelsen *Museumslandschaft Hessen Kassel* har udgivet et oversigtsværk med udvalgte stykker fra museernes keramiksamlinger, 70 i alt. Stoffet er blevet fordelt imellem tre forfattere, der tager sig af hvert sit område. Martin Eberle skriver således om den ældste keramik, især med fokus på stykker, der stammer fra det tyske nærrområde, men også med enkelte eksempler på græsk og romersk keramik fra oldtiden og renæssancekeramik fra Tyskland og Italien. Xenia Schürmann skriver primært om porcelæn fra både Kina og Europa med hovedvægt på perioden 1700-1850, og endelig skriver Fabian Ludovico om nutidig keramik. Stoffet er overordnet set nogenlunde kronologisk disponeret, og til hver genstand er der afsat et opslag med tekst på venstresiden og fotos på højresiden.

Bogen indledes med en meget kort generel indledning på et par sider om hele keramikens historie, der må blive meget summarisk. Derefter følger en lidt længere indledning om dannelsen af kunstsamlingerne i Kassel og deres skæbne igennem tiden. Samlingernes oprindelse skriver sig tilbage til landgreverne af Kassels kunst-

kammer fra det 17. århundrede, der gradvis voksede til op imod år 1800, hvor området ikke mere var selvstændigt. Under vekslende krige blev Hessen Kassel først en del af kongeriget Westphalen med Napoleons bror, Jerome, som konge. Efterfølgende blev det en del af Preussen, og under og efter 2. Verdenskrig undergik det nye forandringer. Hver gang blev dele af samlingerne ødelagt, opdelt eller flyttet, indtil en endelig genforening kunne finde sted med det nye ”museumslandskab” i 2006. Beskrivelsen af samlingernes historie er så interessant, at den ret korte skildring sagtens kunne være fortalt med flere detaljer.

Selve keramikgennemgangen indledes med flere håndformede krukker med indridsede geometriske borter fundet lokalt i grave fra yngre stenalder frem til bronzealderen, fra perioden ca. 2800 f.Kr til 400 f.Kr. Så følger eksempler på antikkens græske sort- og rødfigur-keramik og romersk *terra sigillata*, og derefter enkelte eksempler på tysk keramik fra middelalderen.

Næste gruppe omhandler eksempler på kinesisk porcelæn fra Mingperioden frem til Kangxi 1590-1720. Her bør især nr. 21, to lågvaser med en raffineret familie rose dekoration fremhæves. Derefter følger fine eksempler på japansk porcelæn, og så vender forfatterne sig igen imod det tyske område med stentøjskander og krus fra bl.a. Siegburg, Raeren og Creussen fra det 17. århundrede. Det drejer sig om saltglaseret stentøj med hvidlig eller brun skærv eller gråt stentøj dekoreret med stærke kulturer i emaljefarver. De næste numre omhandler storhedstiden for europæisk fajance og ikke mindst porcelæn med fine eksempler på Meissenarbejder, Sévresporcelæn, og nogle eksempler på en lokal produktion af først fajance, siden porcelæn og stentøj, som landgreverne i Hessen Kassel startede med fajance fra 1680-1780 og porcelæn i perioden 1766-1788. Engelsk stengods og Wedgwood er ligeledes repræsenteret. Derefter følger eksempler på 1800-tallets historicistiske stykker og et par stykker Art Nouveau keramik.

Bogens ti sidste numre omhandler moderne services, og her skrives indsigtfuldt om designere, produktion og anvendelse af især tyske stel, hvoraf flere stadig produceres.

Forfatterens intention har været at lade en slags keramikhistorie vokse frem under læsningen af de enkelte numre. Det lykkes til dels, idet man har valgt både at vise almindelige eksempler på mange teknikker og perioder, der kan illustrere generelle tendenser og gennemsnitvarer fra en bestemt tid og supplere med highlights, der demonstrerer det mere sublime. Et afsnit med forklaringer på fagtermer og

litteraturliste samt indeks underbygger denne intention godt. I de enkelte tekststykker er der lagt utrolig megen vægt på at forklare materialeforekomster, -valg og fremstillingsteknik. Dette fungerer i reglen glimrende, men i Eberles tekster fører det til for mange gentagelser. Billedsiden underbygger fremstillingen skiftende fra helsidesfotos til lidt for små billeder af detaljer, mærker m.m., egentlig mærkeligt, da der er plads på siderne til større fotos. En anden ting, der også havde været plads til og som ofte savnes, er forklaring på motivvalg.

Trods dette er bogen læseværdig og giver lyst til at besøge Kassel.

Ulla Houkjær

Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.

Lüsterkeramik/Luster Ceramics. Schillerndes Geheimnis/Shimmering Secret. Red./ed. von/by Miriam Kühn und Martina Müller-Wiener. Museum für Islamische Kunst, Berlin og Michael Imhof Verlag [Website: <https://www.imhofverlag.de>], Petersberg 2022. 150 s. ill. litt. parallel tysk og engelsk tekst. hf. 29,95 €.

Museum für Islamische Kunst i Berlin har udgivet en monografi, der skal belyse en særlig del af samlingen, den islamiske lustrekeramik.

Med lustre menes keramik, der efter brand af skærv overtrækkes med hvidlig tinglasur og brændes igen. Derefter påføres før en næste reduceret brand dekorationer malet med farver bestående af metaloxider, indeholdende kobber eller sølv, rørt op med vand, eddike og sukkerstof, der efter branden pudses op til metalglinsende partier.

I otte kapitler skrevet af forskellige forfattere indkredses emnet med eksempler fra museets samling. En stor del af denne samling er en donation fra kunstmæcerne Peter & Irene Ludwig, hvis fond også har finansieret udgivelsen. Ludwignavnet vil formodentlig være mange bekendt, da fonden igennem mange år har betænkt et stort antal museer i Tyskland og andre steder med kunst af enhver art.

I første kapitel søges oprindelsen til lustreteknikken kortlagt via arkæologiske fund, først fra Samarraområdet i Irak i 800-tallet, hvor teknikken synes at have sin oprindelse. Dette blev dokumenteret ved udgravninger af den tyske arkæolog Fr. Sarre i årene 1906-14.

I det 10. og 11. århundrede flyttede hovedcentret med irakiske keramikere til Ægypten, hvor handelsbyen Fustat, i dag en forstad til Kairo, blev et

vigtigt center, hvorfra varer solgtes til hele Mellemøsten og udskibedes til Sydeuropa, først og fremmest Spanien. I det 12. århundrede overtog andre centre, nu i Syrien og i Kashan i Iran, hvor teknikken blomstrede de næste 200 år. Motivforskelle i keramikens dekorationer kan være med til at fastslå lustrens spredningsveje.

Næste kapitel handler om noget ganske andet, nemlig restaureringsprincipper. En bestemt vases skæbne følges igennem næsten 100 år, hvor den har været udsat for forskellige restaureringsmetoder. Først en kompletterende restaurering, der skulle skjule defekter, så det modsatte, hvor rekonstruktioner blev fjernet, og nu til sidst en mellemvej, hvor nye supplementter ses, men fuldender form og dekoration.

Kapitel tre tager udgangspunkt i en enkelt vases mønster baseret på sammenhængende figur- og ornamentfelter i form af sekskanter. Mønstrrets paralleller på fliser og andre objekter nævnes, og fliserne dateres meget præcist til Iran 1265-67.

Kapitel fire helliges en beskrivelse af teknikken, dens kompleksitet og ikke mindst den meget krævende brændingsteknik. Her dokumenterer ikke bare arkæologiske fund, men faktisk også en traktat fra 1301 fremgangsmåden. Den er skrevet af Abu I-Qasin, der var ud af et keramikerdynasti fra Abu Tahir i Irak. Et topstykke, en bedeniche i museets samling udført i Kashan i 1226 anføres som eksempel. Efter dette følger en kort billedserie, hvor en nulevende keramik, Abbas Akbari viser teknikken.

I næste afsnit beskrives motivindholdet i flere flise-paneler og deres religiøse kontekst, med bl.a. ornamentbånd med koranvers, igen eksempler udført i Kashan i Iran, flere signerede og daterede af keramikere og værksteder. De var formodentlig oprindelig placeret på gravmæler, og deres symbolik og religiøse betydning diskuteres.

Bogen går videre med et kapitel, der omhandler en samling på 114 lustrefragmenter af fliser og objekter, som den tidligere nævnte Fr. Sarre fra sin privatsamling forærede Museum Fünf Kontinente (tidligere Museum Für Völkerkunde) i München i 1932, som en studie-samling. Fragmenterne stammede fra ikke helt regulære udgravninger i Rey, en forstad til Teheran i Iran, og kan dateres til perioden 12- til midten af 14-tallet.

Det problematiske i fortidens røverier ved arkæologiske steder og de derved tabte oplysninger nævnes, men samtidig fundenes værdi i dag som dokumentation fra et bestemt sted, der ikke mere eksisterer som udgravningsmulighed. En fyldig ledsagende korrespondance afklarer noget i forhold til den i indled-

ningen nævnte formodede tidslinje og spredning af lustreteknikken i Mellemøsten.

Et nyt kapitel er naturligt nok helliget fortællingen om, hvordan lustreteknikken kom med islamiske keramikere til Spanien, hvor først Malaga, siden Manises, Valencia og Sevilla blev centre for lustrekeramik, der siden eksporteredes til Italien, hvor værksteder senere beherskede teknikken. I 1800-tallets historicistiske ånd begyndte man igen at lave lustrekeramik med større eller mindre held rundt om i Europa.

Bogen slutter med et kapitel af keramikeren Abbas Akbari, der igen pointerer teknikens historie og kompleksitet og giver eksempler på en nutidig brug af den både i egne værker og værker af andre, som den spanske keramikeren Arturo Mora Benavent (f. 1970).

Lustreteknikkens historie, som den her angribes fra helt forskellige vinkler, er fascinerende og giver et fint indblik i et meget vigtigt islamisk bidrag til keramikhistorien. Samtidig fremkalder bogen beundring for fortidens keramikere og deres tekniske ekspertise op til 1200 år før vor tid. Bogens layout er smukt tilpasset emnet med en farveholdning i typografi og design, der afspejler lustrens gyldne toner og mørkeblå kontraster.

Ulla Houkjær

Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.

Anmeldes i "keramiske noter 57/2023"

Potter, krukker og fade - lokalt fremstillet lertøj i Danmark og Hertugdømmerne 1600-1850. Red. af Lennart S. Madsen, Bodil Møller Knudsen og Frauke Witte. Ehlers Samlingen, Haderslev. januar 2022. 350 s. ill. litt. noter. ib.

Nina Møller Kristensen · En keramikeren. Af Nina Holbøll. Forlaget Gratiosa, København 2022. 225 s. ill. ib. 349,95 kr.

Porslinsdrömmar. Ett oäkta Porcellains eller Faijance Wärik i Uppland 1755-1824. Av Bengt Nyström & Annika Tegnér. Appell Förlag, Stockholm. 11.22. 256 s. ill. litt. noter. ib. 288 SEK.

Nina Malterud. Av/by Jorunn Veiteberg, Glen Adamson & Ann Britt Ylvisaker. Hatje Cantz Verlag, Berlin 2022. 148 s. ill. litt. ib. norsk og engelsk tekst. 40 €.

The Man with the Butterfly Tie. Ceramics Essays in Honour of Brian Haughton. Ed by Anna Haughton. Arnoldische Art Publishers. Stuttgart 2022. 192 s. ill. litt. noter. ib 38 €.

The Secret of Colours. Chinese Ceramics in China and Europe from the Eighteenth Century to the Present. By Pauline d'Abrigeon. Five Continents Editions, Milano. 09.22. 180 s. ill. litt. engelsk og fransk tekst. 39,99 €.

Italian Maiolica and Other Early Modern Ceramics in the Courtauld Gallery. By Elisa Sani. Courtauld og Paul Holberton Publishing, London. 15.11.22. 304 s. ill. litt. ib. 50 £.

Tin Glazing and Image Culture. The MAK's Maiolica Collection in Historical Context. Ed. by Lilli Hollein. Arnoldsche Art Publishers, Stuttgart. 09.22. 272 s. ill. litt. noter. ib. 48 €.

bøger og kataloger sælges/byttes til anden keramisk litteratur

Litteratur om danske keramikere, fx Thorvald Bindesbøll, Gutte Eriksen, Jean René Gauguin, Svend Hammershøi, Niels Hansen Jacobsen, Karl Hansen Reistrup, Jørgen Haugen Sørensen, Inge-Lise Koefoed, Knud Kyhn, Jais Nielsen, Erik Nyholm, Patrick Nordström, Axel Salto, Nils Thorsson, Gertrud Vasegaard, Bjørn Wiinblad og J.F. Willumsen samt mange mange flere, nulevende som afdøde, også flere af de næsten glemte, herunder mange småtryk. Derudover litteratur om Alumina, Bing & Grøndahl, Dahl-Jensens Porcelænsfabrik, Hjorths Fabrik, P. Ipsens Enke, Den kongelige Porcelænsfabrik, Knabstrup Lervarefabrik, Käblers Værksted og Saxbo m.fl. Bøger og kataloger lige fra begyndelsen af 1900-tallet frem til i dag. Herudover "Nyt Tidsskrift for Kunstindustri" 1943-1947 og "Dansk Kunsthåndværk" 1948-1957 og 1959-1967 (indbundne) samt flere komplette uindbundne årgange. Kontakt Gunnar Jakobsen, tlf: 61 72 05 30 eller email: gj.ccta@post.tele.dk.

Medlemsarrangementer i Keramikken's Venner

Generelt: Hvor tilmelding er nødvendig, sker dem via tilmeldings-/betalingssystemet Place2Book eller undtagelsesvist på telefon til sekretæren Carsten Groth 41 57 88 18. Betaling med Dankort eller MobilePay.

Arrangement: *Besøg hos keramikeren Bodil Manz*
Arrangementet blev fuldt tegnet umiddelbart efter udsendelsen af nyhedsmail.

Dato og mødetidspunkt: 17. september kl. 13.00 på mødestedet.
Mødested: Bodil Manz, Kalundborgvej 53, 4534 Hørve.
Arrangør/spørgsmål: Peter Nedergaard, tlf. 51 42 30 93. Send gerne en sms, hvis der er spørgsmål.
Deltagertal: Maksimum 15 deltagere efter først til mølle-princippet. Medlemmer har fortrinsret.
Pris: 60 kr. per person.
Arrangementsnr.: 2022-5.
Tilmelding: Tilmelding senest den 5. september 2022 via linket:
<https://www.place2book.com/da/sw2/sales/3skeug5tqz>

Transport: Selvtransport. Sandsynligvis mulighed for at køre med andre.
Website: <https://bodilmanz.com>.

Arrangement: *Besøg hos kunstsamlerne Lise og Mads Øvlisen og på Lise Øvlisens keramiske værksted i Holte*
Arrangementet blev fuldt tegnet umiddelbart efter udsendelsen af nyhedsmail.

Dato og mødetidspunkt: Lørdag den 1. oktober 2022, kl. 13.00-16.00.
Mødested: Den præcise adresse vil først blive fremsendt til deltagerne umiddelbart efter, at fristen for tilmelding er udløbet.
Arrangør/spørgsmål: Gunnar Jakobsen, tlf. 61 72 05 30.
Deltagertal: Maksimum 20 deltagere efter først til mølle-princippet. Kun for medlemmer.
Pris: 60 kr. pr. person.
Arrangementsnr.: 2022-6.
Tilmelding og betaling: Senest fredag den 16. september 2022 via linket:
<https://www.place2book.com/da/sw2/sales/f3lfd6i4cs>

Yderligere oplysninger: Lise og Mads Øvlisen vil fortælle om deres passion for kunst med særlig fokus på keramikken, som omfatter både brugskeramik og kunstnerkeramik, dansk som udenlandsk. Derudover besøger vi Lise Øvlisens keramiske værksted.

Arrangement: *Værkstedbesøg hos keramikere Helle Bovbjerg og Mette Maya Gregersen i det midtjyske*

Dato og mødetidspunkt: Lørdag den 26. november 2022, kl. 12.00-16.30.
Mødested: Sjørupvej 18, 8800 Viborg.
Transport: Selvtransport. Der er en ½ times kørsel mellem de to værksteder.
Arrangør/spørgsmål: Jørn Sparre, tlf 20 30 37 48. Send gerne en sms, hvis der er spørgsmål.
Deltagertal: Maksimum 22 deltagere efter først til mølle-princippet. Medlemmer har fortrinsret.
Pris: 60 kr. pr. person.
Arrangementsnr.: 2022-7.
Tilmelding og betaling: Senest fredag den 28. oktober 2022 via linket:
<https://www.place2book.com/da/sw2/sales/911z2ru73h>

Transport: Selvtransport. Sandsynligvis mulighed for at køre med andre.
Yderligere oplysninger: *Helle Bovbjerg* afsluttede sin uddannelse på Designskolen i Kolding i 1990. Hun producerer overvejende funktionel keramik i form af tepotter, skåle med mere, men arbejder også med skulpturer hvor arkitektur fra specielt industrielle havnemiljøer inspirerer. Se nærmere på hjemmesiden: www.hellebovbjerg.dk
Mette Maya Grgersen er uddannet i England og afsluttede sin uddannelse i 2003. Hun laver skulpturelle værker, hvor havets bevægelser og især bølgedannelsen er en stor inspirationskilde. Se nærmere på hjemmesiden: www.mettemaya.com.

Arrangementer: Bestyrelsen modtager gerne forslag til nye arrangementer. Skriv til formand eller sekretær.

Keramikkens Venners generalforsamling 2023

Arrangement:	<i>Keramikkens Venners generalforsamling 2023</i> Dagsorden ifølge vedtægterne, se www.keramikkens-venner.dk .
Dato og tid:	Mandag den 13. marts 2023, kl 19.30.
Mødested:	Vil fremgå af www.keramikkens-venner.dk samt nyhedsmail senest 14 dage før generalforsamlingen.
Foredrag:	Efter generalforsamlingen vil der være et foredrag. Nærmere herom senere.
Traktement:	I forbindelse med generalforsamlingen vil der være et lettere traktement.

www.keramikkens-venner.dk

På www.keramikkens-venner.dk finder du Keramik-
kens Venners vedtægter, oplysninger om foreningens
bestyrelse samt ikke mindst oplysninger om kommende
arrangementer, generalforsamling, generalforsamlings-

referater mv samt links på internettet til forskellige
udstillingssteder i Danmark samt andre nyttige links.
De hidtil udkomne numre af *keramiske noter* samt
de seneste nyhedsbreve er også at finde på
www.keramikkens-venner.dk.

Bestyrelse:

Jens Drachmann Bukh, formand
Gunnar Jakobsen, næstformand
Carsten Groth, sekretær
Anker Tvermosegaard, kasserer
Peter Nedergaard
Barbro Haar, suppleant
Jørn Sparre, suppleant

Formand:

Jens Drachmann Bukh
Tlf 22 62 28 13
formand@keramikkens-venner.dk

Sekretær:

Carsten Groth
Tlf 41 57 88 18
sekretaer@keramikkens-venner.dk

Kasserer:

Anker Tvermosegaard
kasserer@keramikkens-venner.dk
Bank: Danske Bank reg nr 1551
kontonr 9 46 17 87

Tilmelding til arrangementer:

Tlf 40 53 44 55
kontakt@keramikkens-venner.dk

www.keramikkens-venner.dk

www.facebook.com/keramikkensvenner

*"keramiske noter" udgives af
"Keramikkens Venner" siden
1995 og udkommer to gange
årligt, henholdsvis ultimo marts
og primo september.*

ISSN 1603-0664

*Redaktør af "keramiske noter
56/2022" er Gunnar Jakobsen med
tak til de, der har leveret anmeldel-
ser til dette nummer samt til Barbro
Haar for gode kommentarer.
Redaktionen afsluttet 03/09/22.
© keramiske noter*

Tryk: Lyngby Tryk ApS, Holte
